

Regényli Újság

BUDAPEST I.

M. Kir. Közlög.

sajtóarhivuma

Disztér 2

Noviszád, 1940 szeptember 22, vasárnap

Urednik - Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

21. évfolyam 262. szám

Anglia élelmezését a legnagyobb veszély fenyegeti

Glaise Horstenau: A német fölény nagyobb mint valaha - Az angol király és a kormány Glasgowba költözik - A németek eddig 20.000 tonna bombát dobtak Londonra - A római megbeszélések végleg megakadályozzák Anglia cselszövényeit a Balkánon - írja a német sajtó

Berlinből jelentik: Glaise-Horstenau tábornok, a német távirati iroda katonai munkatársa az elmúlt hét katonai eseményeiről szóló beszámolójában többek között ezeket írja:

Anglia - miután a brit légvédelmet a szigetország déli tengerpartjáról egészen Londonig szorítottuk vissza és hatástalanná tettük - tíz napja ki van téve a legerősebb német támadásoknak. Hat hét leforgása alatt kétezer angol repülőgépet lőttünk le. Az angol királyi légi erőt ezzel megtizedeltük. A német légi támadások miatt Anglia élelmezését a legnagyobb veszély fenyegeti. A brit főváros Anglia egyik legfontosabb raktárháza és átrakodóhelye. Csak Londonban és környékén 24 olyan dokk égett le, amely a hajózás és az élelmiszerbehozatal szempontjából életfontosságú volt. Az ország élelmiszerellátása már egyáltalán nem tekinthető biztosítottnak. Londonban tárolják a szigetországban fogyasztásra kerülő élelmiszerek egynegyedét és ugyanitt halmozzák fel annak a husmennyiségnek felét is, amely Nagybritannia husszükségletét fedezi.

Döntő jelentőségű az a körülmény is, hogy az elmúlt héten a német tengeralattjárók 140.350 tonna, a harci repülőgépek pedig 34.000 tonna brit kereskedelmi hajóteret süllyesztettek el. Ehhez kell még számítani további tíz gőzöst, amely az angol behozatal szempontjából használhatatlanná vált. Mostanában az elsüllyesztett brit hadihajók száma csökkent. Ennek az az oka, hogy az angol hajóhad egyrésze nem mer küzdelembe bocsátkozni, másrészt az Egyesült Államokkal bizonyára olyan kötelezettségek állanak fenn, hogy Anglia küszöbönálló bukásával a szigetország nagy és még mindig hatalmas hajóhadát sértetlen állapotban kell átadni Amerikának. Az angol tengeri haderőnek csupán a fele tartózkodik már az angol tengerpartjait felelőhelyeken, a másik fele a Földközi-tenger foglya és már aligha tud kikérülni ebből a kelepceből. Könnyebb brit tengeri erők csak a francia tengerpart ellen intéztek támadást. Ezt a támadást a német parti tűzérés azonnal és hatásosan elhárította. A német messzehordó

ágyuk továbbra is rész vesznek az Anglia ellen folyó harcban. Ezek a lövegek uralkodnak a La Manche-csatornán és súlyos pusztításokat végeznek Doverben.

Az Anglia elleni német támadás a rossz időjárás ellenére sem szünetel. A legnagyobb méretű bombák lángra borítottak fontos kikötői berendezéseket és olajtárolótelepeket. Nagybritannia felett

továbbra is sűrű füstfelhők lebegnek. A brit sziget nyugati partjaitól a keleti partokig ki van téve a hatalmas német támadásoknak. A múlt héten a német gépek, valamint a légvédelmi ágyuk ismét több, mint 300 angol repülőgépet lőttek le.

Glaise-Horstenau beszámolója a szavakkal végzi: A német fölény nagyobb, mint valaha.

Tartalmas döntés

Berlinből jelentik: A római megbeszélések iránt változatlanul nagy az érdeklődés a német fővárosban. A Lokalanzeiger a római tárgyalásokkal a következő cím alatt foglalkozik: »A tengely rajzolja meg az új világ képét.« A lap a római megbeszéléseket úgy jellemzi, mint döntő lépést a tengely és ezzel együtt Európa, valamint Afrika történelmének új fejezetéhez. A Berliner Börsenzeitung »tartalmas döntésről« ír, amelyre a szokott teljes egyetértésben került sor. Az ellenfél - írja a lap - adott időben megtudja majd, hogy részleteiben miről volt szó. Az ellenfél nyugodt lehet: ez a döntés még alaposabb lesz, mint azok a csapások, amelyek megsemmisítő erővel éppen most érik az angol világbírodalom szívére. A római események csak azoknak jelenthetik meglepetést, akik a béke elleni büntényt megszervezték és tevékenységüket folytatni szeretnék. London röviddel ezelőtt még azt hitte, hogy cselszövényeket szöhet a Balkánon. Nemsokára látni fogja, hogy a római megbeszélések ugyanazzal a radikálizmussal, ugyanazzal a véglegességgel és érvényességgel akadályozzák meg ellenséges üzeleit, mint a tengelyhatalmak eddigi döntései és cselekedetei.

A TENGYELY EGYSÉGES

Rómából jelentik: A Popolo di Roma hangsúlyozza Európa és Afrika földrajzpolitikai egységét és rámutat arra, hogy ezt az egységet politikai valósággá kell tenni. Az afrikai szárazföldnek is követnie kell Európa sorsát, vagyis meg kell szabadulnia minden angol befolyástól. Az angol hirverés azt igyekszik elhívetni, hogy a ró-

mai megbeszélésekre azért volt szükség, mert nem áll fenn teljes egység a tengelyhatalmak között a háború továbbvitelének tekintetében. Legyenek nyugodtak az angolok: a tengelyhatalmak teljesen egységes háborút viselnek Anglia ellen. Az Északi-tenger és az Indiai-óceán között egyöntetű és egységes háború folyik, amelyet a tengelyhatalmak teljesen azonos módszerek szerint vívnak meg.

AZ ANGOL KIRÁLY ELHAGYJA LONDONT

Rómából jelentik: A Messaggero Bernen át érkezett jelentése szerint Londonban úgy tudják, hogy az angol király és a kormány rövidesen Glasgowba költözik. Egyes jelek az átköltözést igen közelinek mutatják. A képviselők és a lordok legnagyobb része már eltávozott Londonból.

A spanyol lapok londoni tudósítói szerint a német repülők eddig körülbelül 20.000 tonna bombát dobtak le a brit fővárosra és közvetlen környékére.

NÉMET HADIJELENTÉS

A német véderőparancsnokság közli: Légi erők folytatták támadásait Anglia ellen. A megtorló támadások elsősorban London ellen irányultak. Különösen a város központjában, közvetlenül a Themze nagy kanyarulatától nyugatra élesen megrongáltunk különböző, a háború szempontjából fontos berendezéseket. Délkelet-Anglia felett számunkra sikeres légi harcokra került sor. Az éjszakai repülő-támadások különösen a londoni kikötői berendezések ellen irányultak. Számos rajlat érte a Royal Albert dokkot is. Az éjszakai kisebb alakulatok London déli és keleti részében nyolc háborus fon-

tosságu ellátóüzemet, valamint Dél- és Közép-Angliában egyéb katonai célpontokat támadtak meg. A régi, napok óta tartó tüzekhez újabb tüzesetek járultak.

Egyedüljáró brit repülőgépek nyugatnémetországi városok ellen intézett éjszakai támadásai során több lakóház megrongálódott. A bombák eltaláltak egy templomot és egy temetőt is. A polgári lakosságból tizenhárom életüket veszítették és sokan megsebesültek. A vadászgépek és a légvédelmi tűzérés pénteken 14 brit repülőgépet lőtt le. Egy repülőgépünk nem tért vissza.

A Blechroitt sorhajóhadnagy parancsnoksága alatt álló tengeralattjáró 9 gőzöst süllyesztett el, összesen 51.862 tonna tartalommal. Egy másik tengeralattjáró három, összesen 15.000 tonna ürtartalmu ellenséges gőzöst, egy harmadik tengeralattjáró pedig két gőzöst süllyesztett el, összesen 12.000 tonna tartalommal.

»KÖNYÖRTELENÜL LESZAMOLUNK ANGLIAVAL«

Berlinből jelenti az Avala: A német sajtó rámutat a német nép elkeseredésére az angol repülők nem katonai célok ellen intézett támadásai miatt. A Völkischer Beobachter ebből az alkalomból a következőket írja:

A Heidelberg elleni gangszter-támadás megbocsáthatatlan. Az angolok nem védekezhetnek azzal, hogy a várost nem ismerték, mert Heidelberg évtizedeken keresztül minden Németországot járó angol turista főcélja volt, most pedig az angol gonosztevők ezt a várost választották bombáik célpontjává. Churchill jogot szerzett arra, hogy a történelemben közvetlenül Melacca tábornok, francia gonosztevő mellett említsek, akinek »kultúrális« tevékenységéről a heidelbergi kastély romjai tanuskodnak. Mi németek végleg elhatároztuk, hogy könyörtelenül leszámolunk ezzel az Angliával és gaztetteiért ezerszeresen állunk bosszút. Anglia első számú közellenségünké vált és egyetlen törekvésünk az, hogy megsemmisítsük. Az Anglia elleni háborút úgy folytatjuk, hogy a jövőben egyetlen angol sem merészel majd támadást intézni Európa ellen.

Római vélemény szerint

SPANYOLORSZÁG BEAVATKOZÁSA KÜSZÖBÖN ÁLL

Teljes eredményre vezettek a római megbeszélések -- A magyar kormány örködi a Romániában maradt magyarok sorsa felett

Newyorkból jelenti a német távirati iroda: A »Weekly Foreign Letters« egyik cikkében az Egyesült Államok és Anglia viszonyával

a német légi haderő sokkal nagyobb mértékben gyöngíti Anglia hadi gépezetét, mint amilyen mértékben Amerika fokozhatja védelmi rendszabályait. A németek folytathatják támadásaikat, amelyeket az angolok már nem bírnak ki hosszabb ideig.

Amerika lassanként megszokja az angol propaganda új komédiáját, amely szerint Sueznek és Gibraltárnak Anglia számára nincs nagyobb jelentősége és a Földközi-tenger elhagyása csak megerősítheti a brit szigetek védelmét. Ez bizonyára siettetni majd annak az időnek eléréseit, amikor az angol expedíciós hadtest Anglia romjairól utrakelhet a kontinens felé Európa meghódítására — írja gúnyosan a lap. (A. A.)

A BOMBÁZÁSOK HATÁSA

Newyorkból jelenti a német távirati iroda: Az Associated Press londoni jelentése szerint a legutóbbi német támadások számos londoni iparvállalatot megrongáltak. Több élelmiszergyárat is találatok érték, aminek következtében az angolok egyre nagyobb mennyiségben rendelnek élelmiszereket Amerikából.

Az International News-Service londoni jelentése szerint pénteken az angol fővárosban titokzatos

foglalkozik és többek között ezeket írja:

Egy dolog bizonyos és ez az, hogy

robbanás történt, amely egész háztömböket rázkódtatott meg. Mivel a robbanás időpontjában egyetlen repülőgép sem szállt el London felett, azt hiszik, hogy időzített bomba robbant fel. (A. A.)

ROOSEVELT A FEGYVERKEZÉS SZÜKSÉGESSÉGÉRŐL

Filadelfiából jelentik: Roosevelt elnök megtekintette a filadelfiai hajógyárat, majd kijelentette, hogy az amerikai nép teljes mértékben megérti, miért van szükség a hadihajó- és repülőgépgyártás meggyorsítására. A gyártás ütemét napról-napra fokozzák.

Newyorkból jelentik: Washingtoni jelentés szerint Hull külügyminiszter a pénteki sajtóértekezleten kijelentette, hogy az Egyesült Államok, Nagybritannia és Ausztrália képviselői eszmecsereit folytattak az őket érdeklő kérdésekről, különleges megbeszélésekről azonban nincs szó. Kijelentette még, hogy nincs tudomása 30 kereskedelmi hajónak Anglia részére történő átengedéséről.

Amerika és a fegyver

Rómából jelenti a német távirati iroda: Olasz politikai körökben rámutatnak arra, hogy Ribbentrop külügyminiszter római látogatásával kapcsolatban egyes amerikai lapok azt írták, hogy a tengelyhatalmak meg akarják semmisíteni a panamerikai szellemet, valamint az Egyesült Államok befolyását a többi amerikai államokra. Ezek a sikertelen kísérletek túl világosan angol sugalmazásra mutatnak — mondják Rómában. Olaszország és Németország a panamerikai gondolatnal szemben, amely rájuk nézve közömbös, teljes érdektelenséget tanúsít és nem törődik az óceánon túli ügyekkel. (A. A.)

A BESSZARÁBIAI NÉMETEK HAZAKÖLTÖZTETÉSE

Bukarestből jelenti a Rador-ügynökség: A román miniszterelnökség azzal a ténnyel kapcsolatban, hogy német személyiségek nemzeti szocialista egyenruhában Romániában tartózkodnak, közleményt adott ki, amelyben hangsúlyozza, hogy a német kiküldöttek jelenléte a 90.000 főnyi besszarábiai és bukovinai németiség hazaköltöztetése érdekében van szükség. A né-

met megbízottak küldetésük befejezése után hazatérnek. Minden ezzel ellenkező híresztelés a képzelet szüleménye. (A. A.)

MAGYAR—ROMÁN VASUTI EGYEZMÉNY

Budapestről jelentik: A magyar és a román államvasutak között egyezmény jött létre, amelynek értelmében átmenő vonatpárt létesítenek román területen keresztül. Ezek a vonatok Kolozsvár és a Székelyföld között közlekednek. (A. A.)

A román sajtó újabb valótlán hírei

Budapestről jelenti a MTI: A román sajtó szombatán is hasábkon át folytatta a propagandairódk íróasztalainál gigondolt rémtörténetek közlését, amelyek Erdély visszacsatolt részében állítólag megtörténtek volna. E híresztelésekről ugyanakkor a román miniszterelnök hivatalos közleménye megállapítja, hogy az eseteket még ki sem vizsgálták és felszólítja a közönséget, őrizze meg nyugalmát. A román sajtó e vad röhírek közlésével nyilvánvalóan azt akarja elérni, hogy az Erdély vissza nem csatolt részein maradt magyarokban a megtorlástól való félelmet keltsen és menekülésre kényszerítse őket vagy pedig azt, hogy utólag

ezzel igazolják az ottmaradt magyarokkal szemben elkövetett tetteiket.

Magyar illetékes helyről ismét figyelmeztetik a Romániában maradt magyarokat, hogy sorsuk felett a magyar kormány és a magyar hadsereg éberan őrködik s ezért ne hagyják magukat megfélemlíteni. A magyar kormány a legnagyobb jóindulattal, türelmének a végsőig való megfeszítésével igyekezett elfelejteni a múltat, még a közelmúltat is, de — úgy látszik — a román kormánynak, amely máris megindította az irredenta mozgalmat, ez nincs inyére. A román kormány által eddig hivatalosan közölt eseteket a magyar kormány haladéktalanul kivizsgálta és megállapítást nyert, hogy mindegyik hazugságon alapult. A román kormány diplomáciai uton már amugyis tudomást szerzett a tényről, minél fogva a román sajtó zajongásának más oka kell, hogy legyen. Ha Románia azt hiszi, hogy hazug lármával és fenyegetésekkel Magyarországtól bármit kikényszeríthet, meglátja majd, hogy ebben a feltevésében téved.

Spanyolország beavatkozik?

Milánóból jelentik: Olasz diplomáciai és sajtókörökben erősen tartja magát az a hír, hogy Spanyolország nagy horderejű lépés előtt áll. Római megítélés szerint 9:1 a valószínűsége annak, hogy — akárcsak a Duce tette annakidején — a legközelebbi hetekben Franco is bejelenti Spanyolország nem hadviselő álláspontjának módosítását.

Ribbentrop vasárnap is Rómában marad

Rómából jelentik: Jól értesült körökből származó hír szerint Ribbentrop külügyminiszter a vasárnapot is Rómában tölti, majd előreláthatóan pár napi szabadságra utazik és csak a jövő hét közepe táján tér vissza Berlinbe. Szabadságát valószínűen az olasz Rivierán tölti.

A Venezia-palotában lefolyt megbeszélésekkel kapcsolatban Rómában hangoztatják, hogy ez a tanácskozás mindenképpen túlhaladta a tengelyhatalmak szokásos megbeszéléseinek kereteit. Olyan problémákról folytak megbeszélések, amelyek megoldása hosszú évtizedekre meghatározza Európa fejlődését. Az európai kérdésekkel kapcsolatban római diplomáciai körökben megállapítják, hogy Ribbentrop és Ciano megbeszélései teljes eredményre vezettek.

FARUK KIRÁLY FELÜGYELET ALATT

Athénből jelentik: Damaszkuszról érkező jelentés szerint Faruk király egyiptomiakból álló testőrségét fel-

váltották és helyébe angol katonákat küldtek, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy a királyt mozgási szabadságában bizonyos fokig korlátozták, tehát bizonyos mértékig felügyelet alá helyezték.

Átrobogott Bácskán a német kórház-karaván

A német mozgókórház-különmény tegnap robogott keresztül Bácskán, hogy a zemuni német átszállótábor egészségügyi felszerelését rendeltetési helyére vigye. A mozgókórház gépkocsijai nagy késéssel érkeztek Jugoszláviába, mert Magyarországon az előírtnál hosszabb időt töltöttek.

Nemesak Budapesten fogadták ünnepelesen, hanem Szegeden is. Szegeden a kórházkaravánról filmfelvételeket készítettek, a személyzetet megvendégelték és a kocsikat felvirágozták.

Szegedről tegnap reggel indultak. A határon Dimitrijevic Neven, a noviszádi rendőrség kiküldött főtisztviselője várta őket, aki a Dunabánság területén való átutazásukat irányította. Szuboticára délelőtt 10 óra tájban ért be az első gépkocsicsoport. Ugyanis az ötven kocsiból álló kórházkaraván tízes csoportokban haladt, hogy az országút forgalmát ne akadályozzák túlságosan. Amikor az első csoport a Palicsi uton az állomás mellett lévő vasuti aluljáróhoz ért, valamennyi kocsinak meg kellett állnia, mert az aluljárón nem tudtak keresztülhaladni.

A hatalmas kocsik egyszerűen nem fértek el a meglehetősen alacsony

vasuti aluljárón.

Ezért visszafordultak és a Párhuzamos uton keresztül, a Majsai-úti hidon át mentek a városba.

Szuboticán nem álltak meg, bár az uccákon mindenütt nagy tömeg érdeklődő várta őket.

Lassu ütemben robogtak keresztül a városban. Topolán, Malligyoson és a többi közbeeső községben szintén sok érdeklődő várta a karavánt. Különösen meleg fogadtatást rendezett a részükre Szekics német lakossága.

Noviszádon már délelőtt 10 óra óta kisebb csoportok várták a kórházkaravánt. A rendőrigazgatóság minden fontosabb utakeresztesződéshez forgalmi rendőrt állított, hogy a közlekedésben semmi zavar ne legyen. A mozgókórház az érdeklődőket jól megvárhozta, mert

csak délután 3 órakor futott be az első csoport, amely tíz kocsiból állott.

Megállás nélkül mentek át a városban, a kocsikon ülők a csoportokba verődött érdeklődőket felemelt karral üdvözölték.

Rövid időközökben megérkeztek és átrobogott Noviszádon a többi csoport is.

„Magyarország a döntőbíráskodás után“

A „Völkischer Beobachter“ azt írja, hogy a bécsi döntés külpolitikai szükségszerűség következménye — Az erdélyi szászok nem sajnálják, hogy elkerültek Romániától — A románok 240 vagon vasúti anyagot vittek el Kolozsvárról

Borisz bolgár király kiáltványa Déldobrudza felszabadulása alkalmából

Berlinből jelentik: A Völkischer Beobachter »Magyarország a döntőbíráskodás után« cím alatt vezércikkben foglalkozik a legutóbbi eseményekkel. A revíziós megoldás gyors útjában ment végbe — írja a lap. Magyarország visszakapta történelmi szerepét a Kárpátok peremén. Ezzel nemcsak biztonságérzetet hozott a visszatérteknek, hanem szociális és gazdasági téren is jobb jövőt tud biztosítani számukra. A bécsi döntés a külpolitikai szükségszerűséghez szabta a megoldás lehetőségét és ezt Magyarország is Románia is elismerte. Nem egész Erdély tért vissza, de visszatértek azok a részek, amelyek Magyarországgal — különösen népi alapon — bensőséges kapcsolatban vannak. Ha Arad és Brassó nincs is a visszatért városok között, vizsgálatja a magyarságot az, hogy Nagyvárad, Szent László városa és Kolozsvár, Mátyás király városa, mint magyar kulturális központok visszakerültek és velük együtt visszakerült a Székelyföld is.

A magyar kormány számára nem lesz könnyű feladat megoldani a székeltség problémáit — írja a lap. A román agrárreform a székelteknek csak négy katasztrális holdat juttatott és a lakosság 89 százaléka tiz holdon aluli földből kénytelen megélni. A Székelyföld különben is szegény és ez a tiz hold nem egyenértékű más területen levő tiz holddal. Hogy a székeltség mennyire elszegényedett, bizonyítja az 1933 évi statisztika is, amely szerint a székeltek 2.5 milliárd lei vagyonnal rendelkeztek, ugyanakkor azonban 5.5 milliárd lei adóssággal főtogatta őket.

A lap ezután az 1930 évi adatok alapján ismerteti az erdélyi helyzetet, majd a németek kérdésével foglalkozva, megjegyzi, hogy a szászoknak fájdalmas az össz-szászságtól való elszakadás, de a román uralmat nem sajnálják, mert a románok gazdasági és kulturális téren nagyon is mostoha kézzel bántak velük. A Magyarországhoz visszakerült szászok most a magyarországi svábsággal alkotnak népi egységet. Magyarország nemcsak népi, hanem gazdasági szempontból is támogatja majd a visszacsatolt területek lakosságát.

MAGYAR—ROMÁN KÖZKEGYELMI EGYEZMÉNY KÉSZÜL

Budapestről jelentik: A dr. Szondy Viktor miniszteri osztályfőnök vezetése alatt álló közkegyelmi albizottság a most folyamatban levő magyar-román tárgyalások keretében megkezdte a politikai bűncselekmények címén üldözött vagy elítélt személyeknek a két államban nyújtandó közkegyelem tárgyában Romániával létesítendő egyezmény tárgyalását.

SZABADULÁS A ROMÁN HADBÍRÓSÁG BÖRTÖNÉBŐL

Budapestről jelentik: A bécsi döntés következményeként a románoknak szabadon kellett engedni mindazokat a politikai elítélteket, akik Magyarországhoz visszatért területen

birnak illetőséggel. A visszatért részek összes fogházaiból szabadon is engedték a politikai foglyokat, de a kolozsvári katonai törvényszék fogházában őrzött politikai foglyokat a fogház parancsnokának rendelkezésére, kettősével egymáshoz láncolva, a nagyszebeni hadbírósg börtönébe szállították. Antonescu kormányrajutásakor a börtönök átvétele során derült ki, hogy a nagyszebeni katonai börtönben közel 50 olyan politikai foglyot őriznek, akiket már rég szabadon kellett volna bocsátani.

Mit vittek el a románok Erdélyből?

Budapestről jelentik: Az Új Nemzedék kolozsvári jelentése hangsúlyozza, hogy csak most lehet hozzávetőleges képet alkotni arról a felbecsülhetetlen kárrol, amelyet a románok Erdélyben, de főleg Kolozsvárról okoztak. Egyedül a kolozsvári állomás területéről 240 vagon vasúti felszerelési tárgyat vittek el. A kórház román vezetői a klinikai anyagot kívül az összes műszereket is magukkal vitték.

A bolgár király kiáltványa

Szófiából jelentik: Borisz bolgár király abból az alkalomból, hogy a bolgár csapatok megkezdtek bevonulástuk Déldobrudzsába, a következő kiáltványt intézte a bolgár néphez:

Bolgárok! A Bulgária és Románia között szeptember 7-én aláírt szerződéssel helyreáll a régi határ és Dobrudza visszatér Bulgáriához. Bátor csapatainknak a szerződés értelmében parancsot adtam, hogy újból foglalják el Bulgáriának ezt a drága szögletét. Régóta vártunk erre a pillanatra. Békészerető fáradozásaink és éber türelmünk meghozta gyümölcsét. Dobrudza újból a miénk. Visszatérése a hazához békés

Ribbentrop római tanácskozásai

Rómából jelenti a MTI: Ribbentrop birodalmi külügyminiszter péntek délután 6 órakor Ciano gróf kíséretében a Venezia-palotába hajtatott, ahol újabb megbeszélést tartott a Duceval. Ribbentrop — az eredeti tervtől eltérően — nem utazott el péntek este Rómából. A német külügyminiszter római útjának meghosszabbítása az olasz fővárosban igen nagy feltűnést keltett. Elutazásának elmaradásában annak megerősítését látják, hogy Rómában igen sok, rendkívül nagyfontosságú és bonyolult kérdéssről folynak a tárgyalások. Római diplomáciai körökben nem tartják kétségesnek, hogy a tárgyalás egyik legfontosabb pontja a Földközi-tenger partvidékét és Afrika újrendezését érintő kérdések, ezek mellett azonban szó van az Európa újrendezéséről, valamint a Közelkelettel kapcsolatos kérdésekről is.

A MAGYAR SAJTÓ A TANÁCSKOZÁSOKRÓL

Budapestről jelentik: A magyar sajtó hosszú cikkekben foglalkozik Ribbentrop római látogatásával. A Nemzeti Újság ezeket írja: Senki sem tudja, miről folyik a tanácskozás, de mindenki érzi, hogy Európa sorsáról, a háború további terveiről

Most ezeket is szabadlábba helyezték és Kolos község határában átadták a magyar hatóságoknak.

A NAGYVÁRADAI ÜGYVÉDI KAMARA ÁTADÁSA

Nagyváradról jelentik: A város katonai parancsnokának rendelkezésére az ügyvédi kamarát a román vezetés átadta az új magyar vezetőségnek. Az ügyvédi kamara működése egyelőre szünetel. Új tagokat nem is vesznek fel. Az új vezetőség egyelőre csupán a kamara épületének kezelésével foglalkozik.

vártott okoztak. Egyedül a kolozsvári állomás területéről 240 vagon vasúti felszerelési tárgyat vittek el. A kórház román vezetői a klinikai anyagot kívül az összes műszereket is magukkal vitték.

uton történik és kimélyíti a két szomszédnép közti hagyományos barátság helyreállítását. Dobrudza ma fogadja a nemzeti hadsereget és termékeny síkságai felett büszke zászlók lengenek. Dobrudzai bolgárok, akik bátran hordozták a sors nehéz keresztjét, őrizték meg lelkeikben örökre a bátorságot és büszkeséget, amelyet tanusítottak. Aggodalom nélkül táplálták a bolgár szellem lángját, kegyelettel megőrizték a hagyományokat és sohasem felejtették el a nyelvet és az anyanyelvet. Az egész bolgár nép örül visszatéréstüknek.

A bolgár király végül egységre és összefogásra szólítja fel a bolgár népet.

LONDON BOMBÁZÁSA

Mint a német távirati iroda jelenti, a német légi erő Anglia elleni támadásait pénteken az alkony beálltával újból megkezdte. A támadások súlypontja ismét London felett volt. A német repülők mindenféle méretű bombával megtámadták a Themze-parti kikötői berendezéseket és raktárházakat, továbbá a keleti városnegyedek katonai szempontból fontos céljait. A bombavetések helyét jó látási viszonyok mellett majdnem valamennyi esetben pontosan meg lehetett figyelni.

Egyik ASPIRIN

olyan mint a másik!

Es minden Aspirin-tablettán rajta van a „Bayer - kereszt. A „Bayer“-kereszt egyedüli biztosítéka annak, hogy Ön valóban Aspirin-t kap. Ne felejtse el, hogy „Bayer“-kereszt nélkül nincs Aspirin.

A Reuter-iroda jelentése hangoztatja, hogy a német bombák különösen London déli és északnyugati külvárosában okoztak károkat.

Mint Berlinből jelentik, az elmúlt éjjel az angolok két hullámban újra támadást kíséreltek meg Hamburg és Berlin ellen. A tömegesen harc-bavetett és meglepetésszerűen ható védelem megakadályozta az ellenséget feladata végrehajtásában. Az angol repülők egy része a német öblön keresztül megközelítette Hamburgot, de az Elba torkolatának előrése után német éjszakai vadászok és a légvédelem elűzte őket. Egy másik angol köteléknek sikerült egészen Nyugatnémetországba berepülnie, az ellenséges gépeket azonban Hannover tartományban erős légvédelmi zárótűz fogadta, úgyhogy az angol gépek kénytelenek voltak visszafordulni.

AZ AMERIKAI SAJTÓ A NÉMET BOMBATÁMADÁSOKRÓL

Az amerikai lapok hosszú beszámolókat közölnek a német repülők Anglia ellen intézett támadásairól. A tudósítók kiemelik, hogy a bombázás okozta károk Londonban igen súlyosak. A Newyork Times tudósítója közli, hogy az angol fővárosban szüntelenül terjednek a hatalmas tüzek. Annak ellenére, hogy a károk napról-napra félelmetesen növekszenek, az angol hatóságok el akarják hitetni a Londonban élő külföldi újságírókkal, hogy az angol hadigépezet egyáltalán nem gyengült meg. Egyébként az angol propaganda optimista állításait maguk az angol lapok cáfolták meg, amelyek időnként felfedik a való helyzetet.

A Daily Telegraph ismételtelen közölte, hogy Kanada — a sebesültek óriási számára való tekintettel — 50.000 csomag tetanusz-szérumot küldött. Az angol tengerészet rossz helyzetét világosan bizonyítja az, hogy London sürgeti Washington, adjon el számára 30 amerikai kereskedelmi hajót. De bizonyítja az is, hogy Svájc bőrelt kereskedelmi flottáját, amely az ország élelmiszerellátását szolgálta, Anglia előbb visszatartotta Gibraltárban, azután pedig saját céljai szolgálatába állította.

A Prizad nem szüntetheti meg a kényszervásárlást

Jugoszlávia evi buza készlete 24 millió mázsa, ezzel szemben csak 20 millió mázsa áll rendelkezésre — A malmok, termelők és a fogyasztó közönség panaszaikat ismertették a Prizad igazgatója előtt a Noviszádon megtartott értekezleten

Jugoszlávia, sőt egész Európa buza-kamrája a volt Vojvodina. És most ennek a buzakamrának ellátása búzával és kenyérral okozza a legnagyobb gondot azoknak, akiknek hivatalbeli kötelességük erről gondoskodni. Ezért tartottak pénteken este értekezletet a noviszádi kereskedelmi kamara helyiségében és meghívták a Prizadot is, amely Milenkovicz Vlada igazgatóval képviselte magát. A konferencián Aranicki Ognjeszláv a bánáság kereskedelmi osztályának főnöke elnökölt, megjelent Csirics Kamenko a földmivélségi osztály főnöke, dr. Petrovics Milos városelnök, dr. Rajics Milorád a városi közigazgatási ügyosztály vezetője, dr. Petrovics Bránkó a termény-tözsde főtitkára, Ercegovac Szlávkó a mezőgazdasági kamara titkára, Jakovljevicz járási főszolgabíró, a malmok és pékek képviselői, valamint a sajtó munkatársai, akiket külön üdvözlő megnyitó beszédében Aranicki Ognjeszláv, az értekezlet elnöke.

Először a malmok panaszait hallgatták meg. A malmok legnagyobb panasza, hogy

a Prizad csak két heti őrléshez szükséges búzát hagy nekik, a többi elviszi és nincs tekintettel arra, kinek a tulajdona a buza. A malmokban, különösen pedig a falusi malmokban sok olyan buza van, amit a földmivesek küldtek, hogy a malom felőrölje. Ezt a búzát, amely nem is a malom tulajdona szintén lefoglalták a Prizad emberei.

A malmoktól egy héttel ezelőtt vitték el a búzát úgy, hogy már csak egy heti őrléshez szükséges búzájuk van, más búzát pedig sehol sem kaphatnak, mert minden szabad mennyiséget lefoglalt vagy elszállított a Prizad. A kereskedők raktáraiban sincs buza, mert elvitték. Ez pedig rövidesen súlyos kihatással lesz, mert ha bekövetkezik a rossz idő, a falvakról nem lehet szállítani és így buza sem kerül a malmokhoz. A malomipar képviselőinek véleménye szerint a földmiveseknél elég buza van. A Prizad azért először ott rekviráljon, de ne vegyék el a malmoktól a búzát, különösen pedig azt a mennyiséget ne, ami egy hónapi őrlési szükségletüket fedezi.

NOVISZÁD ELLÁTÁSÁRA 900 VAGON BUZA SZÜKSÉGES

Noviszád város részéről dr. Rajics Milorád a közigazgatási ügyosztály főnöke ismertette a helyzetet és közölte, hogy

Noviszád területén a Prizad összeírta az egész buzamenyiséget és tízenegynap alatt minden buza-készletet elszállítanak.

kivéve azt, amit a földmives családoknak hagytak meg saját szükségleteik fedezésére, fejenként 300 kilót, továbbá a vetőmagot. A lakosság többi részére azonban nem maradt semmi buza és liszt.

Noviszádnak 50.000 olyan lakosa van, aki nem földmivelő és ezek ellátására 800-900 vagon liszt kell a jövő aratásig és ebből nincsen semmi. A város területén levő egész lisztkészlet a lakosság két heti szükségleteit fedezi csak.

Igy tehát a nem földmivelő lakosság két hét múlva liszt nélkül marad, ha csak közben nem történik megfelelő intézkedés. A város épen ezért kérte a Prizadot, hogy Noviszádon és néhány környéki községben szüntessék be a rekvirálást, hogy a városi lakosság ellátását biztosítsák.

A noviszádi pékek kiküldöttel sze-

rint egy évre 900 vagon lisztre van szüksége a város lakosságának.

A földmiveseknek a rekvirálással szemben felmerült panaszait Ercegovac Szlávkó a mezőgazdasági kamara titkára részletezte. A termelőkől beérkezett panaszokat ismertette, amely szerint a Prizad megbízottai minden buzamenyiséget összeírnak és elvisznek, csak a legszűkebb családtagok fejadagját hagyják meg. Még a mezőgazdasági munkásoknak természetbeni járulék fejében megállapított búzáját is elvitték. Kéri a Prizadot, hogy a munkások természetbeni bérért képező búzát mentse fel a rekvirálás alól.

Sok helyen panaszok, hogy még a vetőmagot is elviszik, pedig erre nagy szükség van

különben is a vetőmag 30 dinárral drágább a többi búzánál. A vetőmag biztosítása nagyon fontos, ezért ezt semmi esetre sem szabadna elvinni. Egyes községekből minden elvihető mennyiséget elvisz a Prizad, úgy, hogy a községekben lakosság szükségleteinek fedezésére sem marad elég buza. Ezzel szemben csak a felesleget kellene elvinni és csak azt rekvirálni, ami az ottani lakosság szükségleteinek fedezése után visszamarad. Így előállhat az a helyzet, hogy most elviszik az egész búzát a buzatermő helyekről és később oda kell majd szállítani búzát, ami természetesen nagy mértékben megrágtatja a búzát és lisztet.

Jakovljevicz főszolgabíró beszédében rámutat arra, hogy a lakosság a maga részéről nem segíti a hatóságokat munkájukban, amit a Prizad elrendelt. Ennek pedig a kukoricával történt eljárás az oka.

Még nem tudni, mennyi az ideai aratás pontos mennyisége

Dr. Petrovics Bránkó a termény-tözsde főtitkára rámutatott arra, hogy eddig minden évben az okozott gondot, miként helyezzük el a termésköltséget, míg az idén először kell gondoskodni a lakosság ellátásáról. Még nem tudjuk pontosan milyen volt az ideai aratás eredménye. Optimisztikus megállapítás szerint

18 millió méterátszára becsüljük, amihez a tavalyról visszamaradt 2 millió mázsa járul, úgy, hogy összesen 20 millió mázsa tehető az egész buza készlet. Ezzel szemben az élelmezési céljaira kell 20 millió mázsa, vetőmag részére pedig négy millió, összesen tehát huszonegy millió mázsa.

Ily módon négy millió mázsával kevesebb a buza, mint amennyire szüksége van az országnak. Ez a helyzet szülte az új buzaőrlési rendeletet, amely egyrészt csak másnapos kenyér eladását engedélyezi, ugyanakkor pedig a buza nagyobb arányú kiőrlését írja elő a kenyérliszt céljaira. Az ily módon előálló megtakarítással vélik az illetékesek a négy millió mázsás hiányt pótolni.

Véleménye szerint sok bajoka a kukoricával történt eljárás, amely meglingatta a termelők hitét sok mindenkiben. A mai buzaárakat sem tartja megfelelőnek, mert a buzaár megállapítása előtt a tözsdek részéről azt ajánlották, hogy 350 dinár legyen a buza max mális ára. Véleménye szerint ez olyan ár, amely a termelőnek is megfelelő és minden kényszer nélkül is eladták volna a búzát. Az illetékesek azonban csak részben fogadták el ajánlványukat, mert a már megállapí-

A kukorica árát 170 dinárban maximálták és összeírták. Aki becsületesen bejelentette mennyi kukoricája van, kénytelen volt 170 dináros árral átadni a Prizadnak a kukoricát, de ezt a rendeletet egy hónap múlva visszavonták és így, aki nem jelentette be a kukoricát, 400 dinárért adhatta el áruját, ezenfelül még ki is nevette azokat, akik becsületesen jártak el.

A kukoricával történt tapasztalatok nagyon megingatták a termelők bizalmát a rendeletek irányában. Nagy baj az is, hogy a rendelet kiadói nem ismerik eléggé a nép életét, mert különben számításba kellett volna venni azt is, hogy a földmives még borbélyát, kovácsát, bográrt stb-it is búzával fizeti. Ezt a buzamenyiséget szintén nem hagyják meg a gazdáknak, hanem elviszik. A maga részéről igyekezett ezt a hibát kijavítani és amennyire lehetett eleget is tettek ezeknek a szükségleteknek.

A lakosság ellátásának biztosítása tekintetében elsősorban azt kell tudni, hogy mennyi a termelők és a fogyasztók száma. Enélkül nem lehet pontos számításokat végezni. A noviszádi járás területén eddig 200 vagon búzát biztosítottak a lakosság részére, de ha ezt elviszik, akkor igazán nem tudja mivel élelmezik majd az ellátatlan lakosságot. Hangsúlyozza, hogy

a malmoknak két hónapi őrléshez szükséges búzát kell biztosítani és pedig még a mostani jó időben, amikor szállítani lehet a tanyákról és falukról a malmokba,

mert ha beáll a rossz idő, akkor a termelő semmit sem hozhat a piacra.

tott 250 dináros buzaárhoz 100 dinár helyett csak 50 dinár prémiumot számítottak hozzá. Így született meg a 300 dináros buzaár.

Feltétlenül szükségesnek tartja járásonként összeírni mennyi a buza-készlet és mennyi szükséges a fogyasztóknak. Csak így lehet pontos képet kapni a tényleges helyzetről. Véleménye szerint Noviszád lakosságának és a naponta idejövő 200-300 vidékinek az ellátása biztosításáról úgy kell gondoskodni, hogy a városban és környékén minden rekvirálást szüntessenek be.

A hadsereg részére szükséges búzát feltétlenül sürgősen biztosítani kell, azonban a passziv vidékek ellátásával nem kell annyira sietni.

Hiszen ezek jórészenek lakossága a múltban sem buzálsztet, hanem kukorica lisztet fogyasztott. Különben sem kell oda búzát szállítani, hanem inkább lisztet, mert ennek szállítása is olcsóbb, azonkívül pedig a buzatermő vidékek malmaikat is jobban lehet foglalkoztatni, ha a búzát itt őrlik. A maga részéről is szükségesnek tartja a malmok ellenőrzését, mert sok malom nem tartja be az őrlési rendeletet és nem az előírt módon őrlik a ki a lisztet.

A noviszádi pékek kiküldöttel közölték még, hogy lisztkészletük már csak 4-5 napra elegendő és ezért szükségesnek tartják a liszt-ellátás biztosítását.

A PRIZAD KÉNYTELEN A REKVIRÁLÁST FOLYTATNI

Az elhangzott panaszokat és felszólalásokat figyelmesen hallgatta végig Milenkovicz Vlada a Prizad

igazgatója és jegyzeteket is készített. Amikor mindenkit meghallgatott, a Prizad véleményét ismertette. Azonnal kijelentette, hogy

a lényeg, a rekvirálás tekintetében nem tehet semmit, mert a Prizadnak a hadsereg szükségleteit feltétlenül biztosítani kell, de biztosítani kell az ország azon területeinek búzával való ellátását is, amely nemzeti szempontból feltétlenül szükséges. Ezt gyorsan kellett végrehajtani és ezért vették a búzát ott, ahol a legkönnyebben lehetett megtalálni, a malmoktól, kereskedőktől és a szövetkezetektől.

A földmivesek bejelentési kötelezettsége szeptember 15-én járt le és amíg ezeket az adatokat feldolgozzák, addig elmúlik szeptember hónap is, márpedig a Prizad nem várhat olyan sokáig, és ezért kellett a könnyen fellelhető készleteket lefoglalni.

Sajnos még így sem jutott a Prizad elég búzához.

A malmok panaszait illetően az a nézete, hogy minden malom szabadon vásárolhat búzát, úgy, hogy állandóan kétélti őrléshez szükséges buzamenyisége legyen, ha pedig nem tud venni a piacon, akkor forduljon a Prizadhoz, az majd juttat neki búzát. Véleménye szerint,

ha a Prizadnak 5-000 vagon buza áll majd rendelkezésére, akkor sokkal könnyebben tudja majd az összes igényeket kielégíteni.

Feltétlenül szükségesnek tartja a malmok ellenőrzését, mert például megfigyelték, hogy a beográdi piacon feltűnően sok a fehér liszt mostanában.

A malmokból azért vitték el a termelők lisztjét is, mert itt sok visszaélés történt. Különösen a Szenta vidéki malmokban.

Amikor bekérték a malmoktól, hogy mennyi termelő küldött be búzát őrlésre, a malmok nem név szerint tüntették fel a termelőket, hanem nevek helyett számokat küldtek be és az egyes számok tulajdonát képező buzamenyiség között óriási különbségek voltak. Így 200-15.000 kilóg terjedő számok voltak. Egész tüzlet alakult ki a számok eladásával és ennek akarta elejét venni a Prizad, amikor minden búzát lefoglalt. Arra azonban hajlandó, hogy

ezer kilóg visszaadja a termelőknek a malmoknál beaktározott, illetve őrlési céljából beküldött buzamenyiséget.

Ami Noviszád városát illeti, nem tehetnek vele kivételt, mert akkor a többi város is ugyanezt követelné. Így például Suboticán, ahol a malmoknál és kereskedőknél 400 vagon búzát foglaltak le, a városelnök közlése szerint nem maradt buza az ellátatlan lakosság szükségleteinek biztosítására. A Prizadban tanulmányozni fogják a mezőgazdasági munkásság buza-kérdését is. Kijelentette még, hogy a vetőmagot nem szabad lefoglalni és elvinni, és ha ilyen esetek történtek, ezek törvényellenesek.

Milenkovicz Vlada felszólalása után Csirics Kamenko a bánáság mezőgazdasági ügyosztályának főnöke közölte, hogy a Dunabánságból nem szabad vetőmagot elvinni, mert magának a bánáságnak 500 vagonra van szüksége, a más bánások pedig máris 200 vagon vetőmagra jelentették be szükségleteiket, amit innen kell kapniuk.

Petrovics Bránkó dr. szerint **a Dunabánság területén 850.000 hektáron termelt buza, még pedig hektáronként 11 mázsa átlagtermést lehet számítani.**

A Bácskában 7.50, Bánátságon és Szerémségben pedig 5 mázsa termelt átlagosan holdanként.

A felszólalások után Aranicki Ognjeszláv dr. köszönte meg a megjelentek fáradságát és kérte a Prizad megbízottját, hogy számoljon a Prizad a lakosság szükségletével, főleg a városi lakosság szükségletével. **Az értekezletet ezután bezárta.**

Hajsza az élelm szerrejtegetők ellen

A beográdi járásbíróóság két-havi elzárásra és nyolcvanezer dinár pénzbüntetésre ítélte egy husipari üzem vezetőjét

Az élelmiszerrejtegetők és árdragítók ellen az egész ország területén változatlan hevességgel folyik a nagy hajsza. Erről a front-ról tegnap a következő hírek érkeztek:

A noviszádi rendőrség Kohn Mór Temerini-utj üzletének raktárában 1200 kiló kávé és 300 kiló kakaót talált,

amelyet lefoglalt, mivel ezt a mennyiséget Kohn üzlete részére túlnagynak minősítették. Kohn Mór pénzbüntetéssel sújtották.

A szpliti rendőrség az árdragítás rendszeres ellenőrzésére külön árdragítási büntető osztályt létesített. A rendőrség az utóbbi napokban több árdragítót megbüntetett.

A gornjimplanováci rendőrség 1000—1000 dinár pénzbüntetéssel sújtotta a pékeket, mert friss kenyereket adtak el.

Több péket külön megbüntettek azért, mert egy kilós kenyér fejében kisebb súlyú kenyeret adtak el.

A kursum'ijai rendőrség 15 napi elzárásra ítélte egy fakereskedőt, mert a piacon a favágó parasztoktól az előírt árnál drágábban vásárolta a fát.

A sabáci Union gőzmalom üzletvezetőjét 15 napi elzárással sújtották, mert a hivatalos árnál drágábban adta a lisztet.

A kragujeváci rendőrség a hentesknél razzíát tartott és összesen 18.059 kiló zsírt talált, pedig a városban a fogasztók már napok óta nem kaptak zsírt.

A lefoglalt zsírt a rendőrség a hivatalos áron azonnal eladta. A közönség néhány óra alatt szétkapkodta a nagymennyiségű zsírt.

Pasies Haszánaga tuzlai kereskedőt,

Tuzla város elnökét árdragítás miatt 30 napi elzárásra és 20.000 dinár pénzbüntetésre ítélték.

A beográdi járásbíróóság Popovics Gyurát, a »Predovics« husipari üzem vezetőjét kéthavi elzárásra és 80.000 dinár pénzbüntetésre ítélte, mert több vidéki kereskedőnek nem akart zsírt eladni.

Ezer virág gyógyerejét

URANIA MOZI - Noviszád

PREMIER Az első magyar énekesfilm

TE VAGY A DAL

Főszerepben: **Sárdy János** a pesti Opera tagja továbbá **Szabó Klári, Vaszary Piri**

A magyar filmgyártás remekműve!

Vígjáték és dráma egyben

Csak vasárnapig! Ne mulassza el ezt a filmet!
TELEFON 40-31

Négyszemkőzt egy halálraitélttel

A szombori törvényszék kettős rablógyilkosság miatt kötéltálati halálra ítélte Levojevics Antun 24 éves csavargót. (Napíhír.)

A fiatalember, aki velem szemben ül lehorgaszott fejjel, néhány hónap múlva nem él. Én tudom ezt és ő is tudja. Én zavarban vagyok, de ő nyugodt. Megkínálom cigarettával és ő szinte vidáman rágyújt. Hetek óta nem szivott, pedig szenvedélyes dohányos és most izlik neki a cigaretta. Ahogy a szájához viszi a homályos cellában vörösen izzik parazsa és a fiatalember kezén megcsörren a bilincs.

— Jó — mondja és mosolyog. — Gyerekkoromban felszedtük az utcán a csikókat, azt szívtuk és jó volt. Néha hosszú ideig mentünk egy-egy jól öltözött ur után és vártuk, hogy mikor dobja el a cigarettavégeit.

A fiatalember bárgyú mosolyog és megtörli homlokát csupasz kezével. Hallgat. Most gondolatban ott jár a kisvárosi utcán, ahol gyermekkorát töltötte és cigarettavégekre vadászik. Ugy néz vissza a múltjába mosolyra húzott szájjal, mint amikor az ember bizakodó perceiben a jövőjét látja maga előtt, szép színes álmokat, amelyekben egyszer még része lesz. Neki azonban már csak múltja van. Sötét, nyomasztó múltja, éjszaka bűnyára megkísérti és olyankor kiveri testét a hideg verejték. De az apró gyerekkori epizódokat gyönyörűnek találja.

— Pár év előtt ki akartam menni Amerikába. Azt mondták Szuszáról, hogy anta indulj te is. De sehogy sem tudtam eljutni Szusáig. Egyszer gyalog vágtam neki az utnak, Zágrebban már nagyon éhes voltam, loptam egy kenyeret elfogtak és hazatoloncoltak. Aztán a vonat ütközőjén próbáltam eljutni kétszer is. Egyszer Vrhovinnán szedtek le, aztán meg már Bródnál.

Pedig, mit gondol, mi lennék most, ha sikerült volna kijutnom Amerikába?

Dolgoznék, jól keresnék, tíz-husz év múlva talán már házat tudtam volna venni a megtakarított pénzből odahaza. Talán még pár hold földet is hozzá. Vagy, ha Németországba mehettem volna. Van

egy barátom, az már másfél éve kint dolgozik, lakatos, nagyon jól keres. Ott most szükség van munkásokra a háború miatt...

Mindent a fiatalember mondja, a haláraité és én hallgatom. Ugy beszél a múltjáról, mint más a jövőjéről és szemében néha megcsillan a remény. Az idő megfordul néha így lenne, mint a rossz óra, ha egyszerre megboldogul és visszafele járjak a mutatót. Javítatlan géphiba a lélekben.

— Látja, — mondom részvétellel — miért csinálta ezt? — S akkor ébredök tudatára, hogy kégyetlen vagyok, amikor ő felkiált:

— Hallgasson! Maga ezt nem érti.

S arca egyszerre megkeményedik, a sötétben is elkapom villogó szemfényét. — Ki tudja miért, ki tudja?! Talán az Isten! Mert mindenki ezt kérdezi tőlem. Tíz hónapja, ha valaki jó akar lenni hozzám, ezt kérdezi tőlem. Amikor álmatlanul dobom magam a pécisen éjszaka és azon gyötörődöm én is, amire senki sem tud válaszolni, akkor jön a porkoláb és megkérdezi tőlem: Miért tetted ezt, Antun? És, ha mégis elalszom, akkor megjeleNIK a momban a halott nagymamám és testvéreim, kik mind meghaltak már és megkérdezik tőlem: Miért tetted ezt, Antun? — Nem tudom! Érti, nem tudom! — ordítja és percéig tart, míg lecsillapodik és cigarettára gyújtva higgadtan kezd beszélni újra.

— A tárgyaláson azt mondtam, hogy új életet akartam kezdeni. Hogy kellett a pénz, mert éheztem. Ez igaz is. De én érzem, hogy valami más okom volt. Más, sokkal nagyobb ennél. Elvesztettem az eszemet vagy hipnotizáltak. Mint ha egy hang megszólalt volna bennem és azt mondta volna: Ne törődj semmivel, Antun, ne félj. Mert féltem, uram.

Féltem és irtóztam. És mennem kellett máris és szorongótni szőnyegben a színeget.

Soha sem voltam verékedős gyerek. Bátor sem voltam. Gyerekkoromban a pap kertjében szép gyümölcsfák voltak. Társaim át-mászták a kerítést és megrakták sapkájukat finom almával és kör-tével. Én sohasem mertem velük

menni. Mondom, mintha az ördög költözött volna belém. És az a borzasztó, hogy én semmire nem emlékszem, semmi változásra. A hangra sem, amely tálan biztatott. Ezt is csak most gondolom, mert magam sem tudom elhinni, hogy igaz lenne, amit csináltam. Nem vagyok örült, uram, érzem és az orvosi vizsgálat is megállapította rólam. Nem tudom, miért. Érti uram, nem tudom...

Fejét tenyerébe hajtja újra és maga elé mered. Ismét megkínálom cigarettával, de elutasítja. És akkor elkezd nekik beszélni egy Raskolnyikov nevű fiatalemberről, aki ugyancsak szegény volt, éhezett és fázott és egy nyári vasárnap délután átment a moszkvai Néva partján, elment egy öregasszonyhoz, akit Ivanova Alénának hívtak és megölte cselédjével Liza-vétával együtt és nem tudta miért. De ez a Raskolnyikov aztán Istentelhez fordult és békét talált a lelkében. Szőnya, egy szerencsétlen, esett lány olvasott fel neki a Bibliából, az térítette meg.

— Szőnya — mondja a fiatalember és ahogy felkapja a fejét, megcsörren újra kezén a bilincs — szép név. Nekem volt egy lányismerősöm, Ivánkának hívták. Bródnban dolgoztam akkor, a vasutnál voltam napszámos, szerettem ezt az Ivánkát és azt hiszem ő is szeretett engem. El akartam venni feleségül, gondoltam, majd csak véglegesítenek állásomban,

de ő nem akart hozzám jönni.

Hallani sem akart arról, hogy a feleségem legyen, pedig mondom, azt hiszem szeretett. Látja uram, így van, ilyen az élet. Ha akkor megnősülök, rendes ember lett volna belőlem. S, ha nem maradhattam volna a vasutnál, akkor bizonyosan kijutottam volna Németországba, mert, ha asszony van az ember mellett, könnyebb az élet.

— Borzasztó — teszi aztán meg hozzá — borzasztó, hogy mennyi embernek kell elpusztulnia a háborúban. — S ez olyan furesán hangzik az ő szájából, aki két tetteitlen öregasszonyt orvult megölt, de hangja ösztöntelen remeg és el kell hinnem, hogy sajátja a háború áldozatait. Haligatunk. Ki lát a lelkébe egy gyilkosnak, aki a Brótófa árnyékában áll, ki tudja, hogy mire mondja ő: ez rossz, ez jó, mit talál szépnek, mit elítélendőnek. Talán csakugyan van benne egy titokzatos hang, amely megszólal és rosszra ösztökéli, talán mindegyikünkben van egy hang és jóra, vagy rosszra biztat. Erre gondolok és készülődöm lassan, mert az időm lejárt.

— Szőke haja volt és kék szeme — mondja ő maga elé, hallgató.

— Kinek — kérdeim én és visszafordulok.

— Ivánkának — felel és tel sem emeli a fejét — szőke haja volt és kék szeme és nagyon szépen tudott énekelni, este a Száva partján...

Becsuzom tőle. Mögöttem halkan fordul a kulcs a zárban. A fiatalember pedig ott marad ülve, arcát kezébe temetve, reménytelenül, egyedül. Egyszer a múltjára gondol, a kékszemű Ivánkára és a pap gyümölcsösére, aztán meg a halál út eszébe, amely oly közel van hozzá. Mert nem felebbezett és a hónap mu va felakasztják.

h. J.

HAIÓ!

Melders német repülőőrnagy Dél-anglia felett pénteken a 49. repülőgépet lőtte le. Az ő raja eddig 500 angol gépet lőtt le.

Az olasz légügyi minisztérium hivatalosan közölte a kitüntetett olasz repülők névsorát. Az ezüst éremmel kitüntetett repülők között van Muti repülő őrnagy, miniszter, a fasiszta párt főtitkára.

Az amerikai tengerészeti minisztérium közlése szerint hat romboló, amelyek azelőtt az amerikai flottához tartoztak és röviddel ezelőtt Kanadába érkeztek, most a kanadai haditengerészetben teljesítenek szolgálatot.

A milánói Giornale d'Italia jelentése szerint a napokban a németek bombázása idején nagy tömeg munkás «elérkezett a munkások ideje» kiáltással betörték a City egyik legelőkelőbb szállodájának légoltalmi helyére, amit luxusétteremnek rendeztek be. A lap azt írja, hogy ez nem az egyedüli ilyen eset, amely Londonban és más angol városokban lejátszódott.

Károly volt király kísérete tagjaival együtt elhagyta Situges fürdőhelyt és egy másik spanyol városba költözött.

Newyorki hajózási körökben kijelentik, hogy a norvégiai hadjárat idején a német légi erők súlyosan megrongálták a »Georgic« angol luxushajót, amely a Cunard-Line tulajdonát képezi. Ezenkívül a 20.157 tonna súlyú »Frankonia« személyszállító hajót is érte bombatalálat. Mindkét hajónak sikerült kikötőbe jutni, ahol most javítják. A panamai lobogó alatt Haifából olajat hozó 3.139 tonnás tartályhajót olasz tengeralattjáró süllyesztette el.

A Newyork Post című lap jelentése szerint az Egyesült Államok állami adóssága elérte a 44 millió dollárt. A költségvetési deficit havonta 300 millió dollárral emelkedik.

A Daily Mail lapkiadó vállalata a portugál hatóságokkal tárgyal, hogy a lap európai kiadását, amely azelőtt Párisban jelent meg, most Liszabonban adják ki. A tárgyalások azonban nem vezettek eredményre. A portugál kormány azt követelte, hogy az angol lap is teljesítse ugyanazokat a követeléseket, amelyeket a portugál lapokkal szemben támasztanak. A Portugáliában megjelenő lapok ugyanis csak az ország szigorú semlegességének személtartásával irhatnak. Ezt a Daily Mail nem akarta vállalni.

Von Falkenhausen német tábornok, a megszállott Belgium és Északfranciaország katonai parancsnoka Serrano Suner spanyol belügyminiszter tiszteletére fogadást rendezett. A fogadáson a Brüsszelben élő spanyolokon kívül megjelentek Espinoza de Los Monteros berlini spanyol nagykövet, Canteli a belgiumi spanyol falang vezetője, von Storer madridi német nagykövet és von Bergen, a német külügyminisztérium brüsszeli ügyvivője.

A szlovák központi gazdasági hivatal ezentúl szigorúan ellenőrzi az összes zsidó üzleteket, hogy nem szabotálják-e a kormány rendelkezéseit.

Szenta képviselőtestülete rendkívüli közgyűlésen foglalkozott a téli ellátás ügyével

Öt millió dinár hitelt kért a város az államtól a téli ellátás zavartalan lebonyolítására

Szentáról jelentik: Branovaeski Sztéván városelnök pénteken délelőtt 9 órára rendkívüli városi közgyűlést hívott egybe. A közgyűlés legfontosabb tárgya a város lakosságának téli ellátásáról való gondoskodás volt.

A városelnök, Krsics Száva gazdasági tanácsnok és Kirjákovicz Branislav városi főszámvevő voltak az ügy előadói. Az előadók ismertették a bánság erre vonatkozó rendeletét és beszámoltak arról, hogy a város vezetősége már meg is tette a szükséges lépéseket. A gabonakészletek összeírása a városban már megtörtént, most folynak a gabonaszükségletek összeírásai munkálatai. Megállapították azt is, hogy

Szenta város lakosságának egy évi ellátására 600 vagon búzára van szüksége. Ezenkívül 300 vagonot tesz ki a vetőmagszükséglet.

Intézkedéseket tett a város vezetősége arra vonatkozólag is, hogy a város nagyobb malmaiban beraktározott búzát, ami legnagyobb részt kisemberek tulajdona s egész téli kenyérszükségletük ellátására szolgál, a Prizád ne foglalja le. A városelnök bejelentette a közgyűlésnek, hogy a város közéleti szolgálati szervezet létesít s ez fog gondoskodni a város lakosságának téli ellátásáról. A szervnek forgótöké-

re van szüksége s erre a város vezetősége

ötmillió dinár kölcsönt kért az országos közellátási központból.

Az ellátás kérdését a tervek szerint úgy oldják meg, hogy a kapott kölcsönből a város megvesz nagyobb mennyiségű búzát, beraktározza valamelyik malomban. Akinek lisztre van szüksége, kifizeti a kívánt mennyiséget a városnál, utalványt kap, az utalványért azután megkapja a malomban a lisztmennyiséget. Ugyanígy járnak el a fával és amennyiben szükséges lesz, a zsírral és más közszükségleti cikkel is.

A kérdéshez dr. Balázs Zoltán, dr. Vig Károly, Plávisics Miló, Szvircevicz Dusán és Gráf Ármin városi képviselők szóltak hozzá s mindannyian azt hangoztatták, hogy

előbb a város lakosságának téli ellátását kell biztosítani, s csak azután legyen szabad a buza- és lisztfelesleget kiszállítani a városból. A felszólalók jónak tartják a város vezetőségének előbb említett elgondolását a téli ellátásra vonatkozólag. A közgyűlés végül felhatalmazást adott a városi elöljáróságnak úgy a szükséges kölcsön felvételére, mint az egész téli közellátás megszervezésére és lebonyolítására.

Vénácon tüdőbeteg szanatórium létesült

A dunai báni hivatal technikai osztályának előterjesztésére dr. Kijurina Bránko bán tegnap ismét újabb nagyszabású építkezéseket és utépítéseket rendelt el.

A bán összesen 4.958.000 dinárt utalt ki

a következő munkálatok elvégzésére: Tuberkulózisban szenvedő betegek részére a Vénácon szanatórium

építése, a szombori gimnázium épületének befejezése, a Vojvoda Sztepa telep és Ban. Karagyorgyevó közötti ut kiépítése, a Sztapár és Bácski Bresztovác közötti ut kiépítése, valamint kőanyag beszerzése az Opo-vo-Borcsa, a Noviszád-Sajkás és a Perlez-Pancevó közötti utak építésére.

Felemelték a femerini községi tisztviselők fizetését

TEMERIN KÖZSÉG KÉPVISELŐTESTÜLETE GYŰLEST TARTOTT

Szombaton délelőtt tartotta a temerini községi képviselőtestület gyűlését Zsadányi András községi elnök vezetésével. Napirenden a tisztviselők és egyéb községi alkalmazottak fizetésemelés iránti kérvénye szerepelt. A kérelem felett hosszú vita folyt s végül is elhatározták, hogy

az 1000 dinárnál nagyobb fizetésű tisztviselőknek 40%-os, az 1000 dinárnál kisebb fizetésű alkalmazottaknak 50%-os drágasági pótlékot adnak.

Ezzel kapcsolatban szükségessé vált, hogy a költségvetésen is változtassanak. Elhatározták, hogy a költségvetést 10%-kal felemelik. Majd több kérdést intéztek a községi elnökhöz a katonaság részére küldött lovak ügyében. Tóth Ferenc kérvényét, hogy a háza előtt levő közutat betemethesse, oly módon intézték el, hogy az érdekelt felek egyezzenek meg egymással s furassanak szivattyus kutat.

Végül több apró ügy letárgyalása után a közgyűlés véget ért.

A volt pálosrendi templom helyén épül fel a beocsini katolikus templom

Évszázadok után ismét katolikus templom lesz Beocsinban. Utoljára az egyedüli magyar szerzetes rendnek, a pálosoknak volt templomuk Beocsinban, amelynek elpusztulása óta nem volt katolikus templom a valamikor kizárólag katolikusok által lakott területen.

A beocsini cementgyár igazgatósága, amely a beocsini görögkeleti szerb kolostorral megkötött szerződésben kötelezettséget vállalt arra, hogy

szerb templomot épít, egyúttal katolikus templom építését is elhatározta.

A katolikus templomot arra a helyre építik, ahol valamikor a pálosok magyar rendjének temploma állott. A katolikus templom alapkövét ma helyezik el ünnepélyes külsőségek között. Az egyházi szertartást dr. Aksamovics gyakovói püspök megbízásából a petrovaradini esperesplébános végzi.

Gróf Teleki Mihály magyar földművelési miniszter Jugoszláviába jön

Budapestről jelentik: Gróf Teleki Mihály magyar földművelési miniszter a hét folyamán Jugoszláviába utazik.

Teleki gróf a Magyar Távirati Iroda munkatársa előtt kijelentette, hogy négy napot tölt Jugoszláviában Csutilovics jugoszláv földművelési miniszter budapesti látogatásának viszonzásaként. A magyar földművelési miniszter jugoszláviai tartózkodása alatt megtekintti a nisz mezőgazdasági kiállítást.

Két évre ítélték a padéji földművesi, aki meggyilkolta sógornőjét

Kikindáról jelentik: A kikindai törvényszék büntető ötös tanácsa Lákovics Dusán elnöklelte alatt több napi tárgyalás után tegnap hirdetett ítéletet Gájin Zórád 31 éves padéji gazda bűnügyében, aki ez év június 25-én több késszurással meggyilkolta sógornőjét, Gájin Máriát.

A számtalan tanu kihallgatása során a bíróság megállapította, hogy a gyilkos igen rossz viszonyban élt családjával és fivérével, valamint annak feleségével. Gájinék édesapja vagyonszűrésre kényszerült, hanem házközösségben élt fiaival. A fiúk közötti állandó veszekedés végre arra készítette az öreg Gájint, hogy felossza vagyonát. Először az ingóságokat kezdte szétosztani két fia között. Ekkor tört ki a nagy veszekedés a gyilkos és sógornője között. Gájin Zórád, amikor egy ló felett összevetett sógornőjével, kést vett magához és elbujt egy akácfa mögött, ahol leselkedett sógornőjére. Amikor Gájin Mária az akácfa felé ért, a gyilkos kiugrott mögüle és több helyen súlyosan megszurta sógornőjét, hogy az a sérülések következtében meghalt.

A bíróság ezért kétévi fegyházra ítélte Gájin Zórádot. Az ítélet ellen az ügyész súlyosbításért, az elítélt pedig enyhítésért felelkezett.

Bristol szálloda
Budapest, Dunaparton

Előkelő családi szálloda, olcsó árakkal. Egy ágyas szoba 6 P-től, két ágyas szoba már 12 P-től. — Kifőtűző étterem és kávéház. — Előzékeny kiszolgálás. — Lapunk olvasóinak 20% engedmény.

Szeptember 30-án kerül forgalomba az egységes étolaj

Beográdból jelentik: Tegnap délelőtt a Prizád helyiségekben értekezletet tartottak Obradovics Száva, a kereskedelmi miniszter helyettesének elnöke alatt az étolaj kérdésében. Az értekezleten a következő határozatot hozták:

Az étolaj új kampánya szeptember 30-án, hétfőn kezdődik. A gyárak attól a naptól kezdve az étolaj eladási központban keresztül forgalomba bocsátják az olajat. A gyárak frankó berakási állomáson 18.40 dinárért adják az olaj kilóját, illetve 20.72 dinárért a rendelő állomáson (a fuvardíjat az egész országra kiegyenlítették). A kicsinybeni árakat az árellenőrző hivatal állapítja meg. Csak egységes olajat lehet forgalomba

hozni. Az idei napraforgótermésből 1050 vagon étolajat gyártanak, ami nyolc hónapra fedezi az ország szükségletét. Megszervezték az olajgyárak központját. Az olajmagvak megvétele a központra bizzák.

MEGDRÁGUL AZ ÉLESZTŐ

A pénzügyminisztérium rendelete értelmében szeptember 23-tól kezdve egy kiló élesztő az átvevő állomáson 32 dinárba kerül. Eddig az élesztő ára 29 dinár volt. Az árat a szállítási és előállítási költségek drágulása miatt kellett emelni. Az élesztő drágulása egy kiló kenyérnél 1—1.50 para, ezért a kenyér árának kialakulására nincsen befolyással.

Vita Szubotícán a husárok körül

A hentesek olacsonyok találják a hivatalos árakat

Szubotícáról jelentik: Szubotica hentesi és mészárosai körében nagy az elégedetlenség amiatt, mert a főszolgabírósg a hentesek fellegása szerint alacsonyán állapította meg a húsfelek legmagasabb árát.

A főszolgabírósg rendelete szerint a marhahús 12—13, a disznóhús 16—18, a faggyu 10, a friss szalonna 21, a hárj 22, a zsír 22, tőpörtyű 12 és a borjúhús 16—18 dinárért adható kilónként. A szubotícai hentesek és mészárosok

tegnap értekezletet tartottak, amelyen megállapították, hogy a jelenlegi árak mellett a húsfeleket nem adhatják a maximált áron.

Ezért a főszolgabírósg rendeletét megfellebbezték a báni hivatalhoz.

Szubotica fogyasztóközönsége a hentesekkel ellentétben örömmel fogadta a hús és zsír árának maximálását, mert egyes hentesek és mészárosok az utóbbi hetekben már rohamosan emelték az árakat.

Az élelmiszer rejtegetők büntetéséről szóló rendelet

Beográdból jelenti az Avala: A tegnapi lapokban hibásan jelent meg az élelmiszer és egyéb közszükségleti cikkek rejtegetői büntetéséről szóló rendelet. A végleges szöveg, amely a mai hivatalos lapban látott napvilágot, a következő:

RENDELET

az élelmiszerek és egyéb közszükségleti cikkek rejtegetői megbüntetéséről.

1. szakasz. Az első fokú közigazgatási hatóságok 30 napi elzárással és 3000 dinárig terjedhető pénzbüntetéssel sújthatják azokat a személyeket, akik ellen a drágaság letöréséről és a lelkiismeretlen spekulációról szóló törvényes erejű rendelet az árak ellenőrzéséről, a lakosságnak és hadseregnek kenyérrel való ellátásáról és az étolajról szóló ren-

deletek ellen elkövetett büntetendő cselekmények miatt feljelentés érkezik a bírósághoz, ha azt találják, hogy a bejelentett cselekménnyel megzavarják a lakosságnek élelmiszerekkel és más közszükségleti cikkekkel történő ellátását.

Behajthatatlanság esetén a pénzbüntetést elzárásra változtatják át, még pedig úgy, hogy minden száz dinár pénzbüntetést egynapi elzárásnak számítanak.

Az 1. szakaszban előírt büntetés nem zárja ki a büntető felelősséget, amennyiben üzletében olyan büntetendő cselekményt követtek el, amely a rendes bíróságok elé tartozik.

2. szakasz. E rendelet a hivatalos lapban való közzététele napján lép életbe.

Olasz hadijelentés

Az olasz főhadiszállás 106. számú jelentése így hangzik:

Az ellenség, amely az utóbbi napok alatt Bardia, Tobruk és Derna kórházait bombázta, az éjszakai Bengázi ellen intézett légi támadást anélkül, hogy valamely katonai célpontot eltalálta volna. A támadás csupán a polgári lakosság házaiban, különösen pedig a muzulmánok negyedeiben okozott jelentékeny károkat. Emberéletben a veszteség három halott és 25 sebesült. Megtorlásként nagyobb légi alakulatunk éjjel-nappal hevesen bombázta Marsamatra vasuti épületeit, raktárait és közműveit, szemellátható eredménnyel. Nagy rombolásokat és ha-

talmas tüzeket állapítottunk meg. Valamennyi repülőgépünk visszatért.

Keletafrikában a Felső-Szudán határán elterülő Akovo-völgyben számunkra kedvezően végződött csata után az ellenség 30 halottat hagyott hátra. A mi részünkről három sebesült volt a veszteség. Repülőink bombázták Aden repülőterét és két hadihajóktól kísért gözhajókaravánt, amelyek a Bad el Mandeb szoros felé haladtak. Az ellenség a szokott légi támadásokat hajtotta végre Assab, Gura, Harrar és Diredaua ellen, a támadások azonban emberéletben nem okoztak veszteséget és az anyagi kár is jelentéktelen.

HÍREK

DERÜLT, MELEG IDŐ

Tegnap az egész ország területén meleg és derült időjárás uralkodott, csak a felső tengerparton volt zivatar.

Legalacsonyabb hőmérséklet Kupresen volt 5 fok, a legmagasabb Nisben volt 33 fok.

Várható időjárás: Derült és még melegebb idő. Csak Szlovéniában lesz viharos az idő.

««(||||)»»»

— Tanári áthelyezések. Beográdból jelentik: A közoktatásügyi miniszter a következő tanári áthelyezéseket eszközölte: Zsivkovic Miroslav bihácsi gimnáziumi tanárt Szomborba, Szegvári Magdaléna petrovgrádi gimnáziumi tanárt Rumára és Zarubica Darinka kikindai gimnáziumi tanárt Novivrbászra helyezték át.

— Fizetésemelést kérnek a szubotícai köztisztviselők. A szubotícai állami tisztviselők egyesülete pénteken este értekezletet tartott, amelyen igen sokan jelenek meg. Az értekezleten a felszólalók megállapították, hogy Szubotícán igen nagy a drágaság és a köztisztviselők mégsem kaptak semmi fizetésemelést. Határozatot hoztak, melyben fizetésemelést kérnek.

— Légvédelmi gyakorlatok Kanizsán. A kanizsai légvédelmi bizottság szeptember 27-én déli 12-től 6-ig és este 9 óra után a késő éjjeli órákig légvédelmi gyakorlatokat tart. A lakosság mindkét légvédelmi gyakorlat alkalmával az első vészjelre köteles elhagyni az utcát, a házakba vonulni és minden világítást eloltani. A légvédelmi gyakorlat idejére az üzleteket be kell zárni.

Goldental Russica (Gál Baba) és Hirschl Sándor ma, vasárnap délelőtt 11 órakor tartják esküvőjüket a noviszádi aszido templomban

— Új hivatalos árak Csantavirén. A csantaviri községi előjáróság Csantavir területére a következő új árakat állapította meg: Marhahús 12, borjúhús 14, sertéshús 14, birkahús 12, bárány 12, bárány 12, zsír 20, zsirnak való szalonna 18, friss kolbász 20, szárazkolbász 30, kockacukor 16, kristálycukor 14, rizs 12—16, bab 6, lencse 12—16, töröttpaprika 48—50, mosószappan 12, petróleum 7, fehérbor 15, vörösbör 12—15 dinár. Ezeket az árakat a topolai főszolgabírósg is jóváhagyta.

— Bogojevói hírek. Jevtics Tószó, a vasútállomás közelében levő vendéglő bérlője jelentette a rendőrségen, hogy éjjel ismeretlen tettes hatolt be a lakására és elvitt két télikabátot. — Ginder János vizimalomtulajdonos lakásába éjszaka az ablakon keresztül szintén betört hatolt be és elvitt egy férfiöltönyt, egy pár cipőt és hatszáz dinár készpénzt. — A legutóbbi hetivásár árai: Bab 300, vaj 24, turó 5, alma 3—4, burgonya 1—1.50 és kenyér 3.75 dinár.

MINDEN KÖNYV

Globus
KÖNYVESBOLTBAN!
Kérjen jegyzéket!

Novi Sad, Kraija Peira II. 42

GYILKOSSÁG AZ EGYIK SZUBOTICAI TELEPEN

Egy tizenhatéves fiú megölte mostohaanyját

Szubotícáról jelentik: Szombatra vtrradó éjszaka a Szubotica határában lévő Szkenderevo közelében fekvő telepén gyilkosság történt.

Sz. M. 16 éves telepesfiú agyon-szúrta a mostohaanyját, Kelics Leposavát.

A fiú és mostohaanyja között már régóta halálos gyűlölség állt fenn, mert a mostoha nem szerette a fiút és rosszul bánt vele.

A gyilkos fiút a csendőrség letartóztatta.

Tegnap délelőtt Kalezics Milutin bíró vezetésével bizottság szállt ki a helyszínre a gyilkosság körülményeinek megállapítására.

««(||||)»»»

— Bezdáni és baranyai hírek.

A bezdáni Katolikus Legényegylet állandó vegyes énekkart létesített, amely a templomi énekkarral együtt közreműködik a vasárnapi nagymiséken. — Bezdán határában megkezdődött a szüret. Az eddigi eredmények igen jók. — Popovácon az őszi nagyvásárt szeptember 29-én tartják meg. — A zmajeváci Iparos Olvasókör műkedvelői rövidesen színrehozzák az Igóji diákok című kitünő énekes színművet.

— Délszerbiai tanítók Noviszádon.

Tegnap a petyi járás 40 tanítója tett látogatást Noviszádon. A délszerbiai tanítókat a noviszádi tanítók kalauzolták és vendégelték meg.

— Légvédelmi gyakorlatok Petrovgrádon. A petrovgrádi légvédelmi bizottság szeptember 22-ke és október 5 ke között légvédelmi gyakorlatokat tart. Szeptember 22. és 30-a között a gyakorlatok repülőgépek nélkül lesznek. Mig október 1. és 5-e között Petrovgrad ellen légitámadást hajtanak végre a repülők. A légvédelmi gyakorlattal kapcsolatosan a városelnök rendeletet adott ki.

— Halálos játék a Tisza partján.

Jelentettük, hogy Lubaski Mily 19 éves tarasi borbélylegény jóismerőset, Dosztanics Bogdán 15 éves gazdálkodófiút ez év július 1-én játék-ból a Tiszába lökte és Dosztanics bele fulladt a folyóba. Az ügyet tegnap tárgyalta a petrovgrádi törvényszék. Miután a vádlott kiskoru, a bíróság zárt tárgyalást rendelt el. A bíróság Lubaskit bűnösnek mondta ki gondatlanságból okozott emberölés büntetésében és egyévi fogházra ítélte.

KÜLFÖLDI TÖZSDEZÁRLATOK

Zürich: Beograd 10, Paris 9.85, London 16.55, Newyork 438, Milánó 22.16, Madrid 175, Szófia 5.35, Bukarest 2.25;

Ki betépet visel lábfaájdalmak ellen, pr. baljameg Pedivor-Betéti-
ket, soha többé mást nem visel. Egye-
dül készítője:

Tehnička Orthopedija

modern bandázók és orthopediai készülékek
szekülete, Noviszád, Petrá Zrinyszkog ucca
1, a postával szemben.

— Erdély — képekben. Az «Ifjuság» szeptemberi száma a szokottnál is változatosabb tartalommal, képekkel gazdagon illusztrálva jelent meg. Vezetőhelyen Öfelsége II. Petar királyt mint egyetemi hallgatót és katonát mutatja be 17-ik születésnapja alkalmából. Következő cikke Erdély ezer esztendejének történelmét ismerteti és képekben is bemutatja azokat a nagymultú városokat, amelyek visszatértek Magyarországhoz. Külön cikk szól az erdélyi városokról, nagy vonásokban változó történetükről, gazdasági életükről, jelentőségükről és várható holnapjukról. Ismét egy másik cikk elvezet Szent László városába, Nagyváradra. Sebesi Katalin iparostanuló kitűnő tollal megírt cikkében beharangozza Kalotaszeg környékét. Sok más cikk tarkítja még a lapot. A főbb cikkek címei: A magyar főiskolásokhoz! Egy magyar lángsz. aki megelőzte korát. Csokonai, a magyar nyelvről. — Bulgária és Dobrudza. — A régi magyar krónikásoktól, a mai modern habitudós-tőkig. — A kutyák szerepe a háborúban. — Az uffiú. (Elbeszélés.) Néhány hangulatos vers, sok kép, regényfolytatás, rejtélyek, szerk. üzenetek stb. teszik teljessé a szeptemberi számot. Az «Ifjuság» előfizetési ára egész évre 15 dinár. Ingyenes mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal: Petrovgrad, dr. Tirs u. 3.

— Bélrenyeség és rossz gyomor, valamint dugulás okozta étvágytalanság esetén használjuk az immár emberöltő óta ismert természetes «Ferenc József» keserűvizet. Számos esetben beigazolódott, hogy a Ferenc József viz rendkívül hasznos házi-szer olyankor, ha a tápcsatornát korai reggel sós hashajtóval óhajtjuk átöblíteni. Reg. S. br. 30474/35.

— BACSTOPOLAI HIREK. A községi előljáróság ma, vasárnap délelőtt tíz órakor a helyszínen haszonbérbe adja az ugynevezett «alsó Krivajje» községi földet, árverés útján. Délután egy órakor pedig a «felső Krivajje» földet. — Az Iparos Daloskör vezetősége elhatározta, hogy a kör műkedvelőgárdája előadja a «Mágnás Miska» című operettet. A próbák rövidesen megkezdődnek. — A pénteki hetipiacra a termelők nagymennyiségű új, csöves kukoricát hoztak fel, tekintve azonban a gyenge keresletet és a jó terméseredményeket az árak lemorzsolódtak, 95—110 dinárért lehetett a már szárazabb csöves kukoricát megvenni. Általában a már hónapok óta tartó állandó áremelkedés mintha megállt volna és a piacon lassú ocsó-bodás jelei mutatkoztak. Árak: kövér kacska és liba 13—14 dinár, kövér sertés 13.50—14 dinár, vaj 24—28, túró 3—3.50, paradicsom 2—2.50, szilva 4-5, alma 5—8 dinár kilónként, zöldpaprika 5—6 darab egy dinár, tojás 80—90 para darabonként. — A katonai gyakorlatra behívott tartalékosok hozzátartozóinak segélyezésére szóló törvényerejű rendelet nem intézkedik arról, hogy arra az időre jár-e segély a hozzátartozóknak, amikor a családfele szabadságon van. Tekintve, hogy újabban nagyon sokan tértek vissza, hosszabb szabadságra, a bacstopolai járásbírószágon működő bizottság, amelynek elnöke Petrovics Szeván járásbíró, kérdést intézett ez ügyben a minisztériumhoz. — A bacstopolai Járási Méhészegyesület választmánya ma, vasárnap délután 3 órakor a Tölgyesi vendéglőben lévő hivatalos helyiségben ülést tart. Tóthszászegyi János előzetével. Az ülésen fontos méhészeti kérdésekről tárgyalnak.

Ez is véletlen szerencse!

Tizenhét évvel ezelőtt történt, hogy Anna Lauriston, akkos fiatal koppenhágai özvegyasszony, másfél éves leánykájával együtt autószerencsétlenség áldozata lett. A gépkocsi, amelyen gyermekével kirándulásra ment, nekirohant egy fának és a bentülők súlyosan megsérültek. Csodálatosképpen a kisgyermeknek nem történt semmi baja. A gyermeket magához vette egy idősebb amerikai házaspár, amely történetesen arra autózott, amikor a szerencsétlenség történt. Az amerikai házaspár azután egy cédulát hagyott hátra, amelyre felírták pontos címüket, hogy az asszony, ha majd felgyógyult, megtudja, hol van a kislánya.

Anna Lauriston csak hetek múlva hagyhatta el a kórházat. Amikor magához tért és a gyermek után kezdőzködött, megnyugtatták, hogy a kislány jó helyen van és nincs oka nyugtalanságra. Ugyanakkor kiderült azonban az is, hogy a cédula, amelyre az amerikai házaspár címét felírta, elveszett és így senki sem tudta megmondani, hogy a gyermek nevelőszüleivel együtt hova tűnt el.

Tizenhét év múlt el és Lauriston asszony semmit sem hallott leányáról. Most a napokban azután rendkívüli meglepetés érte. Az egyik dán napilapban azt olvasta, hogy Amerikában meghalt egy milliomos, aki egész vagyonát dán származású fogadott leányára hagyta. Lauriston asszony rögtön arra gondolt, hogy 17 évvel ezelőtt eltűnt leányáról van szó. Éppen ezért azonnal kiutazott Amerikába és meglátogatta az örökösöt, akiről azután csakugyan kiderült, hogy a 17 évvel ezelőtt eltűnt leánya. Lauriston asszony ilyenformán milliomos leány mamája lett.

— Személyi hír. Székcsák László katonai szolgáataról visszatért és hivatását a mai napon újra megkezdte a «Pietät» első noviszádi temetkezési intézetnél.

NE FELEJTSEN EL
az október 11-i húzásra sorsjegyet
venni — postán megrendelni az állami osztálysorsjáték meghatalmazott főelárújától:

„BRISTOL“ NOVI SAD,
Zelczička ul. 27.
A múlt fordulóban a nálunk vásárolt 34391 számú sorsjegy nyerte az 1 millió prémiumot és az 500.000—dinasor prémiumot az 53120 számú sorsjegy nyerte.

— VRBASZI HIREK. Geyer Keresztély munkás Károly nevű kislfiával nádat vágott. A levágot nádat összeszedő gyerekek megbotlott, elvágódott a rácsait a levágot nádtőre, mely kiszúrta egyik szemét. A szerencsétlenül járt gyereket a noviszádi közkórházba szállították. — Götz János szőőjéből ismeretlen tettesek elloptak 100 seprőre való kórot. — Dr. Röhrig Fülöp sztarivrbázi községi állatorvos lakásán betörők jártak pénteken éjjel. Betörték az utcai ablakot s kifosztották az iroda kézipéztárát. — Az állami algimnáziumban szeptember 23-án kezdődik az előadás, egyelőre a gimnázium épületében. — Szeptember 25-én a német magán tanítóképzővel kapcsolatosan egyéves tanítói tanfolyam nyílik meg párhuzamos V. osztályként. A tanfolyamot érettségivel rendelkező 30 férfi és 10 nő látogathatja, kilé az egy év leteltével tanítói oklevelet nyernek. A tanfolyam hallgatói részére külön internátust létesítettek. Minden hallgató 116 dinár beíratási és évi 100 dinár tandíjat tartozik fizetni. — A piacon zsebmetszők garázdálkodtak s többen kisebb-nagyobb összeggel károsodtak. A rendőrség elfogta egy vándorköszörüs feleségét, találtak is nála idegen pénztárcát, de tagadja a terhére rótt zsebmetszések. Cvéjics bocskorostól a piacon három likai munkás három pár bocskort lopott. Atadták őket a csendőrségnek. — Jájics Eva Sztarivrbáson elhunyt asszony megtakarított pénzcskéjét hiába keresték az örökösök. A napokban a disznók feltúrták az elhunyt házában az ólat s a tégla alól csomag került elő, melyben megtalálták az elrejtett 2050 dinárt. — A VSC sportklub szeptember 28-án Miss VSC választással szüreti mulatságot rendez Papp István vendéglőjében.

— Jól sikerült a szrbobráni őszi vásár. A szrbobráni őszi vásár a nagy drágaság ellenére jól sikerült, igen nagy volt a felhajtás és kereslet, jó árakért értékel.

— Muzslai hírek. Muzslán vasárnap tartották meg a híres bucsut, amelyre az egész környékről nagy számban sereglettek össze az érdeklődők. Az ünnepi istentiszteletet Soka Ignác pápai kamarás, muzslai plébános celebrálta. Dél-től kezdve másnap reggelig az egész falu vigadott, minden kocsmában táncmultság volt, azonban ezuttal eltérően az elmúlt évek bucsujától, biéskázás sehoh nem fordult elő. — Simon Ferenc ismert gornjamuzsai műkedvelő jelentést tett a csendőrségen, hogy 17 éves borbélysegéd-rokona a kerékpáriját ellopta. A csendőrség a megtévedt fiút a bucsun letartóztatta.

Állami osztálysorsjáték
Uj játék. Első húzás október 11-én. Sorsjegyek kaphatók a meghatalmazott főelárúsiólnál
Luslig Lajos banküzletében, Noviszád, Kralja Aleksandra 13.
Nagy nyeresési esélyek!

— E ölkészületek a noviszádi nagy légvédelmi gyakorlatra. A noviszádi légvédelmi bizottság — mint már jelentettük — szeptember 26-án nagy légvédelmi főpróbát rendez. Erre már nagyban folynak az előkészületek. A légvédelmi bizottság ezután is kéri a légvédelmhez beosztottakat, hogy a főpróba megbeszélésére jelentkezzenek az Emléktthonban este 8 órakor a következő sorrendben: Szeptember 23-án a hírszolgát és a rendőri szolgálat tagjai, szeptember 24-én a tűzoltóság és az egészségügyi szolgálat, szeptember 25-én pedig a kémiai és technikai szolgálat tagjai. A szeptember 22-ére tervezett szemé a vitorlás nélküli repülőgépek felszentelési ünnepélye miatt elmarad. A légvédelmi bizottság felhívja a munkaadókat és az iskolai hatóságokat, hogy a fentebb jelzett időpontra a légvédelmi szolgálathoz beosztottakat engedjék el a megbeszélésre.

A RÓHITSI (Rogaska) ASVÁNYVIZ GYÓGYHATÁSA GYOMORSÁV-TULTENGÉSÉNL

Négyszer napjában kell 100—200 g Styria forrásvizet inni. A vizet először fel kell melegíteni, hogy a szénsavat kiadja. Lassan inni!

— SZENTAI HIREK. Szentai járásvorvossá dr. Kragujevics Sztaniszláv szentai orvost neveztek ki. — Lázics Dobrila gornyibregi tanítónőt Temerinbe helyezték át. — A szentai határban lévő ugynevezett «bátka kompot» most adták bérbe a szentai révkapitányságon. A kompot az idén nem Szentá városa vette bérbe, mint az eddigi években, hanem Bugarszki Csedimir adal lakos. A szentai bátka bérlőknek és földtulajdonosoknak az új bérlő is megadja ugyanazt a kedvezményt, amit Szentá városától élveztek. — A szőlő és gyümölcsstermelő szövetkezet ma, vasárnap délelőtt rendkívüli közgyűlést tart a városháza közgyűlési termében. — Dr. Silics Millivoj báni inspektor vezetésével ellenőrző légvédelmi gyakorlatot tartottak az összes légvédelmi tartalékosok bevonásával. A légvédelmi ellenőrző gyakorlat a legnagyobb rendben folyt le s az inspektor megelégedését fejezte ki a látottak és tapasztaltak felett. — A városi közgyűlés szegényügyi bizottsága minden kedden, csütörtökön és szombaton délután 3 órától kezdve személyes jelentkezés alapján végzi a szegénykataszterbe való felvételt. A bizottság már eddig is többször embert vett fel az új szegénykataszterbe. A jelentkezésekből úgy látszik, hogy az idén több mint ezer ellátásra szoruló szegénye lesz Szentá városának. — Az államügyészség szabaddá helyezett Adám János szentai asztalost, aki feleségét baltával fejbeütötte, mivel az asszony állapota javult a szentai kórházban. — A városháza alatt lévő üzlethelyiségeket csütörtökön adták bérbe a városi gazdasági hivatalban megtartott árverésen. A bérleteket legnagyobbbrészt az eddigi bérlők kapták meg.

★
Ezer virág gyógyerejét —
»Növényharmat« nyújtja feléd!

★
— Segédkántort kér a csantaviri katolikus hitközség. A csantaviri katolikus hitközség átiratot intézett a politikai községhez, amelyre arra kért, hogy létesítsen katolikus segédkántort állást, mert a hitközség saját erejéből nem szerződtehet még egy kántort.

— Szüreti mulatság Szrbobrában. A szrbobráni Polgári Olvasókör ifjúsági csoportja ma, vasárnap a Molnár István-féle vendéglőben szüreti mulatságot rendez, este 8 órai kezdettel. A zenét Virág Mihály és cigányzenekara szolgáltatja.

...Igen, de az Ióal terpentines!

— Keresik Codreanu holttestét. Bukarestből jelentik: Zelea Codreanu, a vasgárdisták kivégzett vezetőjének holttestét keresik most a román vasgárdisták. A sir megtalálására hír szerint kevés a remény, mert Calinescu volt minisztere-nök állítólag elégettette Codreanu holttestét. A jilvai fogház egyik rabja azt állítja, hogy a tizenégy agyonlőtt vasgárdista holtteste a fogház közepében van elásva egy gödörben és a földet a holttestek közelében simára táposták.

Szülők! Végtelenül fontos, hogy az iskola szövege jól öltöztessék gyermekeiket!
JEKO ODELA ruhákban, kabatokban, fiúk és lányok részére a legjobb bevásárlási forrás Szabott árak!
Noviszád, Kralja Petra II ulica 5. (Futaki ut)

A Reggeli Ujság kultur munkája, közel huszezer magyar család hajlékába ingyen juttatta el ezt a kétfötetes lexikont

(Az eredeti nagyság felére kisebbítve)

Most október 6-tól kezdve ugyanilyen két vastos kötet megjelentetését kezdi meg. Címe: „A műveltség könyvtára” a tudomány és művészet tárháza. Gyűjtse az ivateket, a bekötési táblát a kötetek befejezése előtt megkapja.

— Régi dolog, hogy a vrbászi Gayer butor elsőrendű minőségű.

— Felakasztotta magát egy szeniai napszámos. Szentáról jelentik: Pénteken reggel jelentették a szeniai rendőrségen, hogy Francuska utcai házában padlásán felakasztotta magát és meghalt Jurcsa Mihály 40 éves napszámos. Bizottság szállt ki a helyszínre, a bizottságnak dr. Deutsch Mihály városi főorvos, Borzaski Nesztor rendőrfogalmazó és Szláncs Milán rendőrlnök voltak a tagjai. Jurcsa Mihály holttestét guggoló helyzetben találták háza padlásán kötél- darabokra felakasztva. Külső sérülés nyomai nem voltak a holttesten. Hozzáartozói elmondották a bizottságnak, hogy az öngyilkos állandóan ivott s tettét is valószínűleg ittasságában követte el. Mivel kétségtelen, hogy öngyilkosság történt, megadták a temetési engedélyt.

— Dr. Graf Ádám fogorvos-specialista katonai gyakorlatáról visszerkezett és újból rendel: Noviszád, Lazze Sztanojevicsa 12 sz. alatt.

— Az elsüllyedt hajó sorsa... Londonból jelelik: Ócskavasnak adják el a Warspite nevű 30.600 tonnás angol hadhajót, amely a narviki tengeri csatában súlyosan megsérült. Most mint nyersanyagot használják majd fel a régi csatahajót.

— Dr. Knip György orvos hazakerkezett és újból rendel a noviszádi gyógyfürdőben délelőtt 9—12 és délután 4—6 óráig.

— Halálozás. Özv. Halász Mihályné szül. Szommer Flóra életének 57. évében, néhány napi szenvedés után Kulan elhunyt. A beszentelési szertartást Raile Károly plébános végezte. A Cecilia énekkar latin és magyar gyászda- lokat énekelt. A szertartás után a holt- tetemet Bukinba szállították, ahol a családi sírboltba 20-án délután, nagy részvét mellett helyezték örök nyuga- lomra. Szerették, becsülték mind azok, akik ismerték jószívűségét, szerénysé- gét, munkásságát, türelmét és nemes gondolkozását.

— Bizánci épületet ástak ki Sza- lonikiben. Szalonikiben a görög kultuszminisztérium régészeti ügy- őrsztályának megbízásából meg- kezdték a régi bizánci városfal helyreál- ítását, amelyet még a kö- zépkorban építettek a keletrómai császárok. Szaloniki akkor a bi- zánci birodalom második legfon- tosabb kereskedővárosa volt. A város falait, amelyek még a török uralom alatt elpusztultak, most teljes terjedelmükben újra felépítik. Azt remélik hogy a munká- atokkal kapcsolatban rengeteg sok érdekes dolgot hoznak napvi- lágra a bizánci időkben. Már ed- dig is felfedeztek egy kilenc mé- ter mély ciszternát, amelyet bizán- ci oszlopok tartanak s az oszlop- fők művészleg vannak kidolgoz- va. Hasonló kutakat találtak már Konstantinápolyban is a keleturo- pai paloták romjainak kiasásánál.

— Női kabátok, fűzők, melltartók, kesztyűk és harisnyák szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslobodjenja 2.

— Amerika—Ujzeland négy és fél nap. Newyorkból jelentik: Né- hány nappal azután, hogy a Pan- american Airway Company az Egyesült Államok és Uj-Zéland kö- zött légi postaösszeköttetést léte- sített, szerdán megindul a személy- szállító légiszolgálat Sanfrancisko és a földkerekség legtávolabb eső világrésze között. Az útvonal Los Angelesen, Honolulun át vezet Wellingtonba és onnét a Francia- Ujkaledóniába. A személyszállító gépek az eddigi intézkedések sze- rint minden héten kétszer közle- kednek. Az utazás négy és fél na- pot vesz igénybe.

— Lakodalomtól — aranylakoda- lomig, 50 éven át öröm a háznál a Bencez butor. Noviszád, Pašiceva 20.

ZENE FILM SZÍNHÁZ MŰVELŐDÉS MŰVÉSZET IRODALOM

(Budapest, szeptember.) Történelmi idők lázában él a magyar főváros Budapest s ez kétszeres lendületet ad az amugyis világvárosárgalmasodott körutainak. Zsongó méhkaszhoz hasonló a pesti ucca, a visszatérő aranylő őszi-napsugárban csupa mosolygó arcu, boldog ember jár és a sohasem kedvtelenező főváros fokozott mértékben talált önmagára. Bátoran állíthatjuk:

a legvidámabb és legboldogabb fővárosa a világnak ma Budapest.

Alkotni vágyás él az emberekben, tele van mindenki tervezgetésekkel és a jövőbe vetett bizalommal. Más években is ilyenkor érte el tetőfokát a munka lendülete, mert a nyári szabadságok leteltével ez az időszak az, amikor a gyárak és vállalatok lassu nekiindulással megkezdik az újabb év termelését, de mennyivel más ez az idej nekiindulás! Most nem a tétova számíthatással és egy kis utónyaralással indul a termelő gépezet, hanem egyszerre, mondhatni márol-holnapra a legteljesebb mozgásban találjuk az összes intézményeket! A Hihetetlen hatással volt az emberekre a problémák háboru nélkül való érintése. Bár Budapestben nem érződött a nyugtalanságnak leheltnyi rezdülése sem, mindenki nyugodtan volt elkészülve a következő napokra és bírálat nélkül engedelmeskedett volna a felsőbb parancsnak, azonban a békére való készség és az emberbaráti szeretet most nyilvánul meg legigazabban: nem életretörő s nem a bosszu megtorló gyűlölete fűti a magyarság zömét, hanem

a testvéri megbocsájtó szeretet.

Nem fegyverekkel akarja megállni helyét az európai nagy nemzetek tengerárjában e maroknyi nép, hanem a kulturáltságával s ezt a kulturáltságot ma már mind több ország és mind több nép kezdi elismerni. E' eget volt borult az ég a magyarság fölött s most nem lehet csodálkozni, hogy oly mérhetetlenül tud örülni a ráözönlő napsugárnak, amiben oly ritkán volt része a történelem folyamán.

Élvezet nézni a nyüzsgést és a munkairamot, amit a budapesti színházak végeznek: olyanok a színházak berkei, mint nagy-nagy ünnep előtt, akkor szoktak ilyen egyöntetűen a cél szolgálátába állni művészek, műszakiak és irodisták egyaránt. A M. kir. Operaház kiskapuját a'ig lehet megközelíteni, annyira »telt ház« van, nemcsak a próbatáblán berendelték vannak jelen, hanem itt sütkérezik a kispadon az Operaház valamennyi épkezláb művésze. Köztük persze igen sok régi ismerősünk akad, mint Palló Imre, az ő székely, neki legvidámabb a hangja, csakugy derül a mosoly a férfias

Délelőtti munkanapon a budapesti M. kir. Operaházban

Szalay Karola, az életretörő fiatalok legtehetségesebbike, boldogan üdvözlöi Bácskát

szép göbé arcán, de nem kevésbé vidám Székelyhidy Ferenc sem, ők a hazatérő Székelyföld képviselői.

Nagynehezen átvergődünk a kapu előtt sütkérező ismerős művészek tömegén és beljebb megyünk a »szentélybe«, a próbaszobákból, melyek közül egy-egy akkora, hogy egy vidéki kis színház termestől elférne benne, az ismert nagyoperák gyönyörű áriái kísé-

nek végig bennünket a folyosón. Leérve a színpadra, elvarázsolt világban találjuk magunkat.

A budapesti Operaház a világ egyik legnagyobb színpada:

a víznyomásra működő gépek pillanat alatt mozgásba hozzák ezt a hatalmas csodabirodalmat; hullámzik, sülyved, forog, ahogy a réntőiket. Ezekről a bemutatókról pad előterében, víziószerűen meg-

világítva táncsoportot látunk, olyan mesészerűen szép a kép, mintha álom lenne... Egy készülő új operának a táncbetéjtét tanulják Harangozó Gyulával Bordy Bella, Szalay Karola és Otrubay Melinda. Kiváruink egy kis szünetet és a mellettünk elha'adó Bordy Bellát régi ismerettséggel köszöntjük, nagyon megörül és bemutat bennünket kollégialis szeretettel

Szalay Karolának.

És hamarosan egy páholyba telepszünk egy kis csevegésre.

— Legelőször is — mondja Szalay Karola — engedje meg, hogy boldogan üdvözlöjem a bácskai magyarokat és azon kívül egész Bácskát. Tudja, én természetimádó vagyok és rajongok a sik területekért, amelyet nem tör meg semmiféle hegyvonulat és Bácska az ideálom, bár nem ismerem, de sokat hallottam róla és addig nem nyugszom, amíg meg nem látom az alföldi napban lebukó délibábot...

— Jöjjön el hozzánk és része lehet a szép őszi naplementékben — biztatjuk.

— Nem tudok elképzelni szebbet, mint a bibor színben égő hátrában a selymes pázsiton táncolni, ahol úgy érzi magát az ember, mintha ég és föld között lebegne tánc közben és ahol nem zavarja az ihletben senki őt, a róna muzsikája — mert a csendnek van a legszebb muzsikája —, csak lelkesíti a természetimádót és olyan tündéri képeletet szö maga köré, amit semmiféle színpadi raffinériával nem lehet utána varázsolni.

— Ennyire lelkesedik a táncért?

— Több ez már, mint lelkesedés. A tánc az énem, a lelkemnek egy darabja. De hiszen a tánchoz nem is lehet másként hozzáfogni, csak úgy, ha minden vércseppünkkel szeretjük, mert ha ez hiányzik, akkor

csak jó szakember lehet belőlünk, de művész soha...

A színpadon mozgolódás támad, csengő fut végig a társalgókon és újraeled a mese, a következő percben egy lehel'tfinom pantomimben ott látjuk szokellni Szalay Karolát átszellemülve, mintha az ég és föld között lebegne...

Bihari Sándor

««(IIII)»»»

A petrovozelői Keresztes Egyesület leányszakosztályának műsoros estje. Petrovozelőről jelentik: A Keresztes Egyesület leányszakosztálya ma, vasárnap műsoros estét rendez a Legényegyet nagytermében: 1. Az egyesület elnöke dr. Takács Ferenc, beszédet mond. 2. Az énekkar Cziráky Fetter Imre keresztes indulóját énekl. 3. Katolikus szózat (vers) e'oadja Kladi Rózi. 4. Szóktetés a Parnaszusról, vigjáték I felvonásban. Szereplők: Berettyóné — Lázár Bözse, leányai Döme Zsófi, Lévai Mariska, Baranyi Mariska, Pece Panni, Szóna néni (40 éves vénkisasszony) — Makra Gizi, szakácsnők: Varga Manci, Bagi Böske, a leányok barátnői: Muhi Mariska, Csanak Mariska, Vig Ágnes, Árpás Matild, egy kisleány — Kiss Vica. 5. Énekszóló harmónium kísérettel. 6. Cigányjósno, mono'óg — előadja Pece Juliska, utána Török Sándor tréfás cigánydalt énekel. 7. Tánc. Csárdás változatokat mutatnak be a mult század hatvanas éveiből: Pusztai Franci, Varga Verona, Poltura Böske, Raffai Gizike, Tüski Juliska, Szöke Böske és Kiss Teréz. 8. Boldogság. Vigjáték. Ügyvéd: Virágh János, kisasszony Raffay Gizike, paraszt Török Sándor. 9. Andrée Dezső Üzent a dal című versét előadja Csizsár Juliska. Utána magyar nótákat énekel az énekkar. A műsoros est iránt igen nagy az érdeklődés, mert a leányszakosztálynak ez lesz az első nyilvános szereplése. A műsor után reggeli tartó tánc.

««(IIII)»»»

GÖRÜGORSZÁGBAN KIVONJÁK A FORGALOMBÓL A KÖPÖTT TIZ-ÉS HUSZDRACHMÁS BANKJEGYEKET

Nem jól teszik, hogy e pénzsük világban A köpött drachma-bankjegyet kivonják. Helyesebb volna, — s a nép ezt szeretné — Ha összeadnák vagy megsokszoroznák.

FANYAR TÓBIÁS

ÉDESEBB A MÁ'S FAJARÓLT ÉPETT PIROS ALMA...

Muzsics Kálmán verse

Leány cseréje Bodrics Béla zenéje

Édebb a más fajáról épített piros alma, édebb ha tükör előtt egy kis asszony karja
S'ha több az a to'ca, amit lilliken lé pünk, drágább a csokiglyeérté ról'gve kell lepünk.

Jobb nek nek ke'ri le-sen, mintha kapun jár-ni, egy kis kezben megküzödni, ó'rahasszat var-ni
Szép asszonyok, szépleányok, vegyetek hát ezt be, A szerlelem csak ugye'csen, ha szerve'völünk-e' te.

Ma este nyolc órakor a Daloskörben „Göre Gábor elindul...” zenés-komédia második előadása

Előadás után tánc — jegyek ma egész napon át kaphatók a Daloskörben

Tegnap este próbálták a mai előadáshoz a „Göre Gábor elindul...” háromfelvonásos zenés-komédiát. A tegnapi próbán Keresztési Sándor a szerző-rendező a darab első felvonásán némi simításokat eszközölt, egyes részeket megváltoztatott, másokat ki-

WEISZ MAGDA

hagyott, mindez csak előnyére vált a darabnak, ami a tegnapi próbán száz százalékosan beigazolódott.

Olyan tempóban ment ismét a pró-

ba, hogy a ma esti előadás még a bemutatkozó sikerét is felülmulja. Weisz Magda, az utolérhetetlen táncos szubrett. Keresztési Sándor és Gerich Bandi olyan tempót diktáltak, hogy magukkal ragadták az összes szereplőket. T. Pál Juliska, Kovács Gyula, Pilez Györfné, Bókay, Székács Károly és a többi szereplő mind szinte túltett magán és a legnagyobb bizalommal és ami fő, hihetetlen jó hangulatban várják a ma esti előadást.

Mind fogadkozik, hogy még jobban megy majd minden, mint múlt vasárnap, pedig akkor is azt hittük, hogy már jobban nem is lehet. Különösen is ismétlésekre készülődnek. Frissek, nem fáradtak és így minden számot hajlandók háromszor-négyszer megismételni.

A közönség tehát nem panaszkodhat majd. A várható ismétlések készítették a szerzőt is az első felvonás megrövidítésére, hogy az előadás ne tartson túlsokáig.

A rendezőség újólag kéri a közönséget, hogy nyolc órakor legyen a Daloskörben, mert csak így tudják időre megkezdeni és befejezni az előadást. Azt is kéri, hogy szerezzék be mindenki elővételeiben jegyét, mert akkor nem kell este a pénztárnál várakozni.

Jegyeket ma egész nap lehet kapni a Daloskör otthonában, 10, 15, 20, 25 és 30 dináros árban. Az előadás után tánc lesz.

««(IIII)»»»

A kolozsvári egyetem november elsején megkezdí működését

Szegeden minden előkészület megtörtént az átköltözésre

Szegedről jelentik: A szegedi egyetem ügye befejezés előtt áll. Hóman Bálint kultuszminiszter Tukats Sándor szegedi főispánnal és Bartók György egyetemi rektorral együtt most vizsgálja felül a kolozsvári egyetem állapotát, a románok által meghagyott berendezéseket és intézeteket.

A kolozsvári egyetem legkésőbb november elsején megkezdí működését

és Szegeden már minden előkészületet megtettek az egyetem átköltöztetésére.

A kultuszminiszter erdélyi útja után Szegedre utazik és tárgyalásokat folytat az itteni egyetem professzoraival. Itt dönt arról, hogy a megalapítandó Horthy Miklós, Tudományegyetemre vonatkozóan milyen javaslatokat terjeszt a törvényhozás elé.

A szegedi egyetem jogi karát elvesztí.

Erekly Károly, Horváth Barna és Surányi-Unger Tivadar, a jogi kar professzorai a pécsi egyetemre mennek. Pécsről viszont

Szegedre jön a bölcsészeti kar. Az orvosi karból Baló József, Mikolczy Dezső és Purjesz Béla távozása biztosnak mondható. Mindhárman Kolozsvárra mennek. A szegedi egyetem többi professzora, köztük

a Nobel-díjas Szent-Györgyi Albert dr. Szegeden marad.

Hóman Bálint kultuszminiszterrel folytatandó tárgyalásokkal kapcsolatban Pálffy József dr. polgármester kijelentette, hogy

Szegednek mindent el kell követnie az elvesztésre ítélt jogi kar megtartása érdekében.

Kérni fogja a minisztertől, hogy ebben az évben ne szüntettesse a jogi kart. A jövő évben a város magára vállalná a jogi kar fenntartásának költségeit. Ha azonban a jogi fakultás fenntartása ilyen módon sem lehetséges, akkor Szegedet, a miniszter ígérete szerint, kárpótolják a veszteségért, úgy hogy a Horthy Miklós-Tudományegyetemmel összefüggően mezőgazdasági és kertészeti középfokú iskolát létesítenek.

Az új iskola igen nagy jelentőségű volna a Délvidék gazdasági szempontjából.

««(IIII)»»»

Divathét Budapesten. Az elmúlt hetet méltán nevezhetjük divathétnak, mert a pesti előkelő divatházak majdnem valamennyien a múlt héten tartották őszi divatbemutató képzetele megkívánja. A színpadon és szövegben részletesen beszámol a Színházi Magazin nagy dívatrovata. Kolozsvári riportok foglalkoznak Mátyás városával, 7 színész ad 7 jótanácsot a szépségápoláshoz, pesti színházigazgatók, rendezők, színészek és kritikusok anktétja a főpróbáról, a »Sárgarigófészek« című nagy nyári operett első része, Fendrik Ferenc novellája és még sok érdekes olvasnivaló gazdagítja a Színházi Magazin e heti számát, melynek melléklete a Kis Magazin Sicc urfi kalandjaival.

SPORT

Kettős mérkőzés a Rádnicski-pályán: Rádnicski-NAK és Textil-ZSSK

A múlt vasárnap felavatott Rádnicski-pályán, a Diákstádion mellett, ma ismét két elsőosztályú mérkőzés kerül lejátszásra s mindkettő érdekes, nagy küzdelem ígér.

A házigazda a NAK-kal mérkőzik. A múltban a NAK-Rádnicski erőpróbák mindig nagy eseménynek számítottak s így lesz ez ma is, mert a két csapat idei teljesítménye körülbelül egyforma. A Rádnicski az idén — úgy látszik — komolyabb szerepet fog játszani, mint tavaly, míg a NAK eddig — egy mérkőzést kivéve — eredménytelen maradt. A mai mérkőzésnek tehát nincs esélyese, mindkét csapat egyformán győzhet.

A Textil komoly tudást képviselő együttese ma az ingyjai ZSSK csapatával mérkőzik, azzal a csapattal, amely — legalább is a sa-

ját otthonában — gőlözönnel szokott győzni. Idegenben viszont az ingyjai vasutasok sem olyan veszélyesek, mint régebben voltak s éppen ezért a Textil indokoltan számíthat 1—2 bajnoki pont megszerzésére.

A mai kettős műsornak, ebben a szép időben, bizonyára nagy közönsége lesz a Rádnicski-pályán.

Az alszövetség harmadik elsőosztályú mérkőzésének színhelye Mitróvica, ahol a Gragyanszki látja vendégül a noviszádi Isztrát.

A mai forduló előtt az elsőosztályú csapatok helyezési sorrendje így fest:

1. Mácsva	3 2 0 1 11:2 4
2. Textil	3 2 0 1 14:7 4
3. ZSSK	3 1 1 1 5:9 3
4. Rádnicski	2 1 0 1 3:3 2
5. NAK	3 1 0 2 9:10 2
6. Gragyanszki	2 1 0 1 5:7 2
7. Isztra	2 0 1 1 2:11 1

««(IIII)»»»

Vadászat

A Dunabánsági Vaddiszegelesek Szövetségének hivatalos közleményei — Rovatvezető: Csornai Richárd

A MAGYAR VIZSLÁKRÓL

Irta: Tabakovics Gusztáv (Pancevo)

Az angol vizsláknak Magyarországra való behozatala előtt, csaknem minden nemesi portán ott volt a sárga magyar vizsla. Az idegenfajú vizslák behozatalával a magyar vizslatenyésztést elhanyagolták. A világháború kitörésekor mozgalom indult a faj megmentésére, de a terv a háborús viszonyok miatt, csak 1920 évben ölthetett megvalósulást. Ekkor dr. Polgár Kálmán kaposvári kir. ügyész a lelnök kezdeményezésére megalakult a Magyarvizsla Tenyésztők Országos Egyesülete, mely céljával tüzte ki a még meglévő magyarvizslák felkutatását, a rendelkezésre állók kitenyésztését és törzskönyvezését. Azóta ez a munka szakszerű irányítással lankadatlanul folyik s ma, 20 év után

a magyarvizsla teljesen kitenyésztett, önálló fajnak mondható.

Fajta jellegét (Standard) helyszűke miatt nem ismertethetem. Itt erről csak annyit jegyzek meg, hogy szörö-zete rövid, nem durva, nem szálskás, testhez simuló, színe a zsemlyesárga különböző árnyalata, a sötétebb szín a kívánatosabb. Fehér foltok az arcon, a nyak alján, a mellkas bejáratánál, vagy alján és a mancsokon, ha azok nem nagyok, hibának nem tekinthetők.

Jelen soraim fő célja a magyarvizslát vadászati nézőpontból ismertetni. Hogy ezt elérhessem, a pointerrel és a németvizslával kell összehasonlítanom, mert ez a két vizsla fajta nálunk a legjobban ismert.

A pointer villámgyors, kereső, kitarító, szagása kitűnő, de nem jó apor-tör, nem nyomtartó és használhatósága egyoldalú.

A németvizsla csendesebb kereső a pointernél, nem olyan kitarító, orra jó, kitűnő nyomtartó, szenvedélyes apor-tör és csak oldaluan használható.

A magyarvizsla a kettő között áll. Nyugodt, de azért gyors kereső, nem tör annyira előre, mint a pointer, annál kisebb kaliberben mozog; szaglása aligha marad a pointer szaglása megett, jó nyomtartó, kitarító a munkában és a táplálékban sem válogató. Fő előnye a pointerrel szemben az, hogy jó apor-tör úgy szárazon, mint vizen. Könnyen tanítható, igen ragaszkodó és hűséges vadásztárs.

Elvitathatatlan azonban, hogy ereiben jócskán kering pointer vér. Ez azonban semmit sem vonhat le értékéből. — hiszen a modern németvizslában is több az angol vér, — mint a német.

Jelen ismertetésem teljesen tárgyilagos. Nem célom sem a pointer, sem a németvizsla értékét kisebbiteni, mert tudom azt, hogy »De gustibus, non est disputandum«. En magam pl. úgy megsoktam a drótszörű németvizslát, hogy a legszívesebben azzal vadászom, noha ennél jobb fajta vizsla is van.

Az olyan vadász, akinek a pointer sebes s aki a német vizsla szimatjával nincsen megelégedve, érdeklődjék a magyarvizsla iránt, mely a mi egyes terepünkön igen jól bevállik.

Sajnos igen kevés fajtisza van belőle eddig nálunk.

Az utóbbi három év leforgása alatt hat drb. magyarvizslát tanítottam s ezek mind igen jól beváltak. Így jelen állásaimat egyéni tapasztalataimmal támasztom alá. Tehát nem reklamot írok a magyarvizsla érdekében, mert azt munkája dicséret!

Mai sport-tükör

SZEPTEMBER
22
VASÁRNAP

NOVISZÁDI ALSZÖVETSEG

Első osztály: Noviszádon NAK—Rádnicski és Textil—ZSK, Mitrovicán Gragyzanski—Isztra.

Bácskai B) osztály: Petrovácon Szlovácski—NFK, Noviszádon Makabi—Trgovacski (Zsabaly).

Szerémi B) csoport: Pazován Szlávia—Rudar, Vojkán Szremac—Zvezda és Latyarakon LSK—Stefanik.

Második osztály: Az I. csoportban Trgovacski—Szlávia és Pasicevón Obilics—Konkordia, a II. csoportban Napred—Dunav és Csurgon Hajduk—Temerini SK, a III. csoportban Rapid—Tátra és Futakon FSK—Gyózsgyár, a IV. csoportban Jugovics—Jugoszlávia és Bácska—Borac, az V. csoportban Jelasics—Rádnicski, Vénac—Zrinyszki és Sztrazsilovo—Fruskogorac, a VI. csoportban Mitrovicán Zanatlíja—Trgovacski, Sabácon Rádnicski—Zanatlíja (S) és Malamitrovicán Podrinje—MSK Rádnicski.

SZUBOTICAI ALSZÖVETSEG

Szubotikai I. osztály: Topolán JAK—VSC, Novivrbáson Dulcisz Csantaviri AK, Szubotican Bohémia—Bunveác és Zrinyszki—Szubotikai AND.

Tiszai I. osztály: Szentán SzAK Rádnicski, Sztáribecsen Szlávia—Gragyzanski és Adán Adai SK—Jugoszlóven.

Szombori kerület: Odzsacsí OSC—ZsAK, Szomborban Sport—Apatini SK, Bajmokon BAK—Crvenkai SC, Sztanisicson Szloga—MSK és Bezdánban BSE—kulai JSK.

B) osztály: Novivrbáson Gragyzanski—Spárta, Moravicán Krivaja—Viktoria, Maliigvoson Bela Zvezda—Jugoszlávia és Szubotican Szloga—Szbobráni SK.

PETROVGRÁDI ALSZÖVETSEG

Petrovgrad: Schwaebische—Rádnicski és Borac—ZSK a Borac-pályán.

Kikinda: Szloga—petrovgrádi Vojvodina.

Pancevó: Jedinsztvo—ZsAK és Bánát—Obilics a Bánát-pályán.

HORVÁT LIGA

Osizjek: Szlávia—Zse'eznicsár (Zagreb)

Zagreb: HASK—Szarajevói ASK Szplít: Szpliti SK—Bácska (Szubotica)

MAGYAR NEMZETI BAJNOKSÁG

Budapest: Törekvés—Haaldás, Elektromos—Újpest, Gamma—Tökod

Csepel: WMFC—Ferencváros Szeged: Szeged—Kispest Salgótarján: BTC—Beszkárt Diósgyőr: MÁVAG—Szolnok

Ma délután Noviszádon játszik a zágzebi Konkordia

ELŐMÉRKÖZÉS: MAKKABI—TRGOVACSKI (ZSABALY)

A jugoszláv—román válogatott mérkőzések miatt a Szerb Ligában ma szünetel a bajnokság s a Horvát Ligában is csak azok a csapatok játszanak, amelyek nem adtak játékosokat a válogatottba.

A Vojvodina ezt a szabadnapot felhasználta arra, hogy lekösse barátságos mérkőzésre a zágzebi Konkordiát, a Horvát Liga egyik legjobb csapatát. A Konkordia most a Horvát Liga első helyén áll s vasárnap 10:00 arányú győzelmet aratott az oszjeki Szlávia felett, bizonyosságul annak, hogy a zágzebi együttes most bombafarmában van.

A Vojvodina 3 játékost ad a válogatottba: Pozsegát, Rogicsot

és Welkert, de még így is elég erős csapatot tud összeállítani ahhoz, hogy méltó ellenfele legyen a Konkordianak.

A Vojvodina—Konkordia mérkőzés, amelyet érthetően nagy érdeklődés előz meg, délután félnégy órakor kezdődik a Karagyorgyepályán, előtte a noviszádi Makkabi játszik B) osztályú bajnoki mérkőzést a zsabalji Trgovacskival.

A noviszádi ligacsapat összeállítása a következő lesz: Csérics—Majtány, Popescu—Haasz, Szurlics, Szimin (Bozsics)—Medarics, Németh, Molnár, Mihajlovics és Mateovics. Amennyiben sérüléséből felgyógyul, szerepet kaphat még Schosberger és Marjanovics.

HOGY ALLNAK FEL A VÁLOGATOTT CSAPATOK

BEGRÁD: JUGOSZLÁVIA—ROMANIA

Jugoszlávia: Glazer—Sztóilkovics, Matosics—Manola, Dragicevics, Lechner—Cimemmanicsics, Vallyarevics, Rajlics, Petrovics, Welker.

Románia: David—Slivac, Lengyel—Vintilla, Rasinaru, Lupas—Bindea, Ploesteanu, Humisz, Bogdán, Popescu.

Játékvezető: Dattilo (Olaszország)

BUKAREST: ROMANIA B)—JUGOSZLÁVIA B)

Románia: Radulescu—Duce, Negrescu—Constantinescu, Angelache, Brandabura—Eno, Mihailescu, Bonaciu, Gavrilescu, Jordache.

Jugoszlávia: Lovrics—Brozovics, Dubac (Belosevics)—Atanackovics, Broesics, Szimonovics—Tirnanics, Kacijan, Rogics, Bozovics, Matekalo.

Játékvezető: Atanaszov (Bulgária)

ASBÓTH ÉS GÁBORI GYŐZELME MERANBAN

A milánói olasz bajnoki verseny után a magyar férfi és hölgy játékosok (Asbóth, Gábori, Jusits és Szilvássy) Meránba utaztak, ahol résztvesznek az ottani nemzetközi versenyen. Első ellenfelét valamennyi magyar játékos legyőzte.

Eredmények:

Férfi: Romanoni—Martinnelli 6:0, 6:3, Rado—Chitarina 6:1, 6:1, Gábori—Vido 6:4, 6:4, Milánóban az elődöntőben Gábori szintén Vidot győzte le, Sada—Del Bello 6:2, 7:9, 6:0!! Bossi—Baccarini 6:3, 6:3, Ciacelli—Quintavalle 4:6, 6:2, 6:4, Asbóth—Caniato 7:9, 6:1, 6:1.

Női: egyes: Jusits—Ellena 6:1, 6:2, Rosenow—Cantone 6:1, 6:0, Schumann—Fasola 6:0, 6:0, Quintavalle—Rosenbladt 6:1, 6:1, Manfredi—Maffei 6:1, 6:0, Szilvássy—Borghi 6:2, 6:3.

Vegyes páros: Asbóth, Tonolli—Caniato, Manfredi 7:5, 6:2.

Rövid sport hírek

A Szentai AK—Rádnicski helyi rangadó ma délután félnégy órai kezdettel kerül lejátszásra a SzAK népkertj pályáján. A SzAK összeállítása a következő lesz: Körösi—Sztepancev, Vrečko—Prohászke, Pakaski, Bicskei—Jablonszki, Tobák, Gondí, Kiss II, Ujházi.

NAK-közlemények. Az ifjúsági csapat tagjai ma, félkilenc órakor jelentkezzenek a pályán a Textil elleni bajnoki mérkőzésre: Erdős, Pázmány, Lukanics II, Ruman, Sovlyanszki, Kazinczy, Kurucz II, Lakatos, Rankovics, Tickmayer, Kantardzics, Lukanics I és Szilbaski. — Az ifjúsági B-csapat fél tíz órakor jelentkeznek a Zrinyszki elleni barátságos mérkőzésre: Bogesics, Mókus, Kovács II, Fülöp, Nasincsanin, Sasek, Tóth, Schmidt, Hegedüs, Hunyadi, Nagy, Reisz, Szakács, Schmidt Otto és Sztanko. — Az első csapat tagjai délután 2.45 órakor jelentkezzenek a pályán, ahonnan együttesen mennek a Rádnicski-pályára: Fehér, Kovács, Bódy, Vukovics, Bartha, Lerch I, Schneider, Lukács, Thurzó, Horváth, Mojzes, Mathész, Vinai. — Délután negyedkettőre a következő pénztárosok és rendezők megjelenését kérjük a Rádnicski-pályán: Hauswirth, Wagner, Budák, Göttel, Klampfer és Csauth. — A vezetőség.

A bukaresti lapok győzelmet várnak ma Beogradban a román válogatottól. Bukarestben az a vélemény, hogy az erdélyi magyar játékosok hiánya gyengíti ugyan a román csapatot, de a tudást pótolni fogja az egységes szellemű »nemzeti csapat« nagyobb lelkesedése.

BARÁTSÁGOS MÉRKÖZÉSEK

Noviszád: a Karagyorgyepályán Vojvodina—Konkordia (Zagreb) Varazsdin: Szlávia—Bata SK Borovó: Bata SK/B—Szubotikai MTC

NEMZETKÖZI MÉRKÖZÉSEK

Beograd: A BSK-pályán Jugoszlávia—Románia, előtte jugoszláv—román ifjúsági válogatott. Bukarest: Románia B)—Jugoszlávia B)

A Kerékpáros Szövetség, amely Zagrebben székel, tudvalevőleg megbüntette azokat a szlovén kerékpárosokat, akik nemrégén résztvettek a Szerbia körüli versenyen. A Szlovén Szövetség erre válaszul megszakít minden összeköttetést a zágzebi Szövetséggel s nem engedi meg, hogy a szlovén kerékpárosok induljanak a Horvátország körüli versenyen.

A noviszádi Napred SK kéri Ács és Waltner rendezőket, továbbá Radosevics, Erdős, Somogyi, Kuletin, Walko, Szőlösi, Hamburger, Zovics, Fodor, Fogl, Lidlof és Meller játékosokat, hogy ma reggel háromnegyed nyolc órára jelenjenek meg a Trgovacski-pályán a Dunav elleni mérkőzésre.

A Bezdáni SE ma délután így áll fel a kulai JSK ellen: Kovács—Horváth II, Fejes—Hordósy, Vukovics II, Odry I—Jeszenszki, Ruff II, Vukovics III, Horváth III és Matheisz. A mérkőzés délután három órakor kezdődik. — A BSE oldboy csapata szeptember 29-re meghívta az apatini oldboy csapatot.

Sporthorgászat és halbőség Erdélyben. Erdély folyói bővelkednek halakban. A horgászceszemének számító pisztráng, kecsge és a többi izletes húsú hal hazája a kristálytisza, erdőborította bércek között vízeséseket alkotva rohanó, zúgó hegyipatak, vagy folyó. A visszatért vidékek folyói mind ilyenek. A sporthorgászoknak és sporthalászoknak tehát óriási értéket, pompás lehetőségeket kínál Erdély és Székelyföld. Hír szerint Erdélynek a magyar sporthorgászattal való teljes bekapcsolására majd csak az új halászati évadban kerülhet sor. Kétségtelen, hogy ez ugy Erdély vendégforgalmának, mint a magyar sporthorgászatnak erőteljes, szép fellendülését fogja eredményezni.

NFK hírek. Kérem a következő játékosok megjelenését a pályaudvaron délután 1 órára: Varga, Buzgó, Zahorai, Gaál, Burai, Pavlovics, Horváth I, Sétáló, Erdős, Stefanac, Pörge és Dudás. — Az ifjúsági csapat játékosai reggel 8 órakor jelenjenek meg az öltözőben: Zsorzs, Szőnyi II, Bezdán, Tóbiás I, Raskov, Kurucz, Dér, Bácsa, Fullajtár, Szőnyi I, Spánics, Oláh, Geszti, Tóbiás II és Gubik. — A sportkapitány.

Erdély a szők és természetjárók paradicsoma. Budapestről jelentik: Erdély visszatérését különleges örömmel fogadta a si- és természetjárók társadalmá, mert olyan terület tért vissza, melyen ez a két sportág valósággal dúskálhat a legkittünőbb alkalmakban. A gyönyörű erdélyi hegyek kiváló alkalmat szolgálnak télen-nyáron test-edzésre és versenyezésre. Az 582 méteres Királyhágó vadregényes tájain túl, Nagybányához közel van az 1307 m-es Gutinhegység, majd a Beszterce-Naszód megyei Radnai havasok 2279 m-es vonulata, majd a Maros-Torda megyei Kelemen hegység 2102 m-es legkiemelkedőbb csúcsával, délkeletre a Csík megyei Gyergyói havasok 1777 m-es és a Görgényi havasok ugyanilyen része, továbbá a háromszéki Bereczki havasok csodálatos festői világa, ugyancsak 1777 m-es emelkedéssel. A Hargita legmagasabb pontja 1718 m, míg a Nemere már »csak« 1627 m. Rövid idő alatt a legnépszerűbb hegyek lesznek, a Radnai havasok között az Ünökő, Görgényben Mezőhavas, Gyergyóban az 1703 m-es Nagyhagymás. A kárpáti hágókon szintén kifogástalan a közlekedés. A Bekás-szoros 569 a Gyimesi 720, az Ojtozi 865, a Borzói 1230, a Radnai 1250 és a Borsai 1818 méter.

KÖZGAZDASÁG

Magyarország a fakiviteli országok sorában

A magyarországi kőtermelés átszervezése — Fokozott magyar-görög árucseré

— Magyarországi gazdasági levél. —

(Budapest, szeptember 20.) — Nagyjából számítva, a háborúelőtti Erdély erdőségeinek mintegy fele került most vissza Magyarországhoz. Egész Erdély 3.1 millió hektárt kitevő erdőségéből a bécsi döntőbíráskodás

1.5 millió hektár kiterjedésű erdőt adott vissza az anyaországnak.

Ez a hatalmas erdőterület az egyes fafajok szerint így oszlik meg:

300.000 ha tölgy
700.000 ha bükk és más lomblevelű
500.000 ha fenyő.

Az egész Erdély évi fatermelése volt lomblevelű fában és tűzfában 7.5 millió köbméter, amiből mintegy 4.5 millió köbmétert a belföld fogyasztott el. Exportra 3 millió köbméter maradt. Ebből a mennyiségből az utóbbi évek átlagában Magyarország körülbelül 400.000 köbmétert vett át. A lomblevelű fa évi termelése 1.5 millió köbméter volt, amiből belföldön egymillió köbmétert használtak fel és exportra félmillió köbméter jutott. Ebből Magyarország kétszázezer köbmétert kapott, holott Magyarország teljes évi puha-faszükséglete legalább 1.2 millió köbméter.

Ha a visszakertült északerdélyi erdőségek hozadékához a szlovenszki és a kárpátaljai erdőségek termelvényeit is hozzáadjuk, akkor a helyzet úgy alakul, hogy **Magyarország a jövőben legalább egymillió köbméter keményfát exportálhat, míg a fenyőtermelés átszervezésével mintegy kétszázezer köbméter puha-fát is.**

A közeljövőben tehát Magyarország nem szorul fahozatalra s így a jugoszláv—magyar árucseré legjelentősebb tétele: a jugoszláv fa, amelyből ez év első felében, ezer dinár értékben

tűzifa	128
épületfa	110 275
tanninkivonat	9773

ment Magyarországra, teljesen kikapcsolódik. Évi 200 millió dinár értékű új exportcikkre kell tehát gondoskodni.

A magyarországi vasút- és utépitésével kapcsolatban a kőbányák kitermelése egyre fokozódik, különösen amióta a szlovenszki és kárpátaljai kőzutakat, elsősorban az anyaország felé vivő szakaszon, rendbe kell hozni. Ezeket az utrészeket ugyanis a volt csehszlovák uralom alatt programszerűen elhanyagolták, tönkretették, hogy senkinek se legyen kedve az utakat Magyarország felé igénybe venni.

1939 évben Magyarországon háromszáz ezer vagon követ termeltek, amely mennyiségnek értéke **16 millió pengőt tett ki.**

101 kőbánya volt — kivéve a téli hónapokat — állandóan üzemben. Ezeknek az üzemeknek erőgépei

legalább 4000 lóerőt tettek ki és a foglalkoztatott munkások száma 7500 volt. Szakértők véleménye szerint ugyanezeket a bányákat 600.000 vagon kőtermelésre lehet beállítani s legalább 16.000 munkást foglalkoztatni. A visszacsatolt Erdélyt még nem tekintve, a magyarországi állami és törvényhatósági utak fenntartására évente: 200.000 vagon kő kell, míg az új utak építése évente 300.000 vagon követ igényel. A mai kőtermelés tehát csupán az állami és törvényhatósági utak szükségletét fedezi, míg a vasutak osztályozott zuzalékköveiben hiány mutatkozik. Erdély visszacsatolásával óriási bazalt és trachitkőbányák kerülnek vissza az anyaországhoz, amelyeket azonban fel kell szerelni és gépesíteni. Ezek a bányák egyelőre csak az erdélyi szükségletet fedezik, mert az erdélyi utak és vasutak is siralmas állapotban vannak. Két év óta az erdélyi utakra a román kormány egyetlen lei karbantartást sem irányzott elő.

A magyar külkereskedelmi politika irányítói újabbán fokozott figyelmet szentelnek a görög piacnak, ahol a tengerentúli és a németországi ipari cikkek elmaradásával a magyar vas, vasáru, gépek, villamossági készülékek, felszerelések, textil stb. iparnak komoly lehetőségei vannak. Görögország tulajdonképpen hozzászokott a minőségi áruhoz. Amerikából és Franciaországból is e sorsban ily cikket vásárolt s így Magyarországnak fokozottan módjában állana a görög piacot tért hódítani. Cserébe ásványércet, olivaját, dohányt, deligyümölcsöt kaphatna Magyarország, amely termékekre a mai viszonyok mellett állandó nagy szükség van.

A görög piacot eddig a magyar gazdasági körök elhanyagolták. Érthetetlen okokból

bizalmatlanok voltak a görög piaccal szemben.

Magyar cégek, magyar utazók alig kerütek el Görögországba, holott ott a magyar kivitel iránt határozott érdeklődés nyilvánul meg. Megvan a lehetőség arra is, hogy a klímamegáporodás ellenére, bizonyos cikkekért cserébe devizát adjanak. A budapesti kereskedelmi és parkamara most készíti elő a görögországi kivitel fokozottabb lehetőségeit és annak erőteljes kibontakozásával számítanak.

AZ ARGENTIN KORMÁNY az angolok áruhitel kérését tanulmányozza. Ezzel kapcsolatban az itteni gazdasági körök rámutatnak arra, hogy **Argentína az év első hónapjában 318 millió pesó értékű árut szállított Angliába, míg az angolok csak 140 millió pesó értékű árut juttattak Argentínába.**

Európa ~ arany nélkül!

Tétlenül vár az USA-ba özönlött arany villágkészlet

Rotschild aranyuralma leűnőben — A Szovjet aranypolitikája

— Saját munkatársunktól —

Az 1918 őszen végetért világháboru területi és gazdasági változásai, az egymást követő forradalmak és ellenforradalmak a világ aranykészletének és aranyforrásainak évtizedeken át mutatkozott stabilitásában jelentős elváltozást okoztak. Aranyban dúslakodó világhatalmak és aranyban szűkölködő, a felépítés nehézségeivel küzdő államok állottak egymással szemben. A további zavargásoktól, változásoktól való félelem, a javakban még beállható mélyreható bonyodalmak, elértéktelenedések a nehéz gazdasági viszonyokkal küzdő országokban **nagyarányu tőkemenekülést idéztek elő.**

Ennek tehnikai lebonyolítására az arany mutatkozott a legalkalmasabb eszközzel. Mielőtt 1939 későnyarán, az új európai háboru megkezdődött volna, az aranyban dúslakodó világhatalmak száma még mindig négy volt és pedig: Anglia, Oroszország, mint a két legjelentősebb aranytermelő állam, továbbá az USA, amely aranytermelése mellett a legnagyobb aranykészletet felett rendelkezett, továbbá Franciaország, ahol még a korábbi, jó időkből ugyancsak hatalmas mennyiségű aranyat tartalékolhattak. Ma, amidőn a legtöbb európai állam aranykészletével együtt, a francia arany tekintélyes része az USA-ba vándorolt s **az európai szárazföld úgyszólván minden arany nélkül van.**

az aranyban vezető államok sorából Franciaország kiesett.

Ma, a világ aranykészletének 80 százaléka az USA-ban van. Ez a gigászi aranykészlet azonban csendesen pihen és a gazdasági élet veszerkésében sem jobbra, sem balra eltolódást nem okozhat. Az amerikai pénzügyi politika irányítói ugyanis jól tudják, hogy ha a hatalmas aranykészlet a gazdasági élet termelő eszközévé válna, akkor hovatovább olyan látszatkonjunktura keletkezne, amely tultermelésben és a mai blokádi miatt szünetelő tengeri forgalom mellett, eladatlan készletek felgyülemeléséhez vezetne. Amerika azonban, ennek ellenére is, rendíthetetlenül hisz az aranyban. Morgenthau pénzügyminiszter éppen a napokban utasította el a demokratapárt részéről beterjesztett indítványt, hogy tartsák be az aranyhozatalt, illetve az átvételi árat oly alacsonyra szabják, hogy a behozatal nem lenne többé érdemes. Morgenthau elutasításának főmotívuma, hogy az USA-nak **az arany többlet jelent minden oly papírközelítésnél, melyet az európai államok rendszerint nem is váltanak be.**

Igy tehát az arany világpiacon árát továbbra is az USA állapítja meg, az Amerikai Szövetségi Bank pedig továbbra is, korán nem meghiúsítottan vesz át aranyt.

Amerika ezzel a háborus Angliának súlyos veszteséget okoz. Magához ragadta ugyanis az arany világhelyzetének vezető po-

zicióját. Azelőtt, mint ismeretes, az arany központja a londoni tőzsde volt. A brit világbirodalom a tényleges aranytermelés 54 százalékát, az aranyterületeknek pedig 60 százalékát ellenőrizte. Az ellenőrzés azonban nem volt az államhatalom kezében, hanem a londoni Rotschild-bankház gyakorolta, amelynek a nem vastartalmu fémek világtermelésében majoritása van. Az arany láthatatlan ura tehát James de Rotschild, a londoni ház főnöke, aki az ezüst és a higany kivételével, a nikkell, platina és horgany piacán részint amerikai City, részint szovjet orosz Állami Tröszt, valamint pedig a bolíviai Patino bankházi érdekeltségekkel osztozkodott, míg **az arany, réz, ólom, króm, volfram és vanádium termelésben egyeduralma volt.**

A Rotschild-bankház tulajdonában vannak ma is a délafrikai, ausztráliai, kanadai és nigeriai aranybányák részvényei, amelyek hatalmas aranytrösztöt képeznek. Bizonyítja ezt az is, hogy az arany tulajdonképpen napi árát a londoni tőzsde mindig a Rotschild-bankházzal egyetértőleg állapította meg.

Ezt a világhatalmat dönti most meg az USA, amely a világ aranykészletén túl, a saját és a délamerikai aranybányák kitermelését fokozott erővel folytatja, éppen úgy Szovjetország is, ahol a szibériai aranybányák feltárását 1927 óta amerikai mérnökök dolgozzák és az amerikai termelésben bevált technikai rendszer segítségével egyre több aranyat fejtenek ki. Érdekes itt megemlíteni, hogy **a szovjet aranybányák kitermelése teljesen teljes kapitalisztikus alapon folyik.**

A »Szovjet Aranytröszt« tulajdonképpen államilag ellenőrzött kereskedelmi vállalat, ahol a munkások képességeik és termelvényeik arányában, munkabéreiket aranyban kapják. Jövedelmük felér egy népbiztos bevételével. Nincs ott politikai megbízott rendszer sem. A mérnököknek és a munkafelügyelőknek korlátlan engedelmességgel tartoznak. Általában az aranybányákban olyan légkör uralkodik, mintha valami amerikai aranybányákban lennének. De a szibériai aranybányákon túl, van a Szovjetnek egy érdekes, imperialisztikus aranypolitikája is. Az orosz geológusok ugyanis megállapították, hogy **a Kinához tartozó Keleturkesztán területének előhegyeiben a világ legjelentősebb aranyerezeite húzódnak.**

A Kinának nyújtandó segítség fejében Szovjetország az orosz Turkesztán kínai kerületen 99 évre bérbe kívánja venni, esetleg örök áron megváltani.

Látjuk tehát, hogy hovatovább Anglia is leszorul az aranypiacról, különösen, ha a háboru tovább tart, aranya nagyrészt az amerikai hadianyagfizetésére kell fordítani. Az USA és a Szovjet maradnak majd az arany urai.

SAKK

154. SZÁMU FELADVÁNY

Réti Richárdtól
(Magyar Sakkvilág, 1929)

Világos: Kc7, Bg1, Ha3, gy: a5, e6 (5).
Sötét: Kc3, Vb2, gy: h6 (3).

Világos indul és nyer (5 pont).
Megfejtése beküldendő a megjelenés utáni tizedik napig, közvetlenül rovatvezetőnk címére (Herbatin Kálmán, Lácska Topola).

MEGFEJTÉSEK:

A 152. számú feladványunk helyes megfejtése a következő: 1. f3!! és nyer!!! Világos 1. f4??-re nem nyerne a következő folytatás miatt: 1. f4?? a5+ 2. Ka4, a2; 3. Bf2+ Kb1, 4. Kb3, a4+ 5. Kxa4, h2!! 6. Bxh2, a1V+. 7. Kb3, Va8!!! ezért egyedüli nyerő lépés tehát 1. f3!

Helyes megfejtést küldtek be: Hanák Lajos (Beograd) Medgyes Lajos (Szombor) és Bata Géza (Sztara Kanizsa).

LEVELEZÉSI VERSENYÜNK:

V. csoport:

1-2. 31. c5; 2-6. 28... h6; 2-3. 36. Ba2, 3-1. 28. Hxe7+ 4-2. 32... Kg8.

VII. csoport:

1-6. 11... d5; 2-5. 11. Fe3; 3-4. 13. f4; 1-2. 14... Fd7; 2-6. 11... Fxd2+ 3-1. 21. Bd2; 1-4. 11... 0-0-0; 2-3. 12... Fe6; 3-6. 12. Hxg6; 4-5. 11... gxf6; 5-3. 13... Hd7; 6-4. 11. He4; 4-2. 11... f6; 5-1. 11. exd6; 6-5. 14. Hd2.

ÜZENETEK:

Kovács. A VII. levelezési csoport 2-6. partijában ellenfele beajánlotta a következő folytatást: 11... Fxd2+, 12. Hxd2, fxe4.

Bitek. Az V. csoport 2-3 játszámában ellenfele elfogadta az ön által beajánlott lépéseket.

Brenner. A 151. számú feladvány megfejtéséért nem írhatjuk javára a pontokat, mert a megjelenés utáni tizedik napig nem küldte be megfejtését. Sőt a postabélyegző IX. 9. keletű, a 151. számú feladvány helyes megfejtése pedig IX. 8-i rovatunkban jelent meg!

Bata. Új feladvány megfejtési versenyünk október elején kezdődik.

Göbor. Levelét megkaptam, a kérdéses könyvek után nézek.

»Top«. A szóbanforgó könyv teljesen jó állapotban van, ára 60 dinár és az ajánlási díj.

MEGNYITÁS ISKOLA

Az elfogadott vezéréssel
(109. folytatás)

Ezideig a vezéréssel azokat a változtatásokat emeltük, amelyekben sötét a világos cselgyalogot (c4) nem fogadta el, vagy ha el is fogadta, nem mindjárt a második lépésben, hanem később, amikor az állás már bizonyos irányelvek alapján kifejlődött és a cselgyalog elfogadása nem volt kihatással a további fejlődésre.

Az elfogadott vezéréssel alaplépése a következők:

1. d4 d5
2. c4 dxc4

ezt a folytatást régebben a vezéréssel gyengébb változatának tartottuk, mert sötét az egyik centrum gyalogját eltávolítja c4-re, ahol azonban az nem tartható.

Általánosan ismeretes, hogy 1. d4 d5; 2. c4. dxc4 után világosnak legjobban lépése Hf3, mert 3. e3-ra sötét 3... e5-el egészen jó játékhöz jut; 3. Hf3 után sötét 3... Hf6 játszik és

már is fenyeget a vezéréssel »ellenlépése« 4... c5!

Ezért 4. e3 sem jó világosnak, mert ezzel semmit sem tesz c5 ellen. Mindezek után megállapíthatjuk, hogy az elfogadott vezéréssel első három lépése mindeket fél részéről a következők:

1. d4 d5
2. c4 dxc4
3. Hf3 Hf6

és most világosnak két lehetősége van, 4. Hc3 vagy 4. Va4+. Az utóbbi (Va4+) változat, amely modern folytatás, nem veszi figyelembe Taraschnak az elfogadott vezérésselre vonatkozó elvét, amely szerint c4-re futónak kell ütni és nem a vezérnek, mert elsősorban az ellenfélnek a felszabadulását akadályozza és evvel is számol és ennek eléréseért feláldozza az egyenletes, tervszerű figura fejlődést is.

(Folytatjuk)

336. SZÁMU JÁTSZMA

Francia védelem

Világos: K. Richter

Sötét: L. Abramavicius

1. d4, Hf6; 2. Hc3, d5; 3. Fg5, e6, 4. e4 (lépéscserével a francia védelem jött ki) dxe4. 5. Hxe4, Fe7; 6. Fxf6, Fxf6; 7. Hf3, Hbd7; 8. Fd3, 0-0 (Aljechin ebben az állásban 8... c5! játszott 9. dc, Hxc5, 10. Fb5+ Ke7! 11. Vxd8+ Bxd8; 12. Hxc5, Bd5! folytatással, amely sötétnek legalább is egyenlő játékot ad). 9. Ve2, c5; 10. 0-0-0 (Erdekes gyalogáldozat, amely azonban nem biztosan jó, de Richter stílusának megfelelő) cxd4 (Jobb folytatás volt sötétnek 10... Fxd4, 11. c3, Fe5; 12. Hxe5, Hxe5; 13. Hxc5, Hxd3+ 14. Bxd3, Vg5+ 15. Ve3, Vxe3+ és b6), 11. g4! g6; 12. h4, Fg7; 13. h5, Bfe8; 14. hxc6, hxc6; 15. g5, e5; 16. Bh4, Hf8. 17. Bd1, Ff5; 18. Vf1! Bac8? (Szükséges volt 18... He6! amire a következett szép áldozati befejezés nem jöhetett volna). 19. Bh8+!! Fxh8; 20. Bxh8+! Kxh8; 21. Vh1+ Hh7 (Valamivel jobb lett volna 21... Kg8, amire 22. Hf6+ Vxf6, 23. gxf6, Bc6 (nem 23... Fxd3? 24. Vh6, He6, 25. Hg5 és matt) 24. Fxf5, Exf6 stb.) 22. Hf6 Kg7 (A vezéráldozat most már kevésbé lenne eredményes, mint az előző lépésben, 22... Vxf6, 23. gxf6, Kg8; 24. Fxf5! Bc7! 25. Vh6! Hxf6; 26. Fxg6, fg; 27. Vxg6+ és Vxf6 után világos könnyen nyer.) 23. Vh6+! sötét feladta.

Bundát, szörme sapkát, szilskint, perzsát legolcsóbban vásárolhat **Bácska Topolán** **Pálfi László** szücsmesternél **Kralja Petra u. 16.**

„PHOENIX“ nyakkendők

izlésben, anyagban, kidolgozásban felülmulhatatlanok. **Gyönyörű választék!**

SIMIC és TUMBIĆ-nál, Noviszád, Kr. Petra. I 23

Modern cégtáblák!
HIRSFELD címfestő Noviszád, Kr. Petra II. u. 4. sz.

„BARRETT“ FIGURING amerikai számológép

a legszelembesebb 9 számjegyű 10 billentyűs ellenőrző szalaggal, végzi az összes számtani műveleteket. Mindenképpen irrodában nélkülözhetetlen. Súlyja cca 2 kg. — Egyedárusító:

„PRECIZ“, Mihajlo Vešljaj, Noviszád Kralja Petra I. 27 (udvar) Tel. 26-59

KÖLCSÖNT ~ készpénzt

80.000 dinárig, hosszú lejáratra kaphatnak betáblázásra az összes kereskedők, iparosok, földbirtokosok, valamint az állami, báni, városi, községi és magántisztviselők és alkalmazottak, nyugdíjasok, tanítók, tisztviselők, altsztek, vasutasok, csendőrök, finanszok. Azok a tisztviselők és magánalkalmazottak, valamint nyugdíjasok kiknek nincsen ingatlanuk 5.000 dinár kölcsönt vehetnek azonnal a fizetésükre, illetve nyugdíjukra. Felvilágosítással szolgál: **Dusan Cveinar**, felhatalmazott képviselő. Noviszád, Gundulicseva u. 20. Vidékiek válaszlevegét meilekjenek.

Az idei nyár nagy divatja a **Sugár plisszé**
Noviszádon készíti egyedül a **Kuća Ručnih Rada**
(azelőtt Bün) Uzelvezető: Kaufmann Emil
Noviszád, Kralja Petra II. 7.

„Narcis“ VIRÁGÜZLET
Toldi Rózsi
Noviszád, Kr. Petra II. 25
Esküvői, eljegyzési, névnap, születésnap **csokrok**
Koszorúk élő vagy művirágból, izléses kivitelben és vég nélküli változtatban

Már **50** éve segít **Önnek** minden bajban
DIANA SÓSBORTEJ

BUTOR és épületasztalos munkák legelőnyösebben megrendelhetők
László András asztalosnál **Mali Idjosen**

Vajda Imre asztalos, Noviszád, Kr. Petra I. 3.
Butorasztalos munkát a legelőnyösebben vegez. **Szolid árak, pontos kiszolgálás!**

Iskola-ruhákat
a gimnázium, polgári és technikai iskolai leánytanulók részére készít raktáron levő vagy hozott anyagból
Szolid árak! Popovíc Tódor
Szolid munka! gyermek-konfekciós
Novi Sad, Kr. Petra II. 42

Rőfös árú olcsón
ÖZV. STEIN LIPÓTNÉNÁL
Noviszád, Šafarikova 7
I. EMELET

11 hold szőlő eladó
a hozzávaló edényekkel együtt, Szremzka Kamenica határában. — Bővebbet **Irsay Józsefnél, Noviszád** Kralja Petra II. ul. 32.

EPE KÖVEK
Az ismert **SALVATTEA**
epékövek és epenőlyag megbetegedések ellen kapható a főkepviseletnél: **Apoieka Sv. Ivanu, Zagreb, Kapiol 17.** Ismertetőt a gyógyítás módjáról ingyen küldünk.
O. r. S. Br. 27370 1936 Rn. 3487

POSREDNJEKI BIRO **Figyelem!**
Ingatlanvásárlók
Noviszádon házat, telket, földet a hatóságilag engedélyezett felelős
Ingatlanforgalmi Irodánál legyen
Zeljeznicka 1. **Telefon 21-51**

Vállalok: henger furást, új tengelyek készítését, mindennemű motorok, gépek és alkatrészek javítását
KARDOS EMIL
gépjavitó műhely, B. Topola, dr. Hadzsi u. 8

Kann Jenő
uri és női szabó
Pontos címe:
NOVISZÁD
Kralja Petra II. 55

Mechanikai munkák
u. m. kerékpárok, motorkerékpárok, autók javítását legprecízebben és szolid áron végzi
Kardos Emil
garázs, Bácska Topola, dr. Hadzsi u. 8

Az iparosok mindentudó könyve

A szükséges törvények, jogszabályok, adózási ügyek és minden gyakorlati tudnivaló ismertetését tartalmazza a **KERESKEDŐK és IPAROSOK ISMERETTÁRA és MESTERVIZSGÁK KÉZIKÖNYVE**. Ötven dinár előzetes bevétele ellenében szállítja a Reggeli Ujság kiadóhivatala.

FIAT **AUTO UNION**
DKW WANDERER **AUDI-HORCH**
PIRELLI-AUTOGUMI
AUTÓ ALKATRÉSZEK ÉS FELSZERELÉSEK
AUGUST KUTALEK-NOVISZÁD
KRALJA PETRA II. 24-BN. TELEFON 21-00
WARTA ACCUMULÁTOR WÁLJOLIN AUTO-OLAJ
AMANDÓ NAGY PAKOLÓ ÉS PASZLIANT-AUTÓK

Órák **Ékszer**
legolcsóbb beszerzése
JUVELIER
CAJKAS
SZUBOTICA, Karagorgyev trg 5.
Régi aranyért legtöbbet fizet

VÁRUNKOLJON HIRDETŐINKNEL!

HIRDETÉSEKET A MASNAPI LAPRA DELUTAN 3 ÓRAIG. SZOMBATON DELI 12 ÓRAIG VESZUNK FEL. A HIRDETESI ADÓ A HIRDETŐT TERHELI.

Apróhirdetések

UGY HETKOZNP, MINT VASARNAP EGY SZÓ 1.- DINÁR. VASTAG BETŰS 2.- DINÁR. A LEGKISEBB APRÓHIRDETÉS ÁRA 12.- DINÁR.

LEVELEZÉS

SZ. I. Vasárnap legyen Maligyoson a megbeszél helyen. 5614

HÁZASSÁG

40 ÉVES özvegy ember 3 gyermek apja, jómódu szőlő, mielőbb házasságot kötne 30 év körüli szolid lánygyal, vagy özvegyasszonnyal, kinek némi hozománya van. Levelek »Gyermekszerető« jellegre a kiadóhivatalba küldendők. 5534

ÁLLAST KERES

GEPIRÁSBAN, KÖNYVELÉSBEN, LEVELEZÉSBEN jártas, szerbül, magyarul, németül beszélő irodistanó alkalmaztatást vállal. Címe megtudható a kiadóban. 5476

19 ÉS 16 ÉVES lány, 4 középiskolával, perfekt német és szerb nyelvtudással, gyermekek mellé ajánlkozik, vagy üzletben kiszolgálónői állást vállal. Cím a kiadóban. 5492

17 ÉVES jobb családból való lány, 3 nyelvtudással, gyermekek mellé vagy üzletbe kiszolgálónőnek ajánlkozik. Cím a kiadóban. 5493

KERESKEDELMI akadémiát kitűnő eredménnyel végzett leány elhelyezkedést keres. Cím a kiadóban. 5500

FIATAL TISZTVISELŐ, gabonaszakmában, könyvelésben és levelezésben perfekt, október 1-re állást keres. Megkereséseket »perfekt« jelleggel a kiadóhivatalba továbbít. 5589

JÓHÁZBÓL való leány nőfodrászba ajánlkozik tanoncnak. Cím a kiadóban. 5576

MÉSZÁROS- és hentes-segéd állást keres. Hajvert Lajos, Bácskatopola, Vojvode Vuika 68. 5579

14 ÉVES FIU 2 középiskolával tanoncnak ajánlkozik kereskedő szakmába vagy fakeskedésbe. Cím: Gombár József, Temerin. 5574

KERESKEDELMI akadémiát kitűnő eredménnyel végzett lány állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 5575

CÉRNASZÓVÓ, aki a halász-háló, efekt-garn, buklea készítéséhez ért állást keres. Cím a kiadóban. 5564

FELSŐKERESKEDELMI érettségivel rendelkező, könyvelésben és gyorsírásban perfekt, szerb, magyar, német és francia levelezésben jártas fiatalember szerény igényekkel állást keres. Cím a kiadóban. 5526

PERFEKT felsőruha- és fehérművarrónő munkát vállal. Házhoz is megy. Cím a kiadóban. 5570

KISEBB gyermekek délelőtti felügyeletét, német társalgással vállalja Faj Gizi, Noviszád, Tanurdzics palota III. 19. 5594

ELADÓ

UJ BOROSHORDÓK 450-650 literig, valamint dongafa 11-es számtól feljebb eladó. Ud. Bauer Franje, Noviszád, Pasiceva 33. 5423

UJ HÁZ (3 szoba, pince, mellékhelyiségek) Szlovácska ucca meghosszabbításában előnyös áron eladó. Érdeklődni lehet Egner bádogosnál, Noviszád, orosz temetőnél vagy Lovicsenszka u. 7. 5584

BILIARD eladó Papp István vendéglősnél, Novivrbász. 5427

JÓL SZORTIROZOTT fűszer- és porcellánüzlet más elfoglaltság miatt eladó. Mulyin Zsárkó, Szobobrán. 5465

NÉGYSZER 1/4 hold telek a Bácska-utca végén, közel a Futaki műúthoz, eladó. Érdeklődni Baranyi Károlynál, Noviszád, Nikole Tesle u. 24. 5505

ELADÓ 6-os Első Magyar Gazdasági cséplő, kifogástalan állapotban. Lakatos János, Bogojevó. 5508

ALIG HASZNALT garantáltan tiszta hálószoba matraccal vagy annélkül eladó. Bővebbet: Mihajlović trafik, Noviszád, Kralya Petra II. 62. 5562

NÉGY KVADRATOS telek kisebb házzal eladó a Rumenaeski drumón. Bővebbet: Noviszád, Bitolyszka 27. 5537

A ZSIVORADA PETROVICSA 25. számú ház: 2. szoba, mellékhelyiségek szép gyümölcsös kert, elköltözés miatt sűrűsen eladó. 5535

SZŐLŐ gyümölcsösével eladó. Bővebbet: Miskovics Vinkó, Szremszka Kamenica. Megtekinthető ugyanott. 5523

JÓKARBAN lévő »Schneider« zongora-harmonika 2 oktávós, 12 basszus-sal eladó, 350 dinárért, Noviszád, Usztavszka 38. 5550

UJ HÁZ: 2 szoba és mellékhelyiségek 130.000 dinárért eladó. — **UJ HÁZ:** három kisebb lakással 180.000 dinárért eladó. — **UJ HÁZ:** 3 parkettás szoba, teljes komfort, nagy beépíthető uccai front 180.000 dinárért eladó. — **UJ EMELETES HÁZ,** 6 modern lakással, teljes komforttal, 24 m. fronttal, 120 m. mély, eladó. Ára: 750.000 dinár. Hozadéka 60.000 dinár. — **UJ HÁZ:** 8 modern lakással és 2 üzlethelyiséggel, teljes komforttal, 80.000 dinár hozadékkal, 1.100.000 dinárért eladó. — **UJ VILLA A RIBNYÁKON:** 2 szoba mellékhelyiségekkel, fiatal szőlővel, nemes szőlőfajokkal, 80 gyümölcsfával a legszebb helyen 150.000 dinárért eladó. Kizárólagos megbízott: **Mijatovics Szevén** közvetítő irodája, Noviszád, Mileticseva u. 12. Telefon: 23-23. 5554

HANGOS MOZI komplett, 11.000 lakosú nagyközségben, egyedülálló, más elfoglaltság miatt jutányos áron eladó. Cím a kiadóban. 5544

CSALÁDI HÁZ 3 szoba összkomforttal 235.000 dinár, ebből 100.000 dinár átvehető adósság. »Ingatlanforgalmi Iroda« Noviszád, Zselyznicska 1. 5587

UJ HÁZ, egyemeletes, 3 komfortos és 2 kisebb lakással, 36.000 dinár évi hozammal, 450.000 dinárért eladó. — **UJ HÁZ,** egyemeletes, 5 komfortos lakással, 48.000 dinár hozammal, 550.000 dinárért eladó. — **UJ HÁZ,** két emeletes, modern lakásokkal a város központjában, 76.000 dinár hozadékkal, 1.050.000 dinárért eladó. — **HÁZHELY** az állami kórházzal szemben, 14x65 m. eladó. Ára 150.000 dinár. — **500 HOLDAS BIRTOK** elsőrendű szántóföld, kisebb parcellákban is eladó, Sztári Becsej közelében. Ára 6.000 dinár holdanként. — **87 HOLDAS BIRTOK** modern gazdasági épületekkel, köves út és vasútállomás mellett, Noviszád közelében, 15.000 dinárért holdja eladó. A felsorolt ingatlanokon kívül még sok különböző nagyságú adunk el Bácska, Bánát Baranya és Szrem területén. Egyedüli megbízott: »DUNAV« közvetítő iroda, Noviszád, Trg Oszlobovgenya 3. Telefon: 30-94. 5542

JEGSZEKRENY-PULT, jókarban lévő eladó. Cím: Noviszád, Aleksza Santicsa 6. 5583

FÜRDŐKÁD kályhával eladó. Noviszád, Usztavszka 36. 5586

ELADÓ 180 hl. használt boroshordó 500-700 literig. Papp István vendéglős, Novivrbász. 5580

HÁZTELEK 19x30 m. közel az állomáshoz e'adó. Bővebbet: Noviszád, Zselyznicska 73. 5582

HÁZ, új kétemeletes az új Banovina közelében 50.000 dinár évi hozadékkal 650.000 dinárért eladó. **HÁZ** négy lakással, — két nagyobb és két kisebb — eladó. Ára 265.000 dinár. A ház a város központjában van. **TELEK** 24 m. uccai fronttal, 60 m. mély 75.000 dinárért eladó. Aki Noviszádon házat vagy telket olcsón akar venni vagy sűrűsen eladni, forduljon bizalommal: **BIRO,** ingatlanforgalmi iroda, Noviszád, Ilije Oghyanovicsa 18, a Tanurdzics palota mögött. 5572

NATIONAL KASSZA motorral eladó. Megtekinthető a Grand Magazinban, Noviszád. 5565

KEREKPÁR, jókarban lévő eladó. Neupauer, Noviszád, Kralya Petra II. 50. szám. 5566

JUTÁNYOS ARON eladó egy kétszárnyas tüvegajtó 120/220 cm. Bővebbet: Noviszád, Kralya Petra II. 100. az asztalosnál. 5568

SAROKTELEK eladó, 12.50x25 méter a Fruskogorszki put 14 sz. alatt. Érdeklődni: Kamrat, Noviszád, Dudarszka ul. 68. Telefon: 41-45. 5458

ELADÓ: 1 szücs gép, 1 baba és több apróság valamint egy kirakat. Noviszád, Gyorgya Magarasevicsa 44. 5569

ELADÓ a városban egy jóforgalmu faterlep és egy házhely. Cím a kiadóban. 5598

OLCSÓN eladó egy négyüléses autó és egy zongora. Érdeklődni: Noviszád, Lujza Bartua ucca 31. 5599

VERSENYBICIKLI, jó állapotban lévő olcsón eladó. Risztics, Noviszád. Zselyznicska 78. 5601

AUTÓ, új típusu D. K. V. új, alig használt, kis fogyasztású eladó. Cím a kiadóban. 5603

SZEP, új villa a Tranzsamenton nagy szőlő- és gyümölcsöskerttel eladó. Kizárólagos megbízott »IMOBILIA« közvetítő iroda, Noviszád, Katolikus Porta. Telefon 40-26. 5609

UJ HÁZ, kétemeletes, a központban, évi 79.000 dinár hozadékkal 1.050.000 dinárért. **HÁZ,** új, emeletes három komfortos lakással 500.000 dinár. **HÁZ,** kitűnő helyen pékműhellyel, nagy telekkel 120.000 d'nár. **KISEBB HÁZ** a központban, házépítésre kitűnően alkalmas 160.000 dinár. **HÁZHELY** a Dubrovacska uccában 250.000 dinár, a Sumadijszka uccában 160.000 dinár, a Petra Zrinyszkog uccában 280.000 dinár, a Kralya Petra II. uccában 120.000 dinár. **CSALÁDI HÁZ** 4 szobás komfortos lakással 280.000 dinárért eladó. Kizárólagos megbízott: »IMOBILIA« közvetítő iroda, Noviszád, Katolicka porta. Telefon: 40-26. 5610

EGY SANDLAUFER kocsit, jó állapotban lévő eladó. Lincner fűszerüzlet, Noviszád IV. Matka Laginje 2. 5613

Katonai szolgálatomról visszatértem és mindenmü butor és építészati munkát ismét vállalkozok Mayer István, aszfalos-menter, Noviszád, Carlszka 15.

UJ KIRAKAT eladó. Milics, Noviszád, Kralya Petra II. 41. 5619

ESŐVIZES HORDÓK, pléh- és vas-hordók eladó. Noviszád, Szremszka 8. 5621

KIADÓ

ISTALÓ és lakás mellékhelyiségekkel a Ruszka ucca 2. sz. alatt kiadó. Érdeklődni: Jojics Milosnál, Noviszád, Rumenaeszka 35. 5538

GARZONLAKÁS 2 nagy szoba, előszoba, fürdőszobából álló kiadó. Noviszád, Petra Zrinyszkog u. 67. 5585

KIADÓ azonnalra egy modern lakás, 4 szoba és mellékhelyiségek a Croatia biztosító szövetkezet palotájában, Noviszád, Bulevar Kralyice Marije 14. 5617

KÉT SZOBA, fürdőszobás szép udvari lakás k s család részére kiadó. Noviszád, Groblyanszka 10. 5606

KERESLET

NOVISZÁDON forgalmas vendéglő részére keresek társat vagy üzletvezetőt 30.000 dinárral. Cím a kiadóban. 5389

SZUBOTICÁN nyugdíjas tisztviselőt keresünk, kinek legalább fél napi ráérő ideje van. Javadalmazás megállapodás szerint. Ajánlatokat »Ellenőri hivatalnok« jellegre a Reggeli Újság noviszádi kiadóhivatalába kérünk. 5392

PERFEKT géphimzőnő állandó munkára kerestetik. Nagyfejeó, Noviszád, Bulevard Kralyice Marije 2. 5496

NYOLCVAN VARRÓNŐ, ügyes gépmunkásnők, azonnalra kerestetnek. Strajnić, Novi Sad, Kr. Petra II. 236. 5509

JÓL FŐZŐ minden azonnal felvétetik. Noviszád, Kralya Petra II. 142. 5471

KÖNYVELÉSHEZ ÉRTŐ TISZTVISELŐNŐT KERESÜNK ÜZLETBE. aki a kiszolgálásban is segítkezne. Fényképes ajánlatokat fizetési igényekkel »agilis« jelleggel a kiadóhivatal továbbít. 5521

MEGBIZHATÓ, jól főző mindenest kerestetik 400 dinár fizetéssel Sztáribecsej. Cím: Antok könyvkereskedés, Sztáribecsej. 5533

JÓMUNKÁS borbélysegéd állást keres azonnalra. Cím: Tehnika, Noviszád, Zselyznicska ucca 100. 5549

KÉT FIATALABB önálló villanyszerelő segédet felvesz Adolf, Noviszád, Laze Koszticsa ucca 32. Telefon 24-72. 5583

TANONCOT felveszünk. Slanger Tibor, trgovina pisacih masina, Noviszád, Zselyznicska 26. 5522

CIPŐFELSŐRÉSZ-KESZÍTŐT felvesz állandó munkára: Ertner Franyo, Podravska Slatina. 5488

2-3 BÁDOGOS SEGÉDET, akik épületmunkában jártasak, azonnal felveszek. Brancsovsky M., Petrovgrad, Masar'kova 12. 5560

FODRÁSNŐT keresek, akinek átadnám női szalonom vezetését. Oluski Noviszád, Kralya Petra II. 121. 5553

KUBIKOSOK kerestetnek azonnalra ügy kunetosok, mint talicskások. Jelenkezni Látó Mihály vállalkozónál a kályai országot menti kanállsnál. 5602

KEMENYSEPRÓ tanoncnak 16 éven felüli ügyes fiút felveszek azonnali belépésre. Petráš Ferenc, Horgos. 5543

TANULÓLÁNYT és kifutólányt azonnal felvesz Foto Iván, Noviszád, Kralja Petra II. 24. 5545

HENTES ES MESZAROS tanoncot felvesz Paul, Noviszád, Cara Dusana 63. Ugyanott 1-es lószerszám eladó. 5546

FOUCCAI jólmenő ÜZLET 20—25.000 dinár tőkével társat (nőt) keres. Havi jövedelem 4—5000 dinár. Cim a kiadóban. 5590

FIATAL kovács-segédet azonnali belépésre keres Csordás Lajos, Szrbo-brán. 5577

HENTES- és mészáros-segédet keresek azonnali belépésre. Forró Lajos, Martonos. 5578

KIS »LANCZ-BULDOG« traktort, használtat megvételeire keresek. Majo, Istvan, asztalos, Temerin. 5581

VENNEK használt irodaberendezést. Ajánlatok: Reiter, Noviszád, Kralja Petra II. 91 címre küldendők vagy telefonon; 20—96. 5571

VENDEGLŐ részére kerestetik óvadékkal rendelkező iccés. Lehet nő is. Cim a kiadóban. 5573

MAGANOS NŐ házmesternek kerestetik. Noviszád, Petra Zrinyszkog 18. 5567

MONOGRAM himzönőt, csakis elsőrendű munkaerőt állandó munkára keresünk. Friedmann kézimunkaüzlet, Kralja Petra II. 6. Noviszád. 5592

TANULÓLÁNYT azonnal felvesz Modis »Anni« női kalapszalón, Noviszád, Kralja Petra II. 11. 5605

FEHÉRNEMŰ varrónó kerestetik. Szalon »Jenny« Noviszád, Cara Lazara 2. 5604

FIATAL fűszerkereskedő segéd, aki a szerb, magyar és német nyelvet beszéli október 1-re kerestetik. Fehér, Noviszád, Maszarikova 18. 5607

ZENSKO MUZIČKO UDRUŽENJE bizottsága ezennel felkéri a tiszt. hölgyeket, akik hajlandók volnának fenti énekhar tagjai lenni, hogy jelentkezzenek Dr. Kapamadzsija önagságánál. Noviszád, Nyegoseva 14/1, szerdán, szeptember 25-én délelőtt 11—12, délután 6—7. 5552

HASZNALT FÉRFIRUHAÉRT legmagasabb árat fizetek, levelezőlap hívásra házhoz megyek. Kohn Leó, Sumadijszka piac VIII. 4. 5479

KERTÉSZ, vállal gyümölcsfák és rózsaák szemezését. 90%-os garancia. Parkok, gyümölcsösök rendben tartását. Bacšics, Noviszád, Dubrovački put 5, házmester. 5616

KERESKEDŐK ES IPAROSOK ISMERETI TÁRA ES MESIER-VIZSGÁK KÉZIKÖNYVE. Küldi a Reggeli Ujság kiadóhivatala 50 dinár előzetes beküldése ellenében.

KERESKEDŐK ES IPAROSOK ISMERETI TÁRA ES MESIER-VIZSGÁK KÉZIKÖNYVE. Küldi a Reggeli Ujság kiadóhivatala 50 dinár előzetes beküldése ellenében.

KERESKEDŐK ES IPAROSOK ISMERETI TÁRA ES MESIER-VIZSGÁK KÉZIKÖNYVE. Küldi a Reggeli Ujság kiadóhivatala 50 dinár előzetes beküldése ellenében.

KERESKEDŐK ES IPAROSOK ISMERETI TÁRA ES MESIER-VIZSGÁK KÉZIKÖNYVE. Küldi a Reggeli Ujság kiadóhivatala 50 dinár előzetes beküldése ellenében.

KERESKEDŐK ES IPAROSOK ISMERETI TÁRA ES MESIER-VIZSGÁK KÉZIKÖNYVE. Küldi a Reggeli Ujság kiadóhivatala 50 dinár előzetes beküldése ellenében.

KERESKEDŐK ES IPAROSOK ISMERETI TÁRA ES MESIER-VIZSGÁK KÉZIKÖNYVE. Küldi a Reggeli Ujság kiadóhivatala 50 dinár előzetes beküldése ellenében.

KERESKEDŐK ES IPAROSOK ISMERETI TÁRA ES MESIER-VIZSGÁK KÉZIKÖNYVE. Küldi a Reggeli Ujság kiadóhivatala 50 dinár előzetes beküldése ellenében.

KERESKEDŐK ES IPAROSOK ISMERETI TÁRA ES MESIER-VIZSGÁK KÉZIKÖNYVE. Küldi a Reggeli Ujság kiadóhivatala 50 dinár előzetes beküldése ellenében.

KERESKEDŐK ES IPAROSOK ISMERETI TÁRA ES MESIER-VIZSGÁK KÉZIKÖNYVE. Küldi a Reggeli Ujság kiadóhivatala 50 dinár előzetes beküldése ellenében.

KERESKEDŐK ES IPAROSOK ISMERETI TÁRA ES MESIER-VIZSGÁK KÉZIKÖNYVE. Küldi a Reggeli Ujság kiadóhivatala 50 dinár előzetes beküldése ellenében.

KERESKEDŐK ES IPAROSOK ISMERETI TÁRA ES MESIER-VIZSGÁK KÉZIKÖNYVE. Küldi a Reggeli Ujság kiadóhivatala 50 dinár előzetes beküldése ellenében.

MEDIATOR „MABIRA”
RÁDIÓK
KEPVISELETE:
Kedvező fizetési feltételek
Rádió, varrógép, kerékpár és villanyfelszerelési cikkek szaküzlete
Noviszád
Kralja Petra II. 59
Laze Kostića sarok

KERESÜNK az ország területére jól bevezetett megbízható helyi ügynököket az 50%-os tüzelőanyag megtakarítására szolgáló szabadalmazott »TERMA« készülékeink eladására. Bővebb ismertéseket adunk: »Balkanmetal«, Szubotica. 909

AKI FELESÉGET SZERETI, a Buchmüller vaskereskedésben »AMOR« tüzhelyet vesz neki! Noviszád, Kralja Petra II. 86. Telefon 41—12. 5618

MINDENES, szolid, kisebb háztartás részére október 1-i vagy október 15-i belépésre Noviszádra kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. Esetleges írásbeli ajánlatokat a szolgálati idő és a munkaadók megjelölésével »Több éves« jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 5591

24 ÉVES nő megismerkedne jobb uriemberrel. Ajánlatokat: »Szimpatikus« jelleggel a kiadóhivatal továbbítja. 5608

Erős és jó
az OLYMPIA kis írógép. Ot legújabb modell, tabulátorral is kapható. Kérjen prospektust részletes fizetési feltételekkel

Olympia
BIRO MAŠINA A. D., Beograd
Kralja Milana 6.
Noviszádi képviselet: KNJIZARA SLAVIJA

Lacsók és Pálinkás
MODERN URI SZABOK
NOVISZÁD, KR. ALEKSZANDRA 7. I. EM.
ELSŐRENDŰ MUNKA!
OLCÓ FAZONÁRAK!

Nagy ujságíró
tárgysorsjáték
Főnyeremény teljes téli elgondozás
32.000 dinár értékben

A főnyeremény részleteiben: 1 vagon fa, 1 hizott sertés, 2 zsák liszt, 25 kg cukor, 5 kg kávé, 1 kg tea, 5 kg csokoládé, 150 doboz konzerv, burgonya, bab, rizs, griz, mosószappan, dió, mazsola, fűszerárú, szardínia, bor, pálinka és minden egyéb szükséges háztartási cikk.

Egyéb főbb nyereménytárgyak: **MOTORKERÉKPÁR, KONYHABUTOR, VARRÓGÉP, RÁDIÓKÉSZÜLÉK, KERÉKPÁROK, TELJES FÉRFIRUHAANYAG, SELYMEK NŐI RUHÁKHOZ, STB. STB.**

Összesen 1000
nyereménytárgy
120.000 dinár értékben

EGY SORSJEGY ÁRA 20 DINÁR. SORSHUZÁS DECEMBER 15-ÉN

Megrendelési cím: **PROIZVOĐAČKA ZADRUGA PROFESIONALNIH NOVINARA NOVI SAD.**
(Hivatásos hírlapírók beszerzési szövetkezete) **VILSONOV TRG**
58.594 számú postacsekkszámla. Kapható minden trafikban.

JÓBB NŐT keresek minden házimunkára. Cim a kiadóban. 5611

16—18 ÉVES fiatalembert gyárítmunkásnak felvesz. Karbinger butorgyár, Noviszád, Zselezniczka 86. 5612

KÜZEPISKOLÁT végzett lány, három nyelvismerettel október 1-re negyedik elemista lány mellé felvétetik délutánra. Cim a kiadóhivatalban. 5615

KIFUTÓT saját kerékpárral felvesz Kávégyár, Noviszád, Adamovicseva 48. 5620

KÜLÖNFÉLE
DR. FILIPON CREM a legjobb és legelterjedtebb nappali krém. Kapható: **gyógyszertárakban, drogériákban, háztartásárakban és kereskedésekben.**
APOTEKA KÜCHLER, VRŠAC, 2474

SULYOK fest, tisztít. Száraz és vegyi tisztítás. Bőrretikülök, bőrkabátok bőrbútorok festése minden színben. Olcsó árak. Noviszád, Postanszka 14. 7045

PAPI HAZBAN, közvetlenül a tenger partján, papok, esetleg v. ági urak is, kaphatnak lakási nap 10 dinárest személyenként. Magyarul is beszélünk. Középen olcsó és jó vendéglők. Cim a kiadóhivatalban. 4698

PÉKEK FIGYELMÉBE! Új készletben is kitűnő kenyeret készíthet, ha »PENDOR« sütőport használ! Nagy hatás — kis kiadás. Kérjen árajánlatot: Jany Albert, Szombor. 5350

Női szöveteken és divatanyagokon kívül, most már **FÉRFI SZÖVETEKET** is raktáron tart gyönyörű választékban, kiváló minőségben a kedvelt és népszerű **VRBASKI** rófos üzlet. Saját érdekében és vételkényszer nélkül tekintse meg választékát. Noviszád, Kralja Alekszandra 9. 5372

ÉRTESHEM MARI IDJOS és környéke nagyérdemű közönségét, hogy **magyar stílusú butorokat** a legmodernebb kivitelben készítek és állandóan raktáron tartok. Régi butorok átfestésére vidékre is c. megyek. Mészáros Sándor, asztalos, Mali Idjos. 5405

ELEMISTÁK tanítására ajánlok négy középiskolát végzett urilány. Kez-dőknek angol-, német- és zongorátá-ka-t is ad. Cim a kiadóban. 5486

Nikkelezést vállal **HOLICSER LEO CSILLÁR-ÜZEM.** Noviszád, Usztávcszka 29 szám.

OLASZ, német, francia, angol, spanyol, magyar órákat adok, csoportokban is. Bővebbet: Kralja Petra II. 58 Noviszád. 5525

ELARUSITONÓT három nyelvismerettel felvesz Dornstädter cukrászda, Noviszád. 5559

KÖNYVEKET, képeket, porcellánt, üveget, fényképező gépet, sportcikkeket, szóval minden használati tárgyat a legfinomabbig magas áron vesz az Antikvarnica, a katolikus portán. 5556

Reggeli Ujság
Urutöltő i. adminisztráció
Szervezőbizottság és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21-37, éjjel 20-58
Felelős kiadó: **Andree Dežo**
A kiadóhivatal címe: **Blazek Ferenc**
Preplata — Előfizetés:
Egy óra 28 — dinár
(kihordó útján 30 din.)
Három óra 80 — dinár
(kihordó útján 86 din.)
Félévre 160 — dinár
(kihordó útján 172 din.)
Helyi svakodnevno — Megjelenik naponta
Post. čekovni račun — Postacsekkszámla:
Beograd, 59.754, Zagreb, 46.692

János megjátja magát

Irtá: Tömörkény István

János a rendőrbíró előtt áll, mint előállított egyén. Ehhez képest részben szomorú, mert a kihágási bíró elé való állás rendszerint bírságot jelent, másrészt azonban János vidám, mert bor van Jánosban. Nem sok, de éppen elegendő arra, hogy János, midőn szomorúságáról feledkezik, a nagy falitükörbe nézzen és abból a bajuszát igazgassa. Csavarja fölfelé, mert az egyik bajusza éppen sehogy sem akar állni.

— Hej, te... — mondja neki halak — de alhatnál.

A ruházatot is rendbeszedni igyekszik. Biz arra ráfér, mert János nagy violenciából került ide a bíró elé rendőri segéllyel. János ugyanis kora hajnalban bejött a tanyából az asszonnyal, hogy elad egy kocside-
rekrá való megymást. Az asszony a csirkékkel a csirkepiacra ment, ő a buzával a buzapiacra s miután eladta mind, úgy vélte, hogy ezuttal leghelyesebb lesz valamely kereszmába beövakodni. Ez már, akár hogy keressük, megtörtént s miután János bort ivott, pályázni kezdett. A pipát zsebrevágta. Nem való a városba pipa. Ur az ember a városban. Szivart veit, borszivart, továbbá szivartszívó szópókát, a szivart a szópókába, a szópókát a szájába tette, fujta a füstöt, ha jött s megint csak pályázott Közben néhol bebetért némi italra, azt ki is fizette tökéletes tisztességgel és egyre jobb kedvvel pályázott tovább. Járt-kelt mindenfelé. Egyik szivarja már el is fogyott, de ő ésszel élő ember volt s mielőtt eldobta volna, hogy gyufát ne kellessen gyújtani, a régi csutkájánál rágyújtott az újra. Nincsenek azonban tökéletes gyönyörűségek e világon. Lám az első szivar mily szépen szólt, ez meg sehogysem akar szólni (bujjon az ördög bele, a ki csinálta). János szivja a szivart, ám a szivar csak nem szól. Már látja, hogy csak elő kell szedni a masinát. Azonban hol a masina? Sűrűn tapogatja magát körül.

— Hol vagy, hé?

A mellényzsebekben keresi legelsőbb, mert ott a helye a masinatar-
tonak, azután a kabátban. De nincsen sehol. János gondolkodik egy darabig az utfélen, azután megfordul és halad vissza abba a kereszmába, ahol legutóbb járt. Dühösen nyitja be az ajtót.

— Ugy-e? — mondja a kereszmárosnak.

— No? — kérdezi amaz.

— A masinataratómat adja elő.

— Micsoda masinataratót?

— Hát az enyimet. Itt hagytam. Ezen az asztalon. Sárga tartó, husz éve vettem a kisteleki vásáron, de nem adom husz ujért, olyan jó járása a kupakja.

— Az löhet, barátom, hanem itt nem hagyta kend.

— Dehogyan nem — erősködik János.

— Ejnye no, — mondja a bormérő — ha itt hagyta volna kend, akkor itt volna, ugy-e bizony?

János gondolkodik bár a sok ital miatt nem megy ez valami könnyen. Nini. Csakugyan. Ha ott hagyta az asztalon...
— Hát ügön! — véli.
De csakhamar gyanusan teszi hozzá és végignézi a kereszmárost:
— Ha ugyan — mondja — ha

ugyan azt nem vetett rá valaki.

A bormérő fölpattan:
— Tán engöm gondol kend?
János nyujtogatja a nyakát és a fejét csóválja:
— Hát — mondja — hát...
A kereszmáros mérgesen rántja elő a zsebéből a maga gyufataratóját.

— Hát mit gondol kend? — kiáltja. — Hogy neköm a kend masinataratója köll? Hisz ehun az enyim. Kénai ezüst.

János elismerőleg tekint oda. Valóban, ennek az embernek megvan a tulajdon gyufataratója. De hát hol van akkor az övé? Csodálatos ez.

— Tán másutt hagyta kend? Merre járt kend?
— Jártam én sokfelé — sóhajt János s előhuzza a külső zsebéből a kezkenőt, hogy a homlokát törölje vele. Amint kihuzza, kiesik a padlóra a masinatarató s nagyot koppan, hogy még a híres kupakja is kinyilik.

— No, ahol a! — mondja a kereszmáros.
János néz a tartóra, azután az emberre és megszegegyenül. Ejnye, ejnye. Fölveszi a tartót és megnézi mind a négy oldalát. Mit szóljon most már. Hogy ezt a jó, derék, becsületes embert így gyanusította.

— No egy felliter bort erre a nagy ijedtségre — szól békéltetés szempontjából.

Ily módon történt, hogy János békéltetni kezdett. Jó sokáig csinálta ezt s amikor végezetül eltávozott, már éppen csak hogy állott a lábán. Igen hadi kedvben volt. Jött vele az

utcan szemközt egy ember létrával, a létra megütötte Jánost, János megkapta a létrát és nagyot rántott rajta. Mind a hárman a földre estek, azután összegabalyodtak. A létrás ember Jánost torkolászta, János megamazt. Így csatáztak, mikor a rendőr elválasztotta őket, János azonban sehogy sem akart a válásba egyezni. Ugy vélte, hogy amannak még jár valami s amíg azt neki ki nem adja, nincs tökéletes egyenlőség. A rendőr más véleményen volt, János ennél fogva most ennek esett és akorát rántott a kabátja szárnyán, hogy minden gomb lepattozott róla. Így tülekedett, mignem jött egy másik rendőr is, közrekapta Jánost és vitték a bíró elé. Sok ember nézte János fölvonulását, gverköcök kiabáltak, nevettek, János pedig huzatta magát.

— Az én adómbul vagytok — gondolta — hát huzzatok.

Följutottak a bíró elé s miután egyideig ácsorogni kellett az ajtajában, János bejutott hozzá. Időközben a feje is tisztult s egész csöndben hallgatja most, hogy miként vádolja a két rendőr. A létrás emberen kezdik.

— Ű ütött mög a létrával előbb — védekezett János. — Fejbe csapott.

— Hát aztán azért a földre kell gázolni valakit?

— Persze — feleli nyugodtan. Most még a rendőri dolgok következknek. Hogy megtépte a ruhájukat.

— Én? — kérdezi János — én?

— Hiszen itt van rajtuk a ruha, látható, hogy meg van tépve — mondja a bíró.

János végignézi a ruhákat és a fejét csóválja. Biz' az meg van tépve. De ki tépte meg? Ki téphette?

— Mán, tekintetős uram, azt senki mög nem látja rajta, hogy én tip-tem le. Mer én nem tiptem.

A bíró haragosan szól Jánosra, aki el van határozva, hogy keményen védekezik.

— De hiszen mindkét rendőr is tanu rá!

— Hát mindön embör azt beszél, amit akar... Most, ami rosszaság vót a ruhájukon, mind rám fogik.

János ezt méltatlankodva mondja és olyan erővel akasztja bele a hüvelykujját a mellénye gomblyukába, mintha soha többé onnan kiven-
ní nem akarná.

— No, — mondja a bíró — ilyen tökéletlenséget már kár beszélni. Olyant már csak nem gondol kend, hogy ez a két rendőr rongyos ruhában állt a poszton?

— Hát, — felel János — én nem tudhatom. De most mindönt rám kenynék. Tudom én az ilyesmit. Mikor én katona voltam, ami ablak kitört a kaszárnyába, sose vágattuk be. Hanem ha gyűtt valami szél, zivatar, arra fogtuk, hogy az törté ki... Ugy nézöm, most én vagyok ilyen szélvészforma itten.

Védekezését megmosolyogják a szobában levők, mire ő is vidáman erősködik.

— De ugy igaz, kéröm, möghigyjék.

— Már pedig nem ér ez a beszéd semmit — véli a bíró — Botrányt okozott kend az utcán, azért meg-bírságolom.

— Csak nem töszí tán a tekintetős ur? — kérdezi János.

— De teszem én. Máskor ne igyon kend annyit.

János félszeggel néz a bíróra.
— De ugyan kéröm — vált most a beszéden — mögissza más is a bort, nemcsak éppen én. Az ember begyün a városba nagyritkán, hát egy kicsit elszórakozik. Nem olyan nagy vétök az. Nézze a tekintetős ur, még a csillag is mögzsálad néha az égön...
Nagy mondás ez és Jánosnak körülbelül igaza van vele. Még a nagy égön, az örökös állandóságon is megjátják magukat néha a csillagok. Azonban mindegy, itt nem esik tekintetbe. A bíró kimondja a két forint bírságot, amit János hmgotve fogad. Lassan gombolja ki a mellényt s föltekint a padlatra, mintha onnan várna segedelmet.
— Haj, haj — sóhajtja.
De a zacskót csak elő kell venni. János lassan huzza ki belőle a két forintos tallért s egyenkint az asztalra rakja.
— Ehol vannak e.
— Így ni — mondja a bíró. — Látja kend, ez volt a mulatságnak a sallangja.
Szótalan kötözi be a zacskót János és a mellény mely zsebébe sülyeszti. Átveszi a nyugtát, amit a pénzről adnak s kinyitván, beletekint. Lassan megindul kifelé a papirt lobogtatván. Az ajtóból még visszaszól:
— Ezt mög majd berámáztatam, hogy ráemlékőzök az urra...

Ejnye be jó...

I. FERENC (1494—1547)

francia király udvarában volt egy ifju, aki állandóan ósrégi nemességével kérkedett, de őseinek erényeit nem örökölte. Nemesi oklevelét mindig magánál hordozta és azt mindenkinek mutogatta. Egy alkalommal magának a királynak is kérkedve mutatta nemesi diplomáját. I. Ferenc akkor így szólt hozzá:

— Jól vigyázzon erre a pergamenre, hogy nemességét el ne veszítse.

KANT IMMANUEL (1724—1804).

német filozófus egyszer Königsmark grófné vendége volt. A grófné tréfásan megkérdezte tőle:

— Ön oly nagy emberismerő hírében áll, mint senki más; nos, hát mondja meg, itt minálunk ki az ur a háznál? Én-e, vagy az uram?

— Látom — szólt rögtön Kant —, hogy ebben a házban nagy csönd uralkodik, nincs semmi ellentmondás: itt tehát az ur csak az asszony lehet.

DIOGENES (Kr. e. 414—324).

a sinopei címikus filozófus, babot akart főzni magának ebédre. Fára lévén szüksége, Herakles fabárványát ily szavakkal ragdalta föl:

— Te már tizenkét hősit tettel vittél véghez, most következik a tizenharmadik: főzz nekem ételt, azután megszabadulsz.

IBSEN HENRIK (1828—1906).

norrég költő, a »Hedda Gabler« halhatatlan szerzője, számos levelet kapott ismeretlen tisztelőitől a világ minden részéből. Eme levelek közül a legérdekesebb — melyet Ibsen egész életén át féltékenyen őrzött — a következő, melyet Dániának egy kis városkájából küldött neki valaki a »Császár és Galilei« megjelenése után:

»Engedje meg — irta az ismeretlen, — hogy nagyrabecsülésemet fejezzem ki az Ön nagyszerű művéért. Mily szép, értékes és kiváló munka! Tíz év óta rettenetes álmatlanságban szenvedek. Midőn este lefekszem, alig olvasok művéből három-négy lapot, azonnal elalszom, mint egy bunda. Legyen áldott az a költészeti, mely ily nagyszerű jótékony-ságot gyakorol a szenvedő emberiségre.»

Csik-ország

»Mádé falván van egy malom, bubánatot öröl azon.

Nekem is van bubánatom, oda-viszem, lejáratom.«

Igy szól a nóta, egy a csikországi szomorú nóták közül.

En nem tudom de nekem mindig úgy a szivembe markolnak ezek a szomorú csikely nóták. Melabus a székely, kevés szóval is sokat sejtet, sokat mond. Kevés öröm és sok csendes magába fojtott keserűség jellemezte ezt a népet örökké. Sok akaraterő, faj és hazaszeretet él bennük, kitartós szorgalom, alkotni vágyás, de macacság is. Kemény kutya koponyájába, ha egyszer bevesz valamit, akkor körömszakadtáig, ha török, ha szakad, kitar mellett és nem nyugszik addig, amíg »meg nem mutatta« annak, akinek akarta. Fiatalos virtuskodás különösen, ha leány is van a dologban, hátartalan. Nem egyszer előkerül a bicska a csizmaszárból, hogy beleugorjék az ellenfél hasába, szivébe, kinek mi jár. Különben pajkos és tréfakedvelő, de a »jött-ment népséget« nem sziveli, s ahol csak lehet, lenéző kézmozdulattal elintézi. Kissé goromba tréfiák vannak, különösen ha másvidék fia révén veszélyben érzik lányukat, akkor közös erővel teszik lehetővé az ipsét. Dühöng bennük az igazságérzet, egyenes jellemük kétségkívül, de ravasz kéteszűséggel dolgoznak. Ez utóbbit azzal magyarázhatjuk, hogy kezdve a töröktől, tatártól, sokszor éltek elnyomás alatt. A nép megtanult úgy viselkedni, hogy ravaszágával túljárjon elnyomói eszén. Azért van a székelynek két esze, de mondja is, ha valami nem sikerül: »a jobbik eszemmel azt gondolám, de a másik eszemmel ezt cselekvém«.

A székelyeknek külön nyelvjárásuk van. Néha még magyar ember sem igen érti, ha nem ismeri a gondolkodásmódjukat, mert azt, amit a székely mond, mindig a visszajáról kell érteni. Soha egyenes választ nem ad, mindig megkerüli a feleletet, olykor úgy érzed, nevetségessé vagy téve.

Egy alkalommal Borszék vidéken máskáltunk a havasokban, megkérdeztünk egy szembejövő székelyt: Bátya!... Messze van-e még a Bükk havas? Azt mondja: ahajt, ha nem sokat kérdezősködnék, hamarabb oda érnek!

Hanem, ha jó kedvében találjuk, akkor szívet-lelkét oda adja és örül, ha szegényes, de szíves vendéglátó otthonában jól érzed magad.

Rendkívül ragaszkodik az ősiségéhez, sokat ad régi szokásaira. Büszkén nevezi magát »Lófi székelynek«. Jelenti ez, hogy ősei külön kis hadsereggel lófejekkel járultak hozzá az ország hadiállományához.

Nincs ember közöttük, akinek ne lenne meg az almáriumban őrzött régi nemesi levele. Persze van közöttük sok ugynevezett »hétszilvafás« nemes is. Így hívják a kurta nemeseket, akiknek csak hét szilvafájuk van. De érzésben nemes az is, sokszor még tultesz az igazi bebizonyított nemeseken is.

Áldott egy országrész ez.

A kitünőbbnél kitünőbb széna-vas, sós, jódos, kénes gyógyforrások kiapadhatatlan kincset tartalmaznak. Csak élelmes emberek és tökéllene és mérhetetlen jövedelemhez

jutna az a nép, amely ma a kincsek szomszédságában, igen erős létfenntartási küzdelemben él, s a közeli városokba vándorol megélhetésért.

Borszék vidéke egymaga oly gazdag a különféle erejű gyógyhatású szénsavas forrásokban, hogy az utak mentén csakugy bugyognak fel a kihasználatlan finom borvizek. Borszéken természetesen van töltőház, ahonnan szállítják a borvizet palackozva. Ezrével áll itt palackozva hosszú sorjában, elszállításra várva a borviz. Percenként hallik itt is, ott is az üvegek pukkanása, amint a nagyerejű borviz szétveti az üveget.

Borszék gyönyörű fürdő, ősrégi fenyes veszi körül, itt is, ott is vadregényes sétányok ivó kutakkal, minden kutnak megvan a maga neve és mindeniknek a maga közönsége. A Szent János-kut vizében kövülnek meg a virágok, akár milyen csokor vagy virág, két hét alatt kővé válik a vízben. Lányok nagy szeretettel kövesítik az emlék-virágokat. Fürdői kitűnő gyógyhatásúak, de egyben veszélyesek is azok részére, akik visszaélnék vele. A »Lobogó« fürdőben pl. nem lehet négy-öt percnél tovább időzni (6-8° hideg) és nem is tanácsos. Amint az ember belép a fürdőbe, a test porusait és szőrszárait ellepik a szénsavas gyöngyök milliói. Mintha gyöngy-fürdőbe lépnének. Elég egy mozdulat s mind eltűnik, hogy aztán újra kezdődjék ez a gyönyörű játéka a természetnek.

Leghidegebb azonban Erdélyben a Gyilkos-tó. Sok elővigyázatlan katoná szertette már itt életét a világháború idején, aki kissé fölhevülve beugrott, sohase jött ki onnan többé. Az odaválók már ismerik, s szerint használják.

Ennek éppen ellentéte a jó meleg Szováta-tó.

Az óriási kiterjedésű tóba két édesvízi patak ömlik, de vize nem keveredik a tó vizével, hanem azon csak keresztül folyik. A tó egész felületét ennél fogva 2-3 cm. réteg édesvíz borítja, amely egyszersmind tisztán tartja a tavat, a szovátaiak szerint, leviszi a piszkot. E réteg alatt kezdődik már a jó meleg víz, mely fokozatosan mind forróbb lesz, egy és fél méter mélységben már olyan forró, hogy pár perc alatt megfő bene a tojás.

Télen a tó teteje szabályosan be- vagy. A világháború alatt arrajáró katonák egyike léket vágott és beugrott... társai megfőve huzzák ki a szerencsétlent.

Tavasszal, mielőtt használatba veszik a tavat, előbb óriási falapátokkal felkavarják, hogy a tó vize kisse a felső hideg vízzel enyhüljön.

Természeti kincsekben gazdag Erdély veszélyes azokra nézve, akik oktalanul akarják kihasználni.

A Gyilkos-tótól feljebb, a hegyek között fekszik Büksszád, arról nevezetes, hogy igen jól gyógyítja a reumát és a szembetegséget. Az egész vidék kengázás talaj, mely az egészségre igen ártalmas. Itt a földből kigőzölög mérges gázok messze kiterjedésű sziklás erdőségeken ontják magukból a halált. Csak egy kis eltévedés az erdőben, vagy egy kis kíváncsiság, s máris életével fizet a turista. Ezen a vidéken még a határvédelem kérdése is leegyszerűsödik, mert a föld maga védekezik.

Büksszádon van egy óriási kénbar-

lang, amit a leleményes székely gyógyításra használ.

A barlang elejére építettek egy kis előszobát, mindössze nem lehet az egész nagyobb, mint másfél méter széles, két-három méter hosszú. Hosszában kétoldalt köpad vonul végig és a szobácska beletorkollik egy barlangnyílásba, ahonnan kb. a földtől számítva fél méter magasságban ömlik ki a sűrű meleg kengáz. A betegek leülnek a padra a fél méter meleg gázba és ott ülnek órák hosszat, amint mondják, huzatják ki a lábukból a reumát. Sokan befogják az orrukát és a gázba hajolva belepillognak. Ez gyógyítja a különféle szemgyulladásokat. — De Isten őrizz beleszippantani orron, vagy szájjon keresztül, mert az illető abban a pillanatban a halál fia. Télen gyakran megtörténi, hogy zimankós hideg időben a melege egy-egy nyugtalan macsó oda téved és azon mód el is alszik ott örökre.

A kis előszobából be lehet látni a barlangba, a szakadékok között besütő napsugár megvilágítja a csarnok templomszerű hatalmas sárga kénbarlangot, benn a sárgás-zöld gyilkos hatású gáztömeg nyugodtan hömpölyög kifelé forrón rezgő levegő alakjában, gyógyulást hozva a reumára és más betegségekre. S a gáz kiszáll a szabadba anélkül, hogy bántaná azt, aki asztalnál ül, vagy áll, de a fübe leülni vagy lehevedni egyértelmű az öngyilkossággal. Sok ismeretlen virtuskodó turista esett már áldozatul, mert senki sem hisz a figyelmeztető tábláknak, hanem meg akarja próbálni, mikor aztán meg van a baj, nagy a kétségbeesés. Igen különböző ennek a gáznak a hatása a növényzetre. Egy helyen gyönyörű smaragd zöld füvet látok, oda akarok menni, leintenek halálra vált arccal, meghalsz, mielőtt odaérsz!

Máshol ismét mutatják azt a körzetet amely fölött nem szállnak a madarak, ennek a neve »Madár temető«, amelyik madár elszáll fölötte, az elpusztul, majd ismét odább a »Virág gyász«, ott minden virág, fa, fű, fekete. Sőt olyan hely is akad, ahol csak fű nő, virág egyáltalán nem, ha pedig virágot dobnak oda, valami különös lidércfény keletkezik pár pillanatra. Sokan gondolkoztak ezen a színes oxidáción, de nem tudják az okát megfejteni.

Es ha az ember ilyet lát, csoda-e, hogy az erdélyi mesemondó Benedek Elek megálmodja az Égigérő fát, a Feketeországot, s más hasonló fantasztikus dolgot. Kézfenekvő ihletek szállják meg az itt lakók lelkeit, a mesészöves aztán magától adódik. Erdély amugyis teli romantikával elég egy lapos pénzalaku kövecskét fölvenni a földről, hogy a társad ne mondja el azon melegiben a hozzáfűződő Szent László legendát.

A vicces székely atyafiak némelyike ki is használja az alkalmat az ugratásokra, különösen a babonás beszivárgókat rémitették halálra szellemesebbnél szellemesebb lidérc történetekkel, így védekeztek a kellemetlenkedőkkel szemben.

A székely jól ismeri hazáját s szereti is a csiki havasoktól le a szelid patakocskáig minden rögét, fűszálát.

A leküzdhetetlen Kárpát-gerincek és a természet már maga is őrt áll ezen a vidéken, védelmezi a szelid lankákat, kicsiny falukat karcsu tornyu templomaival és szorgalmas, munkás, önértetes derék székelyeivel.

V. K.

Vidám sorok

MELYIK VAN KÜNN

Börtönőr: A felesége van kint a városzobában.

Fegyenc: Melyik? Hiszen bigámia miatt ülök itt!

★

KÜZÉPKORBAN

Tanitó: Mennyi ötször öt?

Nebuló: Huszonegy.

Tanitó: Na, te számár, te sem fogod föl találni a rádiót.

★

MOSTOHA

Papa: Móricka, bemutatom neked az új mamádát.

Móricka: Ez új? Hiszen ez nagymama is lehetne már.

★

AZ ÖRÖK ÉLET TITKA

— Ha tudnám, hol fogok meghalni, örökre elkerülném azt a helyet.

★

Tanitó: Miért előbb Ádámot teremtette az Uristen és nem Évát?

Móricka: Mert nővel semmit sem jó kezdeni.

★

EZ IS KÉRDÉS

Biró: Önnek is jogában áll a tanuhoz kérdéseket intézni.

Kohn: Igen? (A tanuhoz). Sámukám, hogy és mint van a kedves feleséged?

— ««(IIIIII)»»

FESTÖK EGYMÁS KÜZÖTT

Csók István és Rudnay Gyula, a két kiváló magyar festőművész vitakozott egymással egyszer festészetről Pécsen baráti társaságban. A két ellentétes szemléletű mester a vita hevében tüzebejött, temperamentumuk elragadta őket s az elméleti beszélgetés lassan oda fajult, hogy személyeskedtek is, egymás művészetére célozgatva.

— Nem lehet mindig cukrászsüteménnyel etetni a népet — mondta Rudnay. Csók bájosan édeskés, tarkán üde, könnyű színálmokban pompázó képeire célozva.

— Dejszen a töltött káposzta meg nagyon megfekszi az ember bendőjét — vágott vissza Csók István s ezezt Rudnay mély, barna tónusokba ágyazott, gyakran komor, régiesen magyar hangulatu képeire célozta!

Közbeszölt erre Fényes Adolf, az örökké vidám, bölcsen békés »Dolfa« bácsi:

— Hagyjátok csak, barátocskáim, finom étel az mind a kettő, csak nem éppen ebben a sorrendben.

★

A HERCEG ÉS A BANKÁR

Henrik Vilmos orániai herceg megjelent egy napon Rotschild James párisi bankár előtt. Rotschild eltalálta rögtön a herceg jövelele célját, ezért így szólott hozzá:

— Mennyit parancsol?

— Kétszázötvenezer frankot.

— Itt az utalvány.

— Kötelezvényt adok róla.

— Ha fenséged éppen akarja.

— A lejárat napja?

— Amikor tetszik.

— Ne egyhamar... nem... engedjen időt... elég időt a fizetésre.

— Akár itéletnapig.

— Nem, nem, ez kissé kényelmetlen volna, akkor ugyis lesz elég le-róni valóm — válaszolta a herceg üzletszerű komolysággal, — tegyük inkább a következő napra.

Ellenségek

IRTA: DALLOS SANDOR

Fekszem itt az ágyban, beteg vagyok s véretem falja a láz. Különös érzés az, ha a hőmérséklet nem szokik fel magasra, szinte olyan, mint ha valami nagy óceánjáró ringatná az embert s talán, ha a testem nem lenne gyenge, ilyenkor lenne legjobb dolgozni is. Mert az ember agya meleg és gondolkodni jó. Lehet, ha egyszer végre sikerül ebből az állapotból kigázolnom, még sajnálni fogom, mert hogy a gondolatok ilyen szépen látogatnak. A legszebb látogatóim. Nem beszélnek hangosan, nem zavarnak, csak éppen duruzsolnak. És még egy! Nem kell részt vennem semmiben, nem ér el semmi, magam vagyok s csak ember. S ez mindannyiunk számára olyan ritka lehetőség. A csendes gondolkodásban, az emlékezésben van valami a zenéből e ebben az egész állapotban van valami a mesterséges extatikus élőknek, mondjuk a kokainistáknak vagy az ópiumszívóknak abból az élettörvényéből: mozdulatlanul maradni s ebben a fűtött mozdulatlanúságban megélni a vér távoli szenzációt. Hát csaknem úgy élek itt, mint a kokainisták vagy az ópiumszívók. A való állapotom a mozdulatlanúság s csak gondolatban és fantáziában élek.

Mindenféle régi dolog jut eszembe, végigélem itt gondolatban az egész multamat s így például most a fináncot meg a vasutast látom magam előtt, akik örök ellenségek voltak és aztán megbékültek. Ők ketten voltak a két legkülönösebb ember, akivel érintkezésem volt s elmondom a történetüket, mert érdekes.

Akkor én egy lassan szivódó mellhártyagyulladás után egy tüdőszanatóriumban feküdtem s természetesen olyan szobát kaptam, ahol nem voltak súlyos betegek. Bajom még nem mult el, még voltak apró lázaim — hisz a lázról jutott eszembe az egész — de már föl-fölkelttem és a folyosón sétálgattam. Ez a két ember szobatársam volt, az egyik, a finánc mindig az ajtó mellett feküdt, az a vasutas meg azt hiszem a HÉV-től való volt, a másik oldalon mellettem. Hát csak elnéztem, elhallgattam ezt a két embert; tiszta cirkusz volt mellettem az élet, mert ezek folyton veszekedtek. Szivból utálták egymást s a sors úgy hozta magával, hogy egy szobába kerültek. Amikor én odakerültem, kettőjük közül csak a finánc volt ott az én szobámban, a vasutas valahol a földszinten lakott. Egyik nap a finánc, aki meg tudta, hogy változás készül a szoba lakói között, mert egy ember gyógyultan távozott, éppen a mellettem való ágyról és azt is meghallotta valahonnét, hogy éppen a vasutast készenlének mint könnyű beteget föltelepíteni, ebéd után odajött hozzám az ágyhoz, mert éppen feküdtem s azt mondta:

— Kérem, egy roppant utálatos embert készülnék idefektetni ön mellé, azt ajánlom, tiltakozzék ellené.

Homloka feszes volt és az egész ember nagyon izgatott.

— Egy vasutas — mondta. — Szörnyű ember. Ismerem, voltam vele egy szobában. Kibirhatatlan. Folyton beszél! De folyton! Mindent jobban tud! Nincs ember, akitől ő jobban ne tudna valamit. És

folyton rettentő vicceket mond! De olyanokat, mint egy kanász. Lehetetlen vele egy szobában kibírni. Én csak azt tanácsolom, tiltakozzék ellene. Én is azt teszem.

És nézett rám az egész izgatott életével követelte, hogy tiltakozzam, hogy menjek be a főorvoshoz és mondjam keményen, hogy én ezzel az emberrel szobatárs nem leszek, én ezzel egy szobában nem lakom, mert ez kibírhatatlan, inkább elmegyek.

— Jó — mondtam a fináncnak, — Jó. Ha csakugyan olyan kibírhatatlan ember, én megteszem. Nem bírom a nagyhangu embereket.

Erre a finánc megnyugodott és elment. De még azt mondta:

— Fölbizatom a többieket is!
— Helyes.

És gondoltam, ha jön a főorvos délutáni vizitre, valóban szólok neki. Miért lakjam én együtt ilyen lehetetlen emberrel?

Aztán elaludtam, hivatalosan is aludnom kellett ebben az időben s mire fölébredtem, a többiek kint fekvettek csendes kurán a folyosón s mellettem már tisztába huzva állt az üres ágy.

— Ahá, a vasutas! — gondoltam. Vártam a főorvost. Kis idő múlva kopogtak, de nem a főorvos nyitott be, hanem a vasutas. Alacsony, vidám, jóképű ember, úgy negyven év körül. Kövéres, kicsi pocakos, talán ludtalpu is, de semmiképpen nem ellenszenves ember. Odajött, bemutatkozott, lerakodott, aztán székelt huzott oda az ágyamhoz, illetve a két ágy közé s mielőtt leült volna, megkérdezte:

— Megengedi?
— Tessék.

Leült. Kicsit beszélgettünk, aztán egyszerre csak azt mondta:

— Bocsnatot kérek, úgy tudom, ebben a szobában lakik egy fináncszemlész.

És megmondta a nevét.

— Így van?

— Igen.

S úgy történt minden, mintha vigjáték lenne.

Nem tudom, uram, hogy birta ki vele idáig egy fedél alatt. Mennyi ideje fekszik itt uraságod?

— Másfél hete.

— Rémes ezzel az emberrel együtt!

— Miért?

— Mert ez a legszörnyűbb ember!

Elsősorban a bolondériáig ideges és semmit nem bír el, ami más embernek természetes. Ez nem tudja nézni, ha az ember jóévtággal eszik, ennek felfordul a gyomra tőle, mert azt mondja, hogy az evésnek esztétikája van s aki így eszik, ilyen jóévtággal, mint én, az zabál. Hát nem szörnyű?

— De.

— Lehet, hogy önnel nem veszekedett még. Önt még talán respektálja. Bocsnatot, mi az ön foglalkozása?

Megmondtam.

— Igen. Ilyesmik az ő gyengéje, a művészpályák. De a béke nem fog sokáig tartani. Mert ez azon túl, hogy ideges, olyan finomkodó, olyan urhatnám-ember is, ez kibujik a bőrből, ha mérgében szitkozódik az ember, s például utálja a vicceket. Ez egy jó vicc elől kimegy a szobá-

ból. Például egyszer elmondtam előtte ezt a viccet...

És elmondott egy viccet, amely elég vastag volt ugyan, de jó, én bizony szivből nevettem rajta és egyáltalában nem találtam a vasutast ellenszenvesnek. Sőt! Jókedélyű, kedves embernek látszott.

— No, ugye! — mondta. — Rendes ember az ilyesmin nevet. De ez? Ez a szemlész? Ez fintorog tőle, mintha valami szemetet szórtak volna az arcába!

És suttogóra fogta a hangját.

— Nem lehetne azt innét valahogyan kiturni?

De nem lehetett, hisz a finánc volt a legrégebb lakó a szobában és megkezdődött a háborúság. Mingyárt délután, amikor a finánc bejött és észrevette, hogy a vasutas ott van. Elkomorodott az arca és nem szólt senkihez. Nem köszönt. A köszönést sem fogadta. Csak annyit mondott este:

— Nagyon kellemetlen, hogy ebben a szanatóriumban semmit sem adnak a betegek kivánságára. Itt a betegnek mindent be kell vennie.

A vasutas sem birta. Nyilatkozott.

— Ez azért szanatórium hogy a beteg mindent bevegjen. Attól gyógyul.

A finánc azt mondta faarccal a falnak:

— Már megint egy ostoba vicc. Én nem tudom, hogy hiányozhatik némi emberből ennyire az önkritika!

— Aki beszél, tükörbe néz! — mondta a vasutas.

A finánc megint a falnak:

— Csodálatos, hogy valaki ennyire tudja a saját hangjában gyönyörködni!

A vasutas kitartóan:

— Figyelmeztetni kell, hogy mondat szerkesztése nem magyaros.

Erre a finánc megmondta a nevét. Ypszilonos neve volt.

— Nekem ypszilonom nincs — mondta a vasutas, — de alföldi vagyok és kifogástalanul »birom a magyar nyelvet«, mint ön mondaná.

— Hm — felelt a finánc. — Van önnek fogalma arról, mit jelent ez: »Si taciusses, philosophus mansis-ses«?

— S van önnek arról fogalma — adta vissza a vasutas, — hogy kellene ezt latinra fordítani: »Hallgatni arany«?

Ez így ment. Ez így ment nap nap után. Először mindenki nevette, aztán nem lehetett kibírni. Egy hét múlva már mindenki az idegein táncolt, mindenki utálta mind a kettőt és mindenki szerette volna a hadakozókat a fagyba kidobni.

És aztán jött egy éjjel, egy csodálatos éjjel s ez a két ember összebékült. Pedig csak annyi történt, hogy a szomszéd szobában hajnali négy órakor meghalt egy ember. Este még aránylag egészen vígan volt s hajnali négy órakor vérzést kapott és meghalt.

Nem is tudom, hogyan, mire ébredtünk fel, csak egyszerre valamennyien felébredtünk. Pedig nem volt semmi zaj, semmi felfordulás, semmi kiáltás. Csak egyszerre éberren voltunk valamennyien.

— Mi az? — kérdezte a finánc. — Mi van?

Egyikünk sem tudta. Egyikünk sem tudott semmit, csak mintha vekker ébresztett volna fel bennünket.

— Történt valami?

Nem tudtunk rá felelni, csak hallgattunk a téli éjszaka csöndjében, hogy miért ébredtünk fel. Talán öt percig is. Akkor nyikkant egy kilincs, suhanó szaladást hallottunk az ajtónk előtt, bizonyára az ápolónő volt, aztán ketten szaladtak visszafelé, műszerek csörögtek a táskában, hát csak az orvos szaladhatott, csukódott a szomszéd szoba ajtaja és megint csönd lett. Ennyi volt az egész. Aztán vagy félóra múlva gördítő-lábon ágyat toltak ki a szobából s húzták arrafelé, amerre a betegszállító lift állott. Kevésre rá csapódott a liftajtó, a gép bugott kicsit, megállt s az egésznek vége volt.

— Meghalt — mondta a finánc. — Valaki meghalt a szomszéd szobában!

Hallgattunk, végre valaki azt mondta:

— Csak ez történhetett.

És aztán nem szóltunk többet s úgy tettünk, mintha aludnánk. De bizonyos, hogy nem aludt egyikünk sem. Az éjszakában az embernek nincs társa, a nagy, téli sötétségben csak az Isten előtt fekszik, kívül űr és feketeség s az ember maga van. A lélek megkezdte a maga munkáját, a fülben még ott cseng a gördítő-láb kerekének csikorgása, idegeiben még ott reszket a halál s az jut eszébe, hogy nem órá leselkedik-e egy sarok mögött valahol. Ilyenkor mindent lehetségesnek tart az ember és oly közeli a lehetőség, hogy egy pillanat múlva őt is elfogja az alattomos vérzés s megfojtja. Nem lehet aludni! Nem! Az ember fél. Az ember fél, fölbuzog benne a jószág és szeretne jó lenni. Minden elmúlt rosszaságát utálja és szeretné még időt, hogy jó lehessen.

Ugy virradt ránk a reggel, hogy mindannyiunk arca olyan volt, mint ha pincéből kerültünk volna elő. Felöltöztünk, reggelizni mentünk, halkán sétálgattunk a folyosón, de ez a két ember nem veszekedett. Lasan és szégyenlően kerülgették egymást, láttam, szerettek volna közeledni, de nem tudják meglelni. Végre is a finánc volt bátrabb. Odalépett a vasutashoz, aki az ablaknál állt s azt mondta neki:

— Bocsnatot, pályafelügyelő ur, hátul kilátszik a kabátakasztója.

A vasutas hátrafordult, mosolygott barátságosan s azt felelte:

— Köszönöm.

Kezet nyújtott s ez a két ember hosszan megrázta egymás kezét.

— Ne haragudjék — mondta szelid mosollyal a finánc. — Ideges az ember. Sajnos, ideges. És beteg — tette hozzá.

— Az, az — kapott rajta a vasutas — Ez az: beteg. Ez mindent megmagyaráz.

Öt perc múlva összekarolva sétáltak és barátságosan beszélgettek. S úgy örültek egymásnak! Sokkal jobban, mint amikor két ember egyszerűen csak kibékül. Ugy örültek egymásnak, mint amikor két ember együtt menekül meg a haláltól s egyik a másikban nemcsak a barátot kapja, egy embert, hanem az életet is.

Nem furcsa? A halál így összebékíti az embereket.

S most ilyen történetekkel vergődöm, amíg fekszem az ágyban és véretem hol erősebben, hol szelidebben falja a láz.

BODROGHY SZABOLCS:

Tartsunk szüreti ünnepet!

... Milyen régi nálunk a szüret megünneplése?

A mi népünknel valóban az ókor legmélyére vezethető vissza. Ma már bebizonyosodott tény, hogy az ókori görögök és rómaiak a bor védőszellemének: Bacchusnak tiszteletét a turáni népektől vették át! Maga e név is turáni: benne a »bak« valóban kecskébakot jelent. A többiek mellett egyik bizonyíték erre az a körülmény is, hogy a régebbi ábrázolásokon Bakus mellé mindig egy kecskébakot is rajzoltak a görögök, mint eme »isten« jelképes állatát.

Ma már azt is tudjuk, hogy az ókori népek a bort először nem szőlőből, hanem a közismert örökzöld-levelű borostyánnak fekete bogyóiból erjesztették. Ezért már maga a »bor-ostván« név is magában hordozza a »bor« szót. Emiatt a fentemlített legrégebbi Bakus képeken a bornak e védőszellemét fejező borostyánkósszal ábrázolták az ősgörögök.

De a turáni népek az ősidőktől kezdve tenyésztették a szőlőt, így ismerték az igazi szőlőbort is. Dunántulnak ókori, turáni fajú őskörölmény már az egykorú görög történetírók feljegyezték, hogy valami nagyon pompás, édesízű szőlőt termesztettek: a »szala«-fajtát. E szőlőnek nevét örzi még ma is a Zala-vármegye...

Mikor azonban később a szőlőtermelés a »művelt« görög nép közt is elterjedt, náluk már nagyon elfajult az ősi Bak borvédőszellem tisztelete. A tiszteletadásra összegyülekezett nép nem elégedett meg csupán boráldozat bemutatásával (áldomással) és dicsőítéssel zengő énekek éneklésével, hanem azt még részegeskedéssel és kicsapongással is tetőzte be (»bachanalía«).

Hogy a mi népünk a bor ünnepét: a szüretet, sohasem aljasította le, arra az is erős bizonyítékunk, hogy ősi szüreti szokásainkban erkölcselenségre célzó kitételeknek még nyoma sincsen.

Sajnos, e szokásaink is már nagyon kiveszöbten vannak... Alig pár magyaralkta vidék őriz néhányat belőlük. (Csak még a szüreti bálak szokása tartja magát elég kitartóan mindenütt, ahol magyarok laknak.)

Igy a pestmegyei Monor faluban a szüretelés végeztével ilyen felvonulást tartanak: elől megy négy, fehérbe öltözött leány: rudon nagy szőlőfürtöt, vagy szőlőből és egyéb őszi gyümölcsből készült koronát visznek. Utánuk négy legény rudakon egy hordót visz; ezen ül a »borkirály« (a Bakus). Ez tarka-barka ruhába bújtatott kisfiu, fején papirkorona, arcán kukorica »bajszá«-ból bajusz és subaszórból szakáll.

A nógrádmegyei Cserháton is menetbe tömörül a szüretelők serege; középen a vincellér halad cifra kalapban, jobb karján fürtös szőlővesszőből koszoru, balkezeben szőlőfürtökkel diszitett, hatalmas bot. (A Bakus megszemélyesítője!)

A legérdekesebb a »bikavér« vidékének: Eger környékének szüreti szokása. A szüretelők felvonu-

lásának központja: a »Hordó Jancsi.« Ez egy rossz ruhába öltöztetett, mókás legény, aki feneketlen hordóval a testén jár. A hordó tartószallagokkal a két vállára van akasztva és akkora, hogy csak a fej, a karok látszanak ki felül és a sétáló lábak alul. Ez a zene és a nótá ütemére illeg-billeg, forog, ugrál. Természetesen a hatás utóérhetetlen!

Itt lent, a Duna-Tisza közében és vidékén felvonulással egybekötött táncmulatsággal ünnepli meg a magyar ifjúság a szüret befejeztét. Diszes népviseletbe öltöznek; maguk közt »bíró«-t, »bíróné«-t, »csőszöket« és »csőszlányokat« választanak és úgy vonulnak fel szép zeneszó mellett a tánchelyre. Ott szőlőfürtökkel és más apróságokkal feldiszitett terem, vagy sátor várja őket.

Megkezdődik aztán a tánc. Közben akinek sikerül a csőszök éberségét kijátszani és valamit lecsenni a felfüggesztett csemegékből, az jól jár... Mert ha a csősz észreveszi, rögtön »letartóztatja« és a csőszlánnyal körülfogva a bíró és bíróné elé vezeti. Ott aztán szigorúan »megbíróságolják« — a körülállók legkajánabb derűtségére...

... Befejezőnek átadom még a neves Volly István gyűjtéséből azt

az igazi, ősi, szüreti dalt, melyet a tolnamegyei Sióagárdon dalol a Dunántúli Vig és mégsem soha duhajkodó magyarja:

Szüretelik már a kadarkát,
Teleszedem kendőm, a tarkát;
Annak adok egy-két
Ici-pici bilinget,
Aki a szemembe nevetett.

Telik a kád musttal, de édes,
Amitől a szám lesz beszédes.
Kibeszélem annak
A legnagyobb titkomat,
Aki öleli derekamat.

Mert ha nehéz időket is élünk, a derűnk nem szabad szívünkről lehervadnia. Nagy és örök igazság ugyanis Prohászka püspök evangéliuma: »Öröm kell a keresztet viselő lelkekbe, öröm a bánatos, sebzett lelkekbe, öröm a küzködő, harcot vívó lelkekbe; ahol Isten van, ott öröm is legyen. És pedig azért legyen, mert az öröm: erő, s a lehangeltség: gyöngeség. Örülj annyi, mint az élet erejét érezni, — szomorkodni annyi, mint gyöngülni. Azért az öröm sokszor gyógyít, a bánat meg betegít tesz. Az élet kedvvel és örömmel jár karöltve, a halál bánattal, gyásszal. Minden, ami jónakunk, ami növel és gazdagít, egyszersmind örvendeztet; minden, ami üresít s szegényít, az szomorít! Nincs erényem: erőm, ha nincs örömöm!... Ezért nem siró szemek, hanem mosolygó lelkek hozzák a legnagyobb áldozatokat!«

ÚJ KÖNYVEK

A magyar írás színe-java

Fekete István: CSI. A szépirodalmi alkotások tulnyomó részének embereket a hősei, s a világ többi élőlényei, az állatok csak mellékszereplők, statiszták. Fekete István könyvében ez fordítva van. Az állatok a hősök, állattörténetek, állatragédiák és állatidillek tárulnak az olvasó elé, valami ősi tisztasággal és egyszerűséggel. Mintha maga a természet szólalna meg az író varázspál-cájának érintésére, hogy feltárja forró titkait. Mély és megindító példázatok ezek az állattörténetek, de nem aesopusi értelemben. Nem bölcs és elmes hasonlatok, hanem maga az élet a maga örök tanulságával. Mert a szerző nemcsak finom tollú költő, hanem az állatok életének és lelkének s a természetnek alapos ismerője. Az emberek és állatok életének és sorsának művészi összekapcsolásával valóságos kozmikus hangulatot teremt a szerző, melyben halványan, finoman és melegen minden élet végső értelme is megcsillan. Fekete István könyvét Mühlbeck Károly mesteri tollrajzai díszítik.

György Lajos: Világjáró anekdoták. A magyar szellem halhatatlan erejéről már sok könyv szól. Ismerjük a népdalok világát, belekaprúnk a népi mesekincs csodáiba és büszke öntudattal szemléljük a magyar lélek friss, szüntelen megújuló alkotó kedvét. Ugyanez a lelkeség uralkodik az anekdoták évezredes hagyományai között is. György professzor kiválogatott a szinte végtelen sorú anekdotakincsekből kétszázatot, amelyek, noha nem mind ma-

gyar eredetűek, mégis annyira magukon viselik a magyar szellem átalakító erejének bélyegét, hogy elsősorban mégis ezt: a magyar jókedvet és esélettségben is derűsen látó bizodalmat olvashatjuk ki belőlük. A szövegek mellett ott van az egyes anekdoták tudományos eszközökkel irt megvilágítása, rajtuk keresztül bepillantást kapunk a gondolatok, a tréfák, a humoros helyzetek száj-ról-szájra járó világvándor körútjába. Az illusztrációkat Sch. Kovács Kálmán rajzolta.

Feliczán Vilmos: Fehérköpnyes rabszolgák. Fiatal magyar tudósok a regény hősei. A szerző, aki szintén közülük való, különös ismeretlen világba vezeti olvasóját. Egyetemek, kórházak, tudományos intézetek laboratóriumaiban szerzetesi hittel és aszkézissal dolgoznak ezek a megszállott fiatal tudósok; s míg a legnagyobb megfigyelésekkel és fölfedezésekkel gazdagítják a tudományt, irtózatoss küzdelmet kell vívniok a puszta megélhetésért. A regény, mely feltárja küzdelmüket, nemcsak izgalmas és felemelő olvasmány, hanem megrendítő segélykiáltás is a magyar lelkiismerethez.

Gróf Széchenyi Zsigmond: Csui. Gróf Széchenyi Zsigmond új könyvéről, a Csui-ról, amely afrikai vadászalandokat mond el izgalmas módon, Zilahy Lajos a következőket írja: »Ez a könyv irodalmi esemény. Ebben a könyvben nagyon komoly írói tehetség csillog. Emberi megfigyelései élesek és igazak, a dolog mögé való pillantásai mélyek. De főként a nyelv az, amely magával ra-

gadott. Ezt a nyelvet a dunántúli falvak szénaillata lengi át, — jóleső, egészséges fuvallom ez a mai irodalmi magyar nyelv áporodott levegőjében. A könyv engem felzaklatott. Nem azért, mert afrikai vadásznapló, hanem, mert emberi és írói irás.«

Bánffy Miklós: Darabokra szaggatottól... Bánffy Miklós regényciklusának most jelent meg a harmadik része: »Darabokra szaggatottól...« Ugyilátszik, a monumentalitás felé fordul az érdeklődés, ez olyan regények felé, amelyek egy egész kor »cavalcade«-ját mutatják meg és az összeomlás megrázó okait kutatják. Bánffy Miklós hatalmas ciklusa is ilyen irányú alkotás: egy társadalom, egy nemzet sorsának tükré. »Megszámláltattál...« — hirdette a regényciklus első része. »És híjjával találtattál...« — vont a leszámolás szomorú eredményét a második. »Darabokra szaggatottól...« — fejezi be végzetesen a monumentális körképet a most megjelent harmadik kötet.

Balázs Ferenc: Rög alatt. Balázs Ferenc, a fiatalon meghalt erdélyi unitárius pap »Rög alatt« című munkája rövidesen napvilágot lát a magyarországi könyvpiacra is. A könyv egy mélygondolkodásu papnak vallásfilozófiai töprengései mellett egy erdélyi község új társadalmi rendszerének megteremtését rajzolja le. Az igazi népvezető bontakozik ki előttünk ebben a munkában, aki népfőiskolát, szövetkezeteket és társadalmi, valamint gazdasági rendszereket épít egy elhagyatott erdélyi községben, ahol kulturát ad az elmaradott népnek, öntudatosá teszi a kisebbségi sorsban és meg erősíti a küzdelemre.

Móricz Zsigmond művei harminc kötetben. Móricz Zsigmond komoly sikereket elért önéletrajza után újabb műveken dolgozik. Jelenleg »A boszorkány« címmel közli új regényét az egyik napilap régi egyik legnagyobb sikerű ténapjáról. Bethlen fejedelem életéről. Az új Móricz-regény a nagy fejedelem életének mély szerelmi kalandja. Ez az úgynevezett Báthory Anna-epizód. »A fejedelem számára Báthory Anna igen nagy jelentőségre emelkedett — jegyzi meg újabb munkájáról Móricz Zsigmond — 5 hevitette a férfikor csucsán a fehér izzásig s ezzel ő volt az, aki az igazi nagyságot kihozta belőle.« Ezenkívül dolgozik még egy másik munkán is (»Fecskeké fészket raknak«), ebben azt a heroikus középosztályt írja meg, amely annyi ütődés, bukás után képes előlről kezdeni az életet. Hogy a bőség forrása el ne apadjon, említsük még meg, hogy a hatvanéves nagy író leányfalusi kertjében pihenő helyett összes műveinek újrendezésén dolgozik, amelyeket kiadója 30 kötetben jelentet meg az ősz közepén.

Harsányi Zsolt: Jókendvű könyv. Harsányi Zsolt háromkötetes regényt fejezett be. Új regényének a címe: »Az Aranyalma«. A nagyterjedelmű munka a mai társadalmat vetíti vissza Homeros világába. Még ezt a kötetet megelőzően már megjelent egy új Harsányi-kötet: a »Jókendvű könyv«. Ebben a küzdelmes mai élet derűs színteljeit: tréfás eseteket, pillanattelvételeket írta meg.

Dezső bácsi postája

Tóth Etelka, Sebők Lajos és Józsika, Csiffáry Ági. Mai postámat annak szenteltem, hogy a szünidőben asztalomon összegyűlt verseket közlöm. Hadd tudják meg a Tündérország kis olvasói, hogy milyen ügyes verselők akadnak soraikban.

Tóth Etelka verse:

Kedves Dezső bácsi

Míg egy szelet papírom lesz,
S hozzá téma, toll vagy iron,
En bánatos soraimat,
Csak Dezső bácsinak írom.
Ha szerencse körülöttem nem forog,
Hiába ott toll és iron,
Nem sokat ér ott az író,
Ahol nincsen protekció...

Sebők Lajos és Józsika verse:

Szeresd felebarátodat

Az árvíz sujtott bős vizzálya,
Vészhozva fenyeget és gyűlölet dagálya
Feszíti a sziveket,
Dühöd akárhogy tombol, óh fékezd lelkedet,
Felebarátodra gondolj, s szeretni ne feledd!
Kisházikóknk nyújtott nekünk menedéket,
Madár rakott enyhe fészket,
Hol dalt zengett vígan nekünk,
De az árvíz lerombolt mindent, mindent,
Felebarátodra gondolj, s szeretni ne feledd!
Elzug a Duna árja, feléled ismét a vidék,
Árvízodorta halárra mosolyogva néz az ég,
De az összedől házikót nem építi fel kezéd,
Felebarátodra gondolj, s szeretni ne feledd!
Bő adományt nyújtottak sok jó szívek, s kezek,
S ezzel szűleink ismét kis házikót építenek,
Mire beköszöntenek a téli nagy hóhelyhek,
Felebarátodra gondolj, s szeretni ne feledd!...

Csiffáry Ági versei:

Tündérország

Tündérország olvasása
Unnepnap szépsége.
Nagy gyönyörködésben
Dagad élethedvem.
Édes anya nyelvén
Reggeli örömom
Oly szép!
Rabja vagyok éltető,
Szeretett, drága
Álomszötte meséid
Gazdag tárházának...

TÜNDÉRORSZÁG

A jó példa

Én vagyok az öreg, Tányértalpu morgó,
Nagyon finom az olajos napraforgó
Feleségem, a természetes, dolgos Sára,
Jószivű, takaros, vigyáz családijára.
Figyelj ide fiam, mézetyaló Palkó,
Légy szófogadó, szorgalmas jó tanuló,
Mert aki az iskolát nagyon szereti,
A bajokat könnyebben elkerülheti.
Kislánykám a főzni, sütni tudó Lánka,
Óh, de jó a diós, mézes palacsintái!
Soha nem veszekszünk, sirunk, sópánkodunk,
De harisnyát kötünk, tanulunk, s olvasunk...

Játszóársak

Az én csekélységem neve Edit,
Azért vagyok nagyon szelíd.
Nem baj, hogy testem otromba,
Mégsem vagyok goromba.
Jó játszóársunk a kis Sipszi,
Dacára, hogy ő ilyen kicsi.
Ha kinyílik a ketrecünk ajtaja,
Erzékeink az ütemet diktálja.
A kis gazdánk neve Gellért,
Aki minden huncutságot megért.
Ha kilépünk a porondra,
Ez nekünk dicsőség utja.
Van is mit látni a népnek,
Mert mutatványaink szépek.
A gyermeknek azt suttogják: — né elefánt!...

A szívem jó, senkit nem bánt...
Kmetovics Katica. Örömmel fogadlak be a Tündérország táborába, annál is inkább, mert félig-meddig szomszédok vagyunk. Hiszen Temerin csak ugrásnyira van Novszádtól, én pedig nagyon szeretek odaugrani, mert nálatok sok kis olvasója van a »Tündérország«-nak.
Takaes Bózsike, Orúlok, hogy megnyerte tet-szessedet a jutalomkönyv, üdvözölöm a Tündérország zmajeváci kis katonáit.
Gerő Feri. Ne haragudj Feri, hogy »Terinek« irtuk a nevedet. Mégis csak nekem van igazam, amikor a Ferencet Ferkónak hívom. A régi magyarok is így hívták, azután meg a »Ferkó« nem lehet levedésből »Terkó«-nak írni, mert ilyen név nincs sem férfiban, sem nőben. Ami pedig levelednek azt a kitételét illeti, hogy nem kívánsz a »kontyosokhoz« hasonlítani arra az a megjegyzésem, hogy a mai lányok között nem igen akad kontyos, annál több bodros.
Szűcs Gyurka, Simonyi József, Nagy Mihály, Rontó Mihály, Marogyi Gyuri, Balázs Dezső és Árpád, Bokoczkó Etuka, László Ilonka, Süveges Etelka, Pásztor Margit, Emih Ottó, Orosz Albert és Pistika, Csepregi Évilke, Pátyi Rózsika és Mária, Kertész Jancsi, Boljfa Juliska, Ekes Miklós, Ács Gabi, Szukénik Aranka és Erna.
Szeretettel üdvözöllek benneteket a Tündérország táborában. Aki közületek eddig elmulasztotta, írja meg pontos címét és hogy hány esztendő.

Noviszár, 1940 szept. 22

A REGGELI UJSÁG VASÁRNAPI INGYEN MELLÉKLETE — Szerkesztő: DEZSŐ BÁCSI

A Ris libapásátor

Én vagyok a libapásátor,
Mezón étem a világom.
Libáimat legeltetem,
Szébb mulatság nem kell nekem.
Rám süt Isten meleg napja,
És a zápor zuhatagja,
Melegét vagy záport együtt
Én s libáim elszervezzük.

Nem járok én egyetlenem,
De van hozzámvaló eszem,
Libáimat patakparfon
Hiba nélkül számon tartom.
Ha leszálh a meleg alkony,
A kis csordát hazahajtom,
S másnap reggel újból kezdem.
Lehet élni ennél szebben??

Fessétek ki a képet falétek szertint. Afestmény, azután kioldjátok el a Tündérország szerkesztőségébe.

A bábáldó neve és címé:

A festményt és rajtvény megjelölést beküldők között a több utalmat sorolunk ki.

Mikor Mátyás felesége lett igazságot

Mert ez is megesselt egyszer. De nemcsak hogy igazságot tett, hanem meg is tréfálta Mátyás királyt a felesége, ez is szabad egyel- lemegegyezzen ezen a világon

Ez pedig úgy esett egyik a másikra, hogy elindult egyszer Mátyás király a fekete sereggel a nagy hatalmas török császárra. Mikor a feleségétől elbucuzott, azt mondta neki:

— Hallod-e asszony, osztán míg én oda leszek, akárcsi jön a királyhoz panaszra, küldd el, te magad senki fiának igazságot ne tegyél.

Jól van, az asszony megfogadta. Mátyás szem elment. Volt ebben az időben két rom- egyos kódus, egyiknek volt egy ócska talyigá- ja, másiknak volt két öreg szamara. Összallot- tak ezek ketten, együtt kódolták az országot. Egyszer egy falu alatt megseledezt, kifog- ják a két szamarat, odakövik a jöcskőz, egyi- ket jobbról, másikat balról, ök meg megélték, ami kenyérhaj a tarisznyába volt, avval lefe- küdtek aludni. Mikor osztán hajnalba felser- kennek, látnak nagy csudát: egy kis most szü- letett csacsi fekszik a talyiga alatt. A két kö- enus rögtön összeeszegett, ki legyen a kis csa- esi? Az, akit a két szamar volt, azt mondta, az övé, mert azé a csacsi is, akit a szamar. A másik, akit a talyiga volt, az meg azt mon- da, hogy az övé a csacsi, mert a talyiga alatt van, biztos a talyigától lett a csacsi. Erre a szamaras kódus azt mondta, ki hallott még olyat, hogy egy talyiga valaha is megéltett? Ha megéltett volna, csak egy kicsi talyiga fe- küdné alatta. Dehát a száraz fán nem hajt ki a level, ilyen vén talyiga se fíazhat már. Ha- nem a talyiga kódus csak azt hajította, gyoh megéltett a talyigája, a csacsinak az övének kell lenni.

Addig cigánykodtak, azt mondta a szama- ras kódus: — Menjünk fel Mátyás királyhoz, ő legyen igazságot.

Befogták a két szamarat, feltették a kis csacsi a talyigára, gyüte, fel Bুদ্ধára Mátyás királyhoz. De a király nem volt otthon, csak a felesége.

— Mi jártaha vagytok, kedves kódusok? — Igazságot kerestünk, királyné asszonyság. — Nincs itthon Mátyás király, akkor gyer- tek, ha itthon lesz.

De a két kódus elkezdett istenkedni, mesz- zai földről jöttek, várni se tudnak olyan so- kára, mert elkecsk a kóduást, tegyen Mátyás helyett igazságot nekik a királyné asszonyság. Megsajnálta Mátyás felesége a két sze- rény kódust. — Nahát jól van, mi bajotok van. Elmesélte osztán a két kódus a kis csacsi ezületesit. A szamaras azt kérte, hogy neki

itjelje a csacsi a király felesége, mert csak azé a csacsi is, akité a szamar. A talyiga meg a királyné előtt is abba volt, hogy a talyiga elletta a csacsi. A szamaras itt is avval esett a talyigára, hogy száraz fától nem lehet leve- let vágni. Meghallgatta a király felesége mind a kettőt, aztán elkezdte:

— Van az én uramnak egy tábla földje a Duna partján, be van vetve mákkal. De a so- hal nagyon pocsekoltta a mákot. Hát az uram megharagudott, kiment a földre, mind agyon lövöldözte a halat.

Kérdi erre a talyiga kódus, hogy lehet az királyné asszonyság, hogy a hal száraz földön pocsekolja a mákot? Mondja a király felesé- ge, hát az hogy lehet, hogy a száraz fa leve- let hajt, a talyiga kis csacsi ellik?

Erre osztán mit volt mit tenni, a talyiga kódus megbékült a szamarassal.

Jön ám Mátyás király haza a háborúból, elébe áll a felesége: — Jaj király uram, én gem nagy bajt csi- náltam.

— Mit csináltál asszony. — Nálad nélküli igazságot tettem. — Megharagudott erre Mátyás király.

— Nem megparancsoltam, hogy igazságot ne tegyél? Most osztán asszony maus vissza az anyád házához! Megengedem, hogy elvigyed, ami néked legkedvesebb a palotába.

Elkezdett sirni-ríni a Mátyás király felesége, hogy most már vége a jó dolgának, mert az ő apja, anyja szegény eselédemberek vol- tak, mehet vissza a éltas oból a szegény- ba. De a király szive nem lágyult meg az asz- szonytársára. Akkor csak azt kérte a Mátyás felesége, hogy engedjen a király annyi kis időt, míg kiválaszta ami neki a palotában a leg- kedvesebb. Nahát ezt meg engedte Mátyás. Kapta fogta magát az asszony, leszkökt a pin- cebé, alatóport tett a király borába. Megvár- ta osztán, hogy a király elalszik, előparan- csolta a hínőt, feltette Mátyás a hínóra, meg- se állott vele az édesanyja házáig.

Felébredt a király, megdörzsölte a szemét: — Hát én meg hogy kerülök ide? — Ugy királyuram, hogy elhozatalak ma- gammal, mert palotád minden kincsei közt te voltál nekem a legkedvesebb.

Erre Mátyás király megölette megcsókoltá: — Nohát kedves feleségem, mátiul kezdve mindig tebeletl igazságot, ha én otthon nem va- gyok.

— Gyurul! Nezd azt a csunya nagy békát, biztosan a gyermekét meggy fúrosztentli!

— Már miért? — Nem látod? A hátán cipeli a kis teknőt.

— Nem látod? A hátán cipeli a kis teknőt.

— Nem látod? A hátán cipeli a kis teknőt.

— Nem látod? A hátán cipeli a kis teknőt.

— Nem látod? A hátán cipeli a kis teknőt.

— Nem látod? A hátán cipeli a kis teknőt.

— Nem látod? A hátán cipeli a kis teknőt.

3. Fehér Kati

4. Mészáros Károly

TEGLALAPREJTÉNY

Közli: Süli Pál

IPAROSOK MEGNEVEZÉSE

Közli: Olga és Gabi

Helyesen összerakva: Regi magyar meny- asszonyi kelengye.

Az alábbi tíz iparos foglalkozását megne- veztek irjátok meg az illető iparos elnevezését. (Ahány pont annyi betű).

- 1. Vásznot sző
2. Szekeret készít
3. Tászkát és koffert csinál
4. Cégtáblákat fest
5. Lábbelit készít (hosszuszárú)
6. Terméskő feldolgozó
7. Tárnában dolgozik
8. Arany- és ezüstműves
9. Kődmönt és bekecsét varr
10. Utót és bográcsot készít (vöröszé- ből)

OSZLOPREJTÉNY

Közli: Kmetovics Katka és Ücsi

- 1. Hízelkedő állat
2. Kerek szám
3. Női nev
4. Fővaros
5. Házi szárnya
6. Vágó eszköz
7. Falasi banyav
8. Ruhára kell
9. Felénk alati betűcseré
10. Kutya teszi
11. Papagály-év
12. Gyümölcs

A vastagon rajzolt sor: Híres magyar film- színész neveit adja.

A vastagon rajzolt sor: Híres magyar film- színész neveit adja.

A vastagon rajzolt sor: Híres magyar film- színész neveit adja.

A vastagon rajzolt sor: Híres magyar film- színész neveit adja.

A vastagon rajzolt sor: Híres magyar film- színész neveit adja.

A vastagon rajzolt sor: Híres magyar film- színész neveit adja.

Közli: Nagy Dudi

Keresztrejtény

Közli: Nagy Dudi

Keresztrejtény

Közli: Nagy Dudi

Keresztrejtény

Közli: Nagy Dudi

Keresztrejtény

Közli: Nagy Dudi

Keresztrejtény

Közli: Nagy Dudi

Keresztrejtény

Közli: Nagy Dudi

Keresztrejtény

Közli: Nagy Dudi

Keresztrejtény

Közli: Nagy Dudi

Keresztrejtény

A REJTVENYEKET EGESZBEN, VAGY RÉSZBEN MEGFEJTETTEK, SZEP FESTMÉNYT KÜLDTEK BE:

Lajkó Icu, Stakics Zlatkó, Szücs Gyurka, Szloboda Veronka, Pöferman Béla és Katica, Papp Iónka és Margitka, Gruber Magda, Vindis Olga, Tribi Feri, László Iónka, Fülöp Iónka, Kamrát Kató, Schwarz Magdi, Bajor Pál, Steg Anna, Szántai Magdi, Kovács István, Ócsi és Tibi, Marogy Gyuri, Király Bózsai és Terus, Szilágyi László, Pethő Józsi, Frindik Ottó, Lahos Bózsike, Irsaji Rózsika, Nagy Mihály, Horváth József és Gyuri, Zsuhár Irénke, Jeney Teruska, Pallásti Terézia, Bus Regina, Brittig Hilda, Hajnal Erzsébet és Éva, Zimmer Olga, Peterkt Évi, Somogyi Ión, Ferike és Zsuzsika, Bogács Lajos, Balázs Dezső és Árpád, Bohocskó Erika, Heibatin Ineke, Kirchner III, Kirchner Ferenc, Szabó Jancsi, Pracznér Jolán és Józsi, Czozek Antti, Vuoskovcs Miklós, Gombár Mariska, Konrád Vilma, Racz Gizi, Nyerges Iónka és Nikke, Katona Iónka és Janika, Emih Ottó, Rontó Mihály, Kezes Lotfi és Mira, Krizsán Margit és Valka, Jung Julianna, Simonvi József, Majtán Pál és Mariska, Kecskés Márta, Maurics Márta, Teichmann Jakszi, Huff Mariska, Orosz Albert és Pistika, Csabrádi Iónka, Kató és Antal, Schinag Maca és Franci, Csepregi Évike, Okés Károly, Süttő József, Süveges Etelka, Pásztor Margit, Stengl Média, Reh Józsi, Varga Pistike és Józsi, Fodor Bózsike, Kélemen Rózsika, Straub Mariska és Lizke, Fodor Gizike, Nemeth Péter és Bózsike, Szilák Katica és Bózsike, Szilák Pistike és Juliska, Szabó Magduska, Jung Józsi és Pettyike, Deli Karsai, Tóth Etel, Szukerik Aranka és Erna, Sárközi Magdi, Falkenstein Gertrud, Sztojanovics Angelna, Giricz Iónka, Etes Miklós, Szántai Károly, Mészáros Karsai, Kertész Jancsi, Radovanov Nevenka, Sétáló Ferike, Krizztján Judit és Ócsike, Görresz Mariska, Patyi Rózsika és Mária, Gaudényi Annuska és Tibike, Burics tettek, Albert Rózika, Höflich Maca és Anna, Erős Zsófia és Grete, Mészáros Annuska és Ferike, Ács Gabi, Ferber Juliska, Bolifeta Juliska, Nagyhegyesi Mancika, Horváth Margitka, Veronka és Teruska, Sztráki Rózsika, Takács Imre, Szávics testvérek, Szardzsics Ruzsica és Boske, Horváth József és Gyuri, Szeg: Boriskó, Schömer Annuka, Pethő Magduska, Kmetovics Katica, Mészáros Bózsike, Tóth Katica és Ócsi, Sántha Ferike, Novák Janika, Szücs Ibolyka, Horváth János és Margitka, Kókeny Rózsika, Takács Bózsike.

A sorshuzárnál Gaudényi Annuska és Tibikének (B. Ribnikara 40) kedvezett a szerencse, a Wahl-féle desszertcukorkára szóló utalványt a szerkesztőségben vegyék át. Bogdanov Baba (Usztavszka 15) a Hering stúdió fényképére szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Bernhard Terike és Evi a Martin bácsi ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegyék át. Molter János (Primorszka 40) a Schade bácsi ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Ribnikara (Br. Ribnikara 13) a Mignon cukrászda öt süteményére szóló

utalványt a szerkesztőségben vegye át. Harsányi testvérek (Safarikova 27) a Lido fagyialtózó öt adag fagyialtózóra szóló utalványt a szerkesztőségben vegyék át. Gubanda Laci (Kr. Petra II. 36) az **Anny fotó** fényképére szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Szukerik Aranka és Erna (Desancsicsa 32) a petrovgádi **Papyrus-üzlet** ajándékára szóló utalványt az ottani szerkesztőségben vegyék át. Reh Józsi (Vojv. Supljinszka 11) a **Lerch bácsi** ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Stengl Média (D. Avramovicsa 14) a **Globus** könyvkereskedés ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Gruber Magda (Paunova 38) a **Golya-bazar** ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Grozdics Vera (Mileticsava 57) a **Holik bácsi** ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. **Gombár Mariska** (T. Pavlovicsa 12) a **Konzum** üzlet ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Pollák Rózsika (Kr. Petra II. 38) az **Union** cukorkaüzlet csokoládéjára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át.

Az új kenyér» kifestésének nyertesek Schwarz Magdi (V. Misicsa 2) a **Mignon** cukrászda öt süteményére szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Polzovics Dusan (Kiszsacska 16) az **Osnovics fotó** fényképére szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Giric Iónka (Bácska 61) és Grnja Ottó (Njegoseva 28) az **Ella-szalón** hajápolására szóló utalványt a szerkesztőségben vegyék át. Fényi Magda (Trg kolara 4) a **Menahem bácsi** ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Tábori Dusi (Mileticsava 4) a **Prva jug. kem. fabr.** ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Zelenka Feri (Kr. Petra II. 62) a **Royal fotó** fényképére szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Süttő Józsefnek könyvjutalmát postán küldjük el. **Szv. Nikola**, Konkoly Dezső (Laza Telecskoga 2) a **Truppel bácsi** ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Somogyi Ión, Ferike és Zsuzsika (A. Alekszandra 61) a **Konstantinovic cég** ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegyék át. Peterka Evi (Szremca 18) a **Perepatics bácsi** ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Brenner Misi (L. Musiczkog 2), az **Irsay bácsi** ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át.

Gyerekek ügyeljete, hogy a nyerevény-szelvényt legkésőbb péntek estig vigyétek el, mert különben érvényét veszti.

BETÜREJTVE NYEK

1. Bozsai Szimona 2. Mészáros Károly

SE SE

Mátos mező s

Ősz felé

Fűzfalevél nyárfalevél
Megremeget,
Még egy pár nap s valamennyi
Lepereg...

Lepereg a hideg földre
S ott szunnyad el mindörökké
A sok felő a sok fázó
Falevél, nyárfalevél.

Ereszünkön buslakodó
Fecskepár
Sirva mondja, hogy a szép nyár
Oda már!

Hüvösebb a nappal, éjjel,
Már a Nap is kődbe vész el.
Nincs már öröm, nincsen nyugság
A tanyán...
Sirja a kis fecskepár.

Szomszédunkban meztőlábos
Kisgyerekek
Vékony, rongyos ruháskában
Didereg...
Istenem, jaj, tekintis rája!
Szeresd, aki ilyen árva
S nem repülhet messze tájra,
Melegebbre,
Mint a vándorló madárka.

★*★

Szilvásgombóc

(Bábjáték kicsinyeknek-nagyoknak)

Szereplők: 1 férfi, 1 nő, 1 gyermek.
Kellék: egy tányér szilvásgombóc, papírosból kisdíonyi gombóc-utánzatok, Orvosság-üveg, kiskanál, kis sodrófa.

Mester uram: Hahó, anyjuk, hahó, anyjuk, mi van az ebéddel? Olyan éhes vagyok már, mint a farkas!

Mesterné (kívül): Mingyárt, mingyárt! Türelem!

Mester: Te pocok, te nem vagy-e éhes? **Inas:** Jajajaj, dehogynem, jaj de éhes vagyok!

Mester: Te anyjuk, haligasd csak, hogy korig a gyomrunk! (Nagy korgást utánoznak). **Mesterné:** Jövök már, jövök már no. (Nagy tálat gombócot hoz).

Mester: Mi az ebéd? Szilvásgombóc? No ez már teszi! Emmán dófi. (Inas is ujjong, fejét asztalon görgéti örömeiben). Mennyi van itt?

Mester: Negyven gombóc, de csak a fele van mostanra, huszat hagyjunk meg vacsorára. **Mester:** Majd meglátjuk! No most hegyibél (Mesterné ki).

Inas: Fajjunk, nyeljük, dúlásig, szakad-

sig! (Fuldokolva esznek. Az utóbbiakat már sodrófával tojják le a torukon, ügyesen kell az elnyelést játszani).

Mesterné (kívülről): De hagyják ám meg felét vacsorára.

Mester: Hogyisne! Amit ma megehetsz, ne halaszd holnapra, ugyebár? Hadd eresztek ezem a nadrágszizijon!

Inas: Itt az alkalom, most a mester uram is se lát, se hall, tor-kig ehetem magamat én is! (Rettenetes falást játszanak trefás fogásokkal).

Mester: Jahahaj, mennyit ettem. Jaj, csak ki ne pukkadjak!

Inas: Jaj, drága hasacska, egészen félreállsz Tüt és fonalat meg szurkot ide, hogy ha kipukkadok, hamar összevarrhaszom.

Mester: Most pedig a gyan munka után jó lesz egy kis pihenés. (Próbál aludni, fészkelődik). Jaj, nem tudok elaludni. Bántja a szememet a világosság. Hol a sapkám? Hadd húzom rá! (Szemére huz egy sapkát).

Inas: Alszik a mester uram, alhatom a nagy evésre én is. (Ő is sapkát huz. Horkolnak).

Mesterné (bejön, kétségbeesik az üres tálat látva): Jajajaj mindet megették, holnapra se, de még vacsorára se hagyta, de még nekem se hagyta egy gombócot se, ön a feneketlen béli telhetetlenek. (Siránkozva el).

Mester (álmában dűnyögve beszél): Ki vagy te, mit röpökdsz a fejem körül, te pocsek boszorkány... Nonono, ne ülj a hasamra, nono, pont a gyomromra telepedtél...

Inas (álmában dűnyögve): Ki-ki-kicsoda maga, miért van magának olyan csunya két fekete szarva? Talán maga a fekete-bivaly? Ha bivaly, akkor mér röpök folytonfolyvást kerekken a szobában? Hesz! Hesz!

Mester: Ajjaj, szállj le már a gyomromról, te pocsek boszorkány, hiszen helvenhét mázsányi vagy, te rusnya, szállj le a gyomromról!

Inas: Tisztelt fekete-bivaly bácsi, ne gázoljon rám, jaj, ne lépjen pont a gyomromra, jaj és most a másik lábával is, jaj a harmadikkal, a negyedikkel, jaj az ötödikkal, jajajaj!

Mester: Jaj, agyonnyomja a legszebb, leggyönyörűbb bendőcskémét ez a fertelmes boszorkány, jaj, megöl!

Inas: Jajaj, kitalapossa a békemet a hatlábú fekete bivaly, jajaj! (Almukban tutulnak, forgolónak, mocorognak, míg egymásra akadnak).

Mester: Aszondom szállj le már a gyomromról te ronda, pocsek boszorkány, mert nekem kedimegyek és tulajdon seprődel verlek agyon!

Inas: Hesz, sicc, kuss innen et fekete bivaly, mert belédszrom a dikicsemet, rámászciz-mát szabok, szijat hasítok belőled!

Mester: Jajajaj, nem mégy? Mégye?... Itt van, nesze! (Megüti álmában az inast).

Inas: Jaj, belemrugott a fekete bivaly! Nesze neked! (Álmában beledőf a Mester oldalába).

Mester: Jajaj, megőfítél a seprőd nyelvvel, jaj, a bordám is betörted, átkozott pokolbéli féreg! (Út egyet rajta).

Inas: Jajaj, feldőfítél a sarvaddal, fertelmes fekete bivaly, no de megállj! Nesze! Nesze! ... (Almában üt, vagdalózik).

Mester: Jajajaj, megöl a boszorkány!

Inas: Jajajaj, megöl a fekete bivaly!

Mester: Megölöm a boszorkányt!

Inas: Megölöm a fekete bivalyit!

(Nagy gomolydással almukban ütök, püfölik, fojtogatják egymást, közben egymást szédva és fenyegetve. Úgyelni kell arra, hogy a rémes-álmú ember fojtott hangján beszéljenek, rémesen túlulva. A hálsapkka nyakukig behuzva legyen, hogy a község ne lássa a hálok kinyitott szemét. A szöveget alig-kinyitott szájjal kell ordítani, fojtott túllással).

Mester: (a nagy verekedés közben bejön): Szent Alván, hiszen ezek almukban fojtogatják egymást! Még megölik egymást! Jaj, ébredjenek fel! (Rázza őket). Hé, ébredjenek! Tojvaj! Tűz van! Nem hasznáj? Majd a hidegvíz! (Hidre vizet önt rájuk, erre túszögre felebrednek. Lehúzzák fejükről a sapkát).

Mester: Jaj, azt álmodtam, hogy a boszorkány megnyomott, majd megölte!

Inas: Jaj, azt álmodtam, gyoh a fekete bivaly megkergetett!

Mester és Inas (egymásnak meredve): Tyhü, hát te voltál az! Jujujuj! Mester uramat püh-főhemi!

Mester: Ez mind a sok zabálástól van! Negyven gombóci Mars mindkettő az ágyba és holnap nem kaplok enni egy falatot sem!

A kis kondás

(Népmese)

Volt egyszer egy király s volt annak gyepsépséges szép lánya. Amikor ennek a királynak az édesanyja meghalt, reáhagyta szép virágoskertjét. A király lány azt mindenél jobban szerette és minden nap maga öntözte, ápolgatta.

Volt ebben a kertben egy csudarozsafa, azon mindennap kinyitott egy szép, fehér róza. Ha ezt a rózsát a király lány kora hajnalban leszakajította és a keblére tűzte, az a róza mindent megmondott neki, amit csak tudni akart. Ugyancsak a fejébe szállt ez a király lánynak és hába volt rengeteg kerője, ő csak nem akart felhöz menni egyikhez sem. Az apa meg csak megszorgatta, hogy mi lesz az országával, ha ő a szemét le találja hunyni, meg nem is jó egy lánynak magára maradni.

Megígérte hát végül is a király lány, hogy jól van, felhöz megy, de csak olvasalakkhoz, aki még ő nála is okosabb, aki ha elbujik, ő ne tudja megtalálni.

Kihirdette ezt a király az országban és jöttek is a kerők most már mindenfelől. De akár-hová is bujtak, a király lány rögtön kitalálta sé mind csufosan távoztak.

Meghallotta ezt egy szegény, árva kis kondás is és elindult ő is, hogy szerencsét próbáljon a király lánynál.

Nem hozott magával az utra egyebet egy darab pogácsánál. Hát, amint azt utközben elővette s a felét megette, csak odajön egy sánta róka és kér valamit enni.

A kis kondás nem szerette a rókat, de mivelhogy ez éppen sánta volt, mégis megsajnálta és odaadta neki a megmaradt fele pogácsáját. A sánta róka megette józúen, majd melőtt tovább ment volna, megígérte, hogy megkondásnak, hogy meghálálja meg az ő jóságát.

Megy tovább a kis kondás és valami vizet keresett, mert nagyon szomjas volt. Talált is végre egy kutat, de éppen csak pár csöppecske víz volt, amit a vödörrel ki tudott mérni belőle.

A semminél ez is több — gondolta. Hát, ebben a pillanatban két fehér galamb szállt oda a kut kavárára.

— Jaj, meghalunk a nagy szomjúságtól! — szóltak könyörögve — ha ezt a csöpp vizet ide nem adod!

A kis kondás odaadta. A két galamb pedig megitta azt a csöppecske vizet, azután, melőtt elrepültek, ők is hátkodtak.

Megy tovább a kis kondás, végre talál egy nagy tavat. No, ebből azután ivott is kedvére. Már éppen menni akart tovább, amikor csak meglátott ott egy halat a szárazon vergődni. Oda-kap nagy mohón, hogy no, ezt most mindjárt megsüti s megesi. De a halacska megszólalt:

— Jaj, ne egyél meg, inkább dobj vissza a tóba. Meghálálhatom még a jóságodat.

Ugyan, mit tehetnél te értlem, — szólt bosszúsán a kis kondás, mert bizony már rég volt, amikor azt a fél pogácsát megette és azóta ugyancsak megéhezett. De azután mégis csak gondolt egyet és szépen visszatöbta a kis halat a tóba.

Megy, mendegél tovább a kis kondás a nagy nyári melegben, a tűző napsütésben. Egyszer csak meglátott ott za ut porában egy kicsiny fülemülét. A nagy meleg újra ellankasztotta, már alig volt élet szegénykében. A kis kondás megszajnálta, felvette és hogy a forró napsütés ne érje, a sarkájába tette. Nem törődött vele, hogy az ő fejét így most még szabadabban éri a forró napsugár.

Amikor a kis fülemüle végre magához tért, kiröppent a kis kondás sapkájából és így szólt: — Tán lesz még idő, hogy jóságodat visszafizethessem.

Azzal éppen oda is értek a királyi palotá-ház és a kis fülemüle elszállt a kert felé. A király ott pipázott a pítvarajában.

A kis kondás köszöntötte szépen, illendően és elmesélte, hogy mi jártaiban van.

Megtetszett a királynak a kis kondásle-gény, adatott is neki rögtön jóféle maradék ételt a konyhárol. Majd titokban azt is megsugta, hogy bujjon el olyan korán reggel, amint csak tud, mert ha már felkelt a lány, hába is próbálna elbujni előle.

Megköszöni a kis kondás a tanácsot és máris lefekszik, hogy reggel jókor felébredjen. De csak hajnal felé jött álom a szemére. Egyszer csak arra ébred, hogy megrögzött az ablakot valami. Odanéz, hát a sánta róka:

— Jój, majd én elbujtatlak — szól a kis kondásnak s hat azzal már vízi is magával hét méter mélyen a föld alá.

Felkészül ezalatt a király lány is. Megy le a kertjébe s letépi azt a legszebb rózsát, ami az éjszaka nyit ki a csudarozsafáján. Azzal csak perdtől-fordul és máris kiáltja:

— Gyere elő kis kondás! Hét méterre bujtál a föld alá.

Előjött busan a kis kondás és egész nap is csak buslakodott.

Másnap hajnalban meglátott csak zörgöt az ablakon valaki.

A két fehér galamb volt.

— Elvisszünk mi téged a nap háta mögé. Azzal már vitték is és ott elbujtatták.

Lemegy a király lány a kertbe, leszakajítja meglátott legfrissebb rózsáját, perdtől vele egyet és máris kiáltja:

— Gyere elő kis kondás, ott vagy a nap mögött.

Mit volt, mit tenni a sik kondásnak, előjött és egész nap meglátott csak buslakodott.

Hát csak megrögzött valami harmadik reggel is a kis kondás ablakát. Most a halacska volt.

— Elvisszlek én téged a tó fenekére.

Azzal vitte is már és el is bujtatta.

— No ide már csak nem lát le a király-kisasszony — gondolta a kis kondás.

De bizony a király lány, alighogy a rózsát a keblére tűzte, meglátott csak elkálltja.

— Gyere elő kis kondás, a tó fenekéről!

— Jaj, végem van, végem van, — busult magában a kondás, miközben onnan is előjött.

Hová bujjon el hát?

Egész nap csak ezen tette fejét, csak gyötörté, emésztette magát, míg estére ránk alig állt a lábán. De nem feküdt le mégsem, hanem ott sétált a palota körül.

Hát, egyszer csak megszólal mellett a kis fülemüle:

— Jój, én majd elbujtatlak úgy, hogy igazán nem talál meg senki.

Azzal elvezette a kis kondást a király lány kertjébe, a csudarozsafához.

— Feküdj le ide a király lány rózsafája alá és ne törődj semmivel.

A kis kondás lefeküdt és el is aludt rögtön. Hát, reggelre egy rózsaszál helyett két szép fehér róza nyit ki a király lány rózsafáján. A kis kondás meg nem volt sehol.

Jön le a király lány és nem tud hová lenni a csodálkozástól. Melyik rózsát tépje le a két egyforma közül. Letépte mind a kettőt.

Csak hogy ám most hába perdtől a sarkán akárhányat, a rózsák nem sugták meg neki, amit tudni akart. Erre könyörögni kezdett.

— Rózsák, rózsák, mondjátok ták, hová bujt el a kis kondás?

— Itt vagyok! Itt vagyok! — felelte mellett valaki. A kis kondás hangja volt, de csak in-cselkedett vele. Ot magát nem látta sehol a király lány, hába perdtől akárhányat is a sarkán. Végül is szegényében sírva fakadt s így szólt:

— Kicsi kondás, bujji elő hát, ha mátkáddul választottál!

Szeméből egy könnyesepp éppen a rózsára hullott és az átváltozott rögtön a kis kondássá. Csak hogy most hétszerre szebb volt ám, mint azelőtt. Igazi királyfiinak is beillett volna.

Rögtön megölelték egymást és a lakodal-mat is megtartották. Így lett a kis kondásból király.

Rejtvények,

játékok, mókák és egyéb huncur-ságok

Me'etése a Tündérország multheti számból

Betűrejtvények: 1. Kincs. 2. Határok. 3. Vezér. 4. Kemécs.

Oszloprejtvény: 1. Joli. 2. Árok. 3. Villa. 4. Olom. 5. Róka. 6. Pipa. 7. Álom. 8. Lilla. A vastagon rajzolt sor: Jávör Pál.

Rejtett virágnevek: 1. Pistike. 2. Kamilla. 3. Pipacs. 4. Szegfű. 5. Nefelejcs. 6. Hóvirág.

Rácsrejtvény: 1. Körös. 2. Labda. 3. Zsófi. 4. Vászár. 5. Rózsa. A vízszintes 1: Kolozsvár.

Keresztrejtvény. Vízszintes: 1. Petőfi Sándor. 8. Apák. 9. Kard. 10. Let. 12. Rpo. 13. I I I. 14. Tek. 16. Ar. 17. Ősi. 19. Őid. 22. Oszió. 25. Ra. 27. It. 29. OKO. 31. Ore. 32. Domb. 33. Akol. — Függőleges: 1. Pali. 2. Epe-kó. 3. Tat. 4. Ok. 5. I K. 6. Sar. 7. Árpád. 11. Ke. 1. Tiso. 15. Kolt. 18. Le. 21. Eröd. 23. Zsi. 24. Etel. 26. Ako. 28. Iro. 30. Om. 31. Ok.

A HIBAKERESŐ PALYÁZAT MEGFEJTÉSE

A multheti Tündérországban a következő hibák fordultak elő: men, kacs, za, sa, tto, sé, za, men, gyoh. A hibakereső pályázatot nyertesé jutalmát postán küldjük el Kirchner Ilnek, Tovarisevóra.

A REGGELI UJSÁG HETI RADIÓMŰSORA

vagy a nyár — angol keringő. 8. Gyöngy Pál: Sandomingo — rumba. 9. Nagy Frigyes: Tiroli tánc. 10. Strauss János: Kék Duna keringő. 11. Lehár: Cigányszerzem egyveleg. Közben 12.40: Hírek.

13.20 (1.20): Időjelzés, időjárás- és vállalkozás-
jelentés.

13.30 (1.30): Hanglemek. — 1. Reissinger: A sziklamalom — nyitány. (Berlini Opera zenekara, vezényel Schmidt-Isserstedt). 2. Glinka: Éjjeli sergzszele — dal (Herman Schey). 3. Vecsey: A honvágy dala (hegedű: a szerző). 4. Weingartner: Madárdal (Elisabeth Schumann). 5. Bayer: Babatündér — baletzene (Koncertzenekar, vezényel Seidler-Winkler). 6. Grechaninov: Bölcsődal (Fleta). 7. Schwartz József: A csendes völgy (Kölni Férfiakkor, — vezényel Papst). 8. Popper: Vito (gordonka: Pablo Casals). 9. a) Kocsi-szekér, kocsi-szán; b) Asszony, asszony, ki az ágyból — népdalok Kodály feldolgozásában (Basilides Mária). 10. Siede: Tüll és csipke — baletzene (Walter Klische zenekara). 11. Kistenmacher: Heimatland — német dal (H. E. Groh). 12. Muszorg-szkij: Gopak (zongoraszólo: Rachmaninov). 13. Tosti: Szerenád (Galli-Curci). 14. Strauss János: Keleti mesék — keringő (Marek Weber zenekara).

14.30 (2.30): Hírek.

14.45 (2.45): Műsorismertetés.

15 (3): Árfolyamhírek, piaci árák, élelmiszer-
árak.

16.10 (4.10): Ifjúsági rádió. A hős középcsatár. Sporthangjáték. Irta Arató Béla. Vezeti Kilián Zoltán. Előadják a gyermekszereplők.

16.45 (4.45): Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17 (5): Hírek szlovák és ruszin nyelven.

17.15 (5.15): Kiss Lajos cigányzenekara.

17.45 (5.45): Az idei rádiókészülékek ismertetése. Kádár Géza posta s. mérnök postaműszaki előadása.

18.10 (6.10): Az Aranyhegedű pályázat keretében az Aranyhegedű győztesének a Rendőrszenekarnak hangversenye. Vezényel Szöllösy Ferenc. 1. Kéler Béla: Magyar vigjátéknyitány. 2. Lehár: Aranq-ezüst — keringő. 3. Hrubý: Utazás az operettek birodalmában — egyveleg. 4. Suppé: Könyvű lovasság — nyitány. 5. Lehár: Hortihy induló. 6. Eisemann: Crescendo — operettgyeveg.

19.10 (7.10): Hírek magyar és román nyelven.

19.25 (7.25): Ladikon a tiszai halászkokkal. Közetítés Tápérol. Beszél Budinszky Sándor. — (Hangfelvétel).

19.50 (7.50): Lovasversenyeredmények.

20 (8): Hegyaljai szüret. Hangjáték. Irta: Ifj. Ambrózy Agoston és gróf Haller Alfréd. — Rendező Csanády György. Személyek: Öreg pásztor — Baróthy József; néhai Boroskay Bálint — v. Garamszeghy Sándor; Boroskay

Bálint — Hajmássy Miklós; Bogát Áron — Páger Antal; Piriczky kántor — Gózon Gyula; ; Csom vincellér — Rónai Géza; Böske, szedőlány — Babochay Erzs; Cigány — Losonczy Zoltán.

21 (9): Hírek német, olasz, angol é s francia nyelven.

Majd: Hírek és időjárásjelentés.

22 (10): Mindenből egy keveset. Közvetítés az Ostende-kávéházából. Közreműködik Buttola Ede tánczenekara és a Rajkó-zenekar.

23 (11): Hanglemek. 1. Yoshitomo: A harangok templomában (Marek Weber és zenekara). 2. Czernik: Chi Sa — tarantella (ének: Erna Sack, kísér a Berlini Német Opera zenekara, vezényel Willy Czernik). 3. Disney: Mikki-egér, a jazz-király (Miki különféle hangszereken játszik). 4. Gruber: A vidám utasok — dal és jódler (ének: Maria Roland zenekari kísérettel). 5. Demaret: Bib és Bob — intermezzo (Leo Eysoldt és zenekara). 6. Bianco: Nocturno — tangó dal — (Eduard Bianco tangózenekara). 7. Ferraris: Sevilla — dal (Alfredo és zenekara). 8. Disney: Mikki egér nagy operája (Rigoleto Quartett). 9. Rust: Modern Kelet (Walter Fenske és zenekara). 10. Charubini: Suona l'Avemaria — tangó dal (ének: Mario Latilla zenekari kísérettel). 11. Rixner: Gyermekvágyak — intermezzo (Leo Eysoldt és zenekara). 12. A Zillertölgyben — jodli dal (A Baldauf-testvérek, citera- és gitárkísérettel). 13. Brown: Fababák esküvője (orgona: Robinson Cleaver. — zongora: Patricia Rossborough). 14. Bianco: Destino — tangó dal (Eduardo Bianco tangózenekara). 15. Serrano—del Campo: Carmen — a gitana — bolero — spangol dal (ének: Rosita Serrano, zenekari kísérettel, vezényel: Michael Jary). 16. Lacombe: Tavasz hajnal — intermezzo (Nagy szimfonikus zenekar, vezényel Weisemann dr.). 17. Friend—Franklin: Leszakadt a hinta — humoros dal (ének: Pop Eye, kísér Billy Costello zenekara). 18. Ippolitov-Ivanov: A szerdár felolvasása (Sydney és zenekara).

0.05 (éjjel 12.05): Hírek.

BUDAPEST II.

17.50—18.15 (5.50—6.15): Kiss Lajos cigányzenekara.

18.30—19 (6.30—7): A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája.

19 (7.15): Tánclemek.

20 (8): Hírek, lovasversenyeredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven.

20.25 (8.25): Brahmcs: H-dur zongorahármas. — Előadja a Debreceai zongorahármas.

21 (9): Közvetítés a Valéria-kávéházából. Oláh Kálmán cigányzenekara muzsikál.

21.35 (9.35): Időjárásjelentés.

1940. szeptember 22-161 28-19

BEOGRAD, RÖVIDHULLÁMU ADÓALLOMÁS

VASÁRNAP: 6.45: Első hírek, pontos idő • 7.00: Reggeli hangverseny • 7.45: Lapszemle • 8.30: Görögkeleti istentisztelet • 13.30: Rádiónapló • 13.50: Hírek francia nyelven • 14.00: Hangverseny • 14.40: Hírek • 19.00: Jugoszláv zene • 19.10: Hírek • 19.20: Jugoszláv nemzeti óra • 19.40: Hírek szlovén, albán és görög nyelven • 20.10: Felolvasás • 20.20: Hírek török, román, magyar és német nyelven • 21.20: Felolvasás • 21.40: Hírek • 21.55: Hírek francia, olasz és angol nyelven • 22.40: Utolsó hírek, pontos idő.

KÖZNAPOKON: 6.45: Első hírek, pontos idő • 7.00: Reggeli hangverseny • 7.45: Lapszemle • 8.30: Rádiónapló, pontos idő • 13.50: Hírek francia nyelven • 14.00: Hangverseny • 14.40: Hírek • 19.00: Jugoszláv zene • 19.10: Hírek • 19.20: Jugoszláv nemzeti óra • 19.40: Hírek negyedórás időközökben szlovén, albán, görög, török, román, magyar és német nyelven • 21.20: Felolvasás • 21.40: Hírek • 21.55: Hírek francia, olasz és angol nyelven • 22.40: Utolsó hírek, pontos idő.

BEOGRAD
15—7.50: Induló, hanglemek, hírek, a nemzet szava, orvosi tanácsok.
8.25: Pontos idő, műsorközlés.
9.30: Istentisztelet a dediney udvari templomból. A dalárdát Pavle Proszkurnikov vezényli.
1.50: Vizállásjelentés.
1.59: Pontos idő.
2.00: Harangzó a görögkeleti székesegyházból — Vera Cveticovics és Vojislav Petrusovics népdalokat énekel, kíséri a rádió népies zenekara. 1. a) Ajde sunce zajde; b) Na banya sam bilo. 2. a) Po gradini mesecina; b) Kroz csarsiju progye mi Lencse. 3. a) Rano bilbil propoja; b) Mlad Ilija ide od jabana. 4. a) Jeszi l' mi sze naszavala; b) Sztojne, gzdava devojke.
2.40: Szórakoztató lemezek.
3.30: Pontos idő, rádiónapló.
3.40: Beograd vasárnap, riport.

13.50: A Királyi Gárda fuvós zenekarának hangversenye.
14.40: Hírek, reklámok.
15.50: Pontos idő, műsorközlés.
15.55: Dusan Sztankovics felolvasása az őszi mezőgazdasági munkákról.
16.15: Közvetítés a népek. Közreműködik: Lyubica Hrisztina és Ruzsica Milivojevic (ének), Dragan Gyorgyevics (harmonika), Petar Sztarcevic (fútylya), a rádió tambura- és népies zenekara.
Közben 17.15—17.25: Koszta Popovics mezőgazdasági szaktanácsai.
18.15: Tánclemek.
19.00: Reklámok.
19.10: Hírek, rádiónaplár.
19.25: sNasa zemlya. Szüreti hangkép a szerény szőlőkől. Közreműködik: Desza Jovanovica, Zorka Kakinszka, Szvetislav Vrbski, Bogdan Butás, a rádió népies és tambura-zenekara.
20.40: Hanglemek.
21.00: Közvetítés Szakpolyéből.
Közben 21.40: Pontos idő, hírek, sporteredmények.
22.30: Grleg: A-moll hangverseny (lemez).
22.40: Hírek.
22.50: Kávéházi zene.
23.15: Tánclemek éjfélig.
ZÁGRÉB 17.30: Lemezek. • 19.30: Közevettés Olaszországból.

BUDAPEST I.
A REGGELI ÚJSÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

- 8: Ébredésztő. Szózat. Hanglemmel.** 1. Fregdy Sándor: Magyar ábránd (Mária Terézia 1. honvédegyalgezered zenekara, vezényel a szerző). 2. a) Most jöttem Erdélyből; b) Cigány-nóta — népdalok Kodály feldolgozásában (Medgyaszay Vilma). 3. Volkmann—Priboda: Keringő (hegedű: Vasa Priboda). 4. Lehar: Éva — kettős (Szabó Lujza és Székely Miklós dr.) 5. Kossovits: Szerenád (Larotta szerelme) (Magyar Imre cigányzenekara). 6. Travnyik: Kaka tövén költ a ruca (Varga Imre). 7. a) Darázs Miska: Érik a, érik a buzakalász; b) Nyisd ki babám az ajtót; c) Ezt a kerek erőt járom én; d) Ez az én szerelmem (Benkhi az Operaház vegyeskara Roubal Vilmos vezénylésével). 8. Dankó Pista: Eltört a hegedűm (Békéfi verse); b) Csinnom Palkó (Árpagatosó): Vidák Béla, cigányzenekari kísérettel). 9. a) Szávózd—Vácz: Sántáni kék... b) Parragh: Kecskebéka (Cselényi József). 10. Révfy Lajos: Hogyha ír majd édesnyám (László Imre). 11. a) Egyszer esik esztendőben karácsony; b) Piros bort ittam az este — csárdások (Farkas Jenő cigányzenekara).
8.45: Hírek.
10: Egyházi ének és szentbeszéd a Terézvárosi plébániatemplomból. A szentbeszédet mise közben P. Szunyogh Xaver bencés tanár mondja. Énekel a templom énekara Kemes Frigyes vezékével. Előadásra kerül kisfaludy Pékthy Tibor: »Pro pace« miséje, amelynek magánálamait Vargha Klára, Milinkovich Gemma, Balázs Lóránt és Kristócsák Ernő énekl. Orgonál Lisznyay-Szabó Gábor.
11.15: Evangélikus istentisztelet a bicskaputeri templomból. Prédikál D. Kapi Béla püspök. Énekel a dunántúli énekeskönyvből. 2. 417. és a Himmusz. Orgonál Várkonyi Endre. Karének: Nyberg H.: Szelel szemed. Ur Jezus. Énekel a keletföldi evangélikus egyház énekara Weiller Jenő vezékével.
12.20: Időjárás- és vízállásjelentés.
12.30: Szekesfővárosi Zenekar. Vezényel Fiedl Frigyes. 1. Weber: Eurvanthe — nyitány. 2. Bánáti-Buchner Antal: Magyar rapszódia. 3. Massenet: Festői jelenetek. 4. Grieg: Norvég táncok. 5. Szabados Béla: Régi magyar táncsorozat. 6. Strauss János: Császár-kerिंगó.
12.45 (1.45): Hírek.
14 (2): Hanglemmel. I. rész: Művészemmel. 1. Erkel: Bánk bán — Hazám, hazám — ária (Halmas János). 2. Verdi: Trubadúr — ária a II. felv.-ből. (Anday Pirosvak). 3. Leoncavallo: Bajazzók — kettős a II. felv.-ből (Gágl és Pacelli). 4. Zsolt Nándor: Szilakók (hegedű: Zahurczky Ede). 5. Wagner: Tannhäuser — dal az esztrajnal csillaghoz (Karl

A REGGELI ÚJSÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

- Schmitt—Walter). 6. Puccini: Tosca imája (Dusolina Giannini). 7. Cassado: Údvizlet (gordonka: Pablo Cassals). 8. Mascagni: Paraszbeszédlet — husvéti kórus (Emmy Bettendorf és a Berlini áll. Opera ének és zenekara). II. rész: Gécz Barnabás zenekarának műsorából. 9. Mohr: Dal szöveg nélkül. 10. Toselli: Szerenád. 11. Rixner: Látomás. 12. Kaschube: Mexikói szerenád. 13. Veasey: Valse triste. 14. Valente: Exotikus szerenád. 15. Leux: Ez Berlini!
15 (3): 1. A sertéshalás néhány kérdéséről. Kurelec Viktor dr. m. kir. vegyész előadása. 2. Mazonlászti készítése. Gerő Zoltán kísérletügyi főadjunktus előadása. A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata.
15.45 (3.45): Forrai Miklós kamarakórusa. 1. a) Lassus: a) Gingallo; b) Tik-tak (Szabó Miklós fordítása); c) Schein: Casus bibendi 2. a) Certon: Pácl pletyka; b) Friedl: Baráti kör c) Lassus: Lucia (Szabó Miklós fordítása). 3. a) de Wert: A madár és a lány; b) Morley: Tánctal. 4. a) Lully: Tánctal. b) Morley: Vigfittys. c) Lassus: Visszahag (Bardos Lajos fordítása). 5. Szögi Endre: Alhatódal. 6. Hegedűs Árpád: Pol-hárta. 7. Kardos István: Szüreti énekek.
16.30 (4.30): Erdélyi természeti kincsei. Milleker Rezső dr. egyetemi tanár előadása. Közvetített előadásorozat.
17 (5): Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven
17.15 (5.15): Honvédműsor.
18 (6): Mindenből egy keveset. Közvetítés az Ostende-kávéházából. Közreműködik Buttola Ede tánczenekara és a Rajkók zenekara.
18.30 (6.30): Hangképek a magyar- finn válogatott atlétika és a Ferencváros-WMFC labdarúgómérkőzéséről. Közvetítés az FTC és a csepeli WMFC sporttelepéről. Beszél Pluhár István és Legényei József dr.
19.10 (7.10): Hírek magyar és román nyelven.
19.25 (7.25): Dohnányi Ernő rapszódiaikat zongorizál. 1. Brahms: h-moll rapszódia. 2. Dohnányi: g-moll rapszódia. 3. Liszt: XIII. rapszódia.
19.55 (7.55): Sport- és löversenyeredmények.
20.10 (8.10): Kolozsvári vasárnap. Babay József előadása.
20.35 (8.35): Strauss keringők hanglemmelről.
21 (9): Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
Majd: Hírek, időjárásjelentés.
22 (10): Közvetítés a Palais de Danceból. A Magyar Revü tánczenekar játszik.
23 (11): Közvetítés a Szeifert-kávéházból. Sarközi Gyula és cigányzenekara muzsikál. Orbán Sándor énekel.
00.05 (éjjel 12.05): Hírek.

A REGGELI ÚJSÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

- (Odeon szimfonikus Zenekar, vezényel Knap-pertsbusch).
21 (9): Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
Majd: Hírek és időjárásjelentés.
22 (10): Közvetítés a Valéria-kávéházból. Oláh Kálmán cigányzenekara muzsikál.
23 (11): Tánclenemmel.
0.05 (éjjel 12.05): Hírek.
BUDAPEST II.
17.40—18.05 (5.40—6.05): Tánclenemmel.
18.40 (6.40): Sárkánygyűk Erdély földjén. — Tasnádi-Kubacska András előadása
19.30 (7.30): Gyovsírótanfolyam. Szlabey Géza előadása.
20 (8): Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
20.25—21.30 (8.25—9.30): Hanglemmel. — 1. Wagner: Tannhauser — nyitány (Amszterdami Concertgebouw zenekara, vezényel Mengelberg). 2. Schumann: D-moll hegedűverseny (Georg Kulenkampff és a Berlini Filharmonikusok Schmidt-Isserstedt vezénylésével). 3. Debussy (Conservatoire zenekar, vezényel Coppola).
21.35 (9.35): Időjárásjelentés.
NEMET MŰSOROK ● A német állomások egyetemes műsora adnak ki, miután a világesemények rendkívül gyors sodródásban minden műsorszámot időszertüvé tettek. A műsorok vázát hétfőnél közöljük.
OLASZ MŰSOR Csak 245, 420 és 491 méterén. ● 19.30: Luaidi: La granecola, egyfelvornásos opera. ● 20.30: Rádiózenekar. ● 21.45: 230 méterén. ● 19.30: Szimfoni. ● 20: Cetra zenekar. ● 20.40: Rézfúvós zene. ● 21.20: Vegyes zene.
SZÓFIA 18: Könyv- és tánczene. ● 19.50: Wagner: Tannhauser, opera.
BEOGRAD
6.00—7.50: Induló, torna, katonazene, a nemzet szava, hírek, orvosi tanácsok.
11.30: Műsor-közlés, hanglemmel.
11.50: Vizállásjelentés.
11.59: Pontos idő.
12.00: Harangzó a görögkeleti székesegyházból. — Sylvia Szutlovics dalnát dalokat énekel, kíséri a rádió népies zenekara. 1. Potji Vu na more. 2. Ajme tva tva mu ja. 3. Majka mari kosze plela. 4. Je ti dođirilo. 5. Gledam balju zoru. 6. Vozila sze po moru galija. 7. Dobro veser uzorita. 8. Ne tva t vise profaziti kroz szela.
12.40: Georg Kublenkampff hegedűi (téma).
13.10: Szanzonek lemezekről.

A REGGELI ÚJSÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

- 13.30: Pontos idő, rádiónapló, társad.**
13.40: A rádió népies zenekara játszik.
14.20: Dvorszák-művek lemezekről.
14.40: Hírek, reklámok.
17.00: Pontos idő, műsorkezelés.
17.05: Hírségi óra.
17.35: A rádiózenekar hangversenye. 1. Linder Casanova, nyitány. 2. Morena: Egyvelig Suppé műveiből. 3. Dreyer: Ukran vázlatok. 4. Ferkas Holdvilág az Alsteren, keringő.
18.20: Időszertü kérdések.
18.30: Kívánságlenemmel.
19.00: Reklámok.
19.10: Hírek.
19.25: Jugszláv nemzeti óra.
19.40: »12 postofibne Bore Szankovicsa. Közreműködik Szojka Vukadinovics és Bala Paunovics.
20.50: A nagy rádiózenekar szórakoztató hangversenye, vezényel Szelinszki. 1. Scassola: Quo vadis, nyitány. 2. Amadei: Faltusi vázlat. 3. Massenet: Festői jelenetek.
21.40: Pontos idő, hírek, rádiólexikon.
22.00: Kávétáji zene.
22.50: Részletek Sullivan: »Mikádó« című operettjéből (lemezek).
23.15: Tánclenemmel éjfélig.
ZÁGREB 17.15 Rádiózenekar. ● 20: Tannbura hangverseny. ● 20.30: Cselió hangverseny. ● 21: Hangverseny. Rádiózenekar és Grill-Dabac Julija. ● 22: Tánczene.
BUDAPEST I.
6.40: Ébredésztő. Torna.
7: Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemmel.
1. Pazeller: vitéz Pávai Mátyás Sándor — induló (József nádor 2. honvéd gyalogezred zenekara, vezényel Seregi Artur). 2. Blankenburg: Déleg csapatok bevonulása — induló (Katonazenekar). 3. Dankó—Pósa: Páros élet a legszebb a világon — csárdás (Kalmár Pál). Övári József: Putnoki emlékek — induló — (Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara, vezényel Pongrácz Géza). 5. Borodin: Ládó emlékek — keringő (Inog bécsi zenekar). 6. Dankó—Fiala: Egy éva, két éva — induló (rendőzenekar, vezényel Szilóssy Ferenc).
10: Hírek.
10.20: Mátyás születésnapja: Kínos Kolozsvár. — (Felfolvasás).
10.45: Mit nezzünk meg? A felsőmagyarországi habán kerámia emlékei a Nemzeti Múzeumban. Ismerkedj Bárányné Oberschall Magda dr. (Felfolvasás).
11.10: Nemzetközi vízeljárásjelentés.
12: Harangzó. Himmusz. Időjárásjelentés.
12.10: A rádió szalonzenekara. — 1. Schultze: Struwwelpeter — nyitány. 2. Dostal: Spanyol xázlatok. 3. Fényes Szabolcs: Egyszer még — slowfox. 4. Buddy Dénes: Jóéjszákát — tangó. 5. Liniczky László. Három kosár számóca. 6. Siklós: Magyar induló. 7. Jár Richárd: Te

BEOGRAD
6.00—7.50: Induló, torna, katonazene, a nemzet szava, hírek, orvosi tanácsok.
11.30: Műsor-közlés, hanglemmel.
11.50: Vizállásjelentés.
11.59: Pontos idő.
12.00: Harangzó a görögkeleti székesegyházból. — Sylvia Szutlovics dalnát dalokat énekel, kíséri a rádió népies zenekara. 1. Potji Vu na more. 2. Ajme tva tva mu ja. 3. Majka mari kosze plela. 4. Je ti dođirilo. 5. Gledam balju zoru. 6. Vozila sze po moru galija. 7. Dobro veser uzorita. 8. Ne tva t vise profaziti kroz szela.
12.40: Georg Kublenkampff hegedűi (téma).
13.10: Szanzonek lemezekről.

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIÓMŰSORA

- 13.50: Blazenska Katalinics dalokat énekel, gitáron kíséri Szima Begovics. (Tijardovics és Háce szerzeménye).
- 14.10: Saxophon-lemezek.
- 14.40: Hírek, reklámok.
- 17.00: Pontos idő, műsorközlés.
- 17.05: »Jugoszlávia munkáiban«.
- 17.35: Szórakoztató lemezek.
- 18.20: Hogyan látnak minket mások? (Felolvasás)
- 18.30: Hanglemezek. Helene Gerhardt, Fedor Saljapin és Elisabeth Schumann énekel.
- 19.00: Hírek.
- 19.25: Jugoszláv nemzeti óra. Szalih Omanovics mérnök felolvasása: Az anya a közmondásokban és dalokban.
- 19.40: Scharovics Vukné muzulmán dalokat énekel, kíséri a rádió népies zenekara. 1. Zapiaka se-tyer Gyula. 2. Bejturane. 3. Gye szi dragi. 4. Nigde zore.
- 20.00: Csasz duhovnog bodrenya.
- 20.20: Wagner-est. Közreműködik: Nelly Scholte-Jurenev, Gyorgye Jurenev és a nagy rádió-zenekar, vezényel Szevan Hrisztics. 1. Lohengrin, 2. Tannhaeuser. 3. A bolygó hollandi.
- 21.40: Pontos idő, hírek, rádiólexikon.
- 22.00: Modern zene lemezekről.
- 22.40: Hírek.
- 22.50—23.15: Táncelemezek

ZÁGREB 20: Hangverseny. ● 20.30: Horvát irodalom. ● 21: Hangverseny ● 22: Tánczene.

BUDAPEST I.

- 6.40: Ébresztő. Torna.
- 7: Hírek. Közlemények. Étrénd. Hanglemezek. 1. Seregi Artur: Szent István induló (József nádor 2. honvéd gyalogezred zenekara, vezényel Seregi Artur). 2. Strauss József: Csapongó lelkek — keringő (Telefunken zenekar). 3. Pengő István: Bocskai induló (Mária Terézia Pongrácz Géza). 4. a) Horty Miklós Dunántulon; b) Hajnalodik; c) Szárnya, szárnya, kasszárnya teteje; d) Reccce, nem vagyok én kasszárnya — katonátólak (Honvéd Cserkész Országos Kar). 5. a) Hajlik is...; Kimegyek a vasútállomásra; c) Károg a varju — csárdások (Kiss Lajos cigányzenekara). 6. Striczl József: Kukorica — induló (Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara, vezényel Fige-dy Sándor).
- 10: Hírek.
- 10.20: Ruszin ifjusági előadás. Gyakorlati tanacsadó fiatal leányoknak. Mankovich Mária előadása.
- Peredacs dlya molodezi Mária Mankovich: Prakticszkije szovtito dlya molodoch divussek. Do:lad.
- 10.45: A gyermekkor hevenyfertőző betegségeinek szajitunetei. Irta Puh László dr. (Felolvasás).

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIÓMŰSORA

- BUDAPEST II.
- 10—11.30: Hangképek a kőbányai Szent László szobor leplezési ünnepségéről. A közvetítést Budinszky Sándor vezeti.
- 12.05—12.35: Levente rádióelőra. Közreműködik a X. ker. Ganz vállalati levente egyesület énekkara. Vezényel Konec Ferenc. 1. Ének-oktatás: Októbernek-októbernek elcséjén. 2. Ujancok bevonulása. Borsos Miklós előadása. Felolvassa Sándor István levente. 3. Szép a huszár, ha felül a lovára (énekkar). 4. Úzenetek. 5. a) Horty Miklós sejt, haj... b) Erdő-erdő, kerék erdő... c) Fújják a trombitát rukkolnak a katonák... (énekkar).
- 15.05—15.40 (3.05—3.40): Lvész Ferenc cigányzenekara.
- 19.25 (7.25): A legnagyobb irodalmi hamisítás. Irta Maller Sándor dr. (Felolvasás).
- 20 (8): Hírek, lövészveredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 20.25 (8.25): Nagyzenei művek hanglemezeiről. 1. Muszorgszkij: Hovancsina — előjáték (Hal-lé zenekar, vez. Hamilton Hart). 2. Smetana Moldva — szimfonikus költemény (Berlini állami opera zenekara, vezényel Erich Klei-ber). 3. Alfjén: Midsommarwaka — svéd rap-szódia (Berlini állami opera zenekara, vezé-nyel Jarnefelt). 4. Ravel: La valse — szim-fonikus tánc (Bosztoni szimfonikusok, vezé-nyel Kuszevickij).
- 21.10 (9.10): A mértékelen dohányos, Somogyi Péla dr. főorvos előadása.
- 21.40 (9.40): Időjárásjelentés.

- NÉMET MŰSOROK 5—7: Kikötői zene Hamburgból, közből időszerű események és ● 6: Hírek. ● 7: Fv-házi zene. 8: Kincses ládikó, örök német szavak és hangok. ● 9: Vidám zené. ● 10: A legfontosabb harctéri esemé-nyei. ● 10.30: Szórakoztató zene. ● 11: Déli ze-ne. ● Közben 11.30: Hírek. ● 13: A német és olasz harctéri történet. ● 13.15: Nép- és kama-ra zene. ● 14: A harctéri jelenés megismét-lése. ● 14.15: Szórakoztató zene. ● 15: Délutá-ról és ● 16: Hírek. ● 17: Szórakoztató zene. ● 17.30: Időszerű eseményekről. ● 18: Harctéri helyszíni közvetítések. ● 18.30: Indulók. ● 19: Hírek. ● 19.45: Szórakoztató zene. ● 19.50: A polittikai helyzet. ● 20: A hadi helyzetről. ● 20.15: Népszerű zene. ● 21: Hírek. ● 21.30: Esti zene.

OLASZ MŰSOR 19.20: Puccini: Manon Lescaut 230 méterkar. ● 19.30: Egyfelvonásos ● 20: Rádiózenekar. ● 20.45: Szalóuzene. ● 21.30: Vagyis zene.

SZÓFIA 19.50: Rimszkij-Korszakov: Schere-zade. ● 20.35: Karének. ● 21: Könnnyű- és tánc-zene.

Hétfény
szept. 23

BEOGRAD

- 6.00—7.50: Induló, torna, katonazene, a nemzet szava, hírek, orvosi tanácsok.
- 11.30: Műsorközlés, hanglemezek.
- 11.50: Vizitációsjelentés.
- 11.59: Pontos idő.
- 12.00: Oplenáci harangsz. — Branislava Janyics és Mladen Bodegrajac régi népdalokat énekel, kíséri a rádió népies és tamburazeneikara.
- 12.40: Hanglemezek. Pablo Casals gordonkázik.
- 13.30: Pontos idő, rádiónapló, tőzsde.
- 13.50: Liza Popova, a beográdi Opera tagja, mo-dern orosz szerzők műveit énekl.
- 14.20: Kamarazene lemezekről. Bach és Mozart művel.
- 14.40: Hírek, reklámok.
- 17.00: Pontos idő, műsorközlés.
- 17.05: Asszanyak felolaj.
- 17.35: A rádiózenekar hangversenye. 1. Krsztics Patetikus nyitány. 2. Jenko: A falu rossza. 3. Szed asek: Beográdi egyveleg. 4. Tijardovics: Mlavo szam. 5. Mokranjac: Tengermellegi da-lok. 6. Andrejevics: Veszela je Szrbadija, indulu.
- 18.20: Dr. Milos Szimovics egészségügyi felolvasá-sa: A korház jelentősége a népegészség megóvá-sában.
- 18.35: Tatjana Conradi zongora-hangversenye. Bach, Chopin, Albeniz és Prokofieff művel.
- 19.00: Reklámok.
- 19.10: Hírek.
- 19.25: Jugoszláv nemzeti óra. Dr. Vladimir Dvor-nikovics felolvasása: Népiünk harci eszményképei
- 19.40: A rádió-dalárda hangversenye, vezényel Milan Bajcsanski.
- 20.00: Strindberg: Az apa, hangjáték a Studióból.
- 21.00: Hat délszerbiai dal, Jovan Bandur fejlődgo-zasában. Enekli Zlata Gyungyelac, a beográdi Opera tagja, kíséri a nagy rádiózenekar Jovan Bandur vezényeltével.
- 21.40: Pontos idő, hírek, rádiólexikon.
- 22.00: A Szent Mark-templom dalárdájának hang-versenye. Vezényel Viktor Sserbakov (Csajkov-szki-szerzemények)
- 22.40: Hírek.
- 22.50—23.15: Táncelemezek.

ZÁGREB 17.15: Dalok. ● 17.45: Zongora-verseny. ● 20: Tambura hangverseny. ● 20.30: Szklad egyesület műsora. ● 21: Kokics Sándor est. ● 22: Tánzene.

BUDAPEST I.

- 6.40: Ébresztő. Torna.
- 7: Hírek. Közlemények. Étrénd. Hanglemezek. 1. Pála: Azt üzenté a babám — induló (rend-őrzenekar, vez. Szöllőssy Ferenc). 2. a) Frá-ter Lóránd: Geyrtek ide darutollas legények;

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIÓMŰSORA

- b) Csárdás (Farkas Jenő cigányzenekara). 3. Huber Sándor: Magyar hősök — induló (tendörzenekar, vez. Szöllőssy Ferenc). 4. Strauss János: Cigánybáró — kincs-kerítő (Béres Alfréd zenekara). 5. a) A jó lovas katonának; b) Háznak előtt mennek el a huszárok; c) Azért hogy én huszár vagyok — katonanóták (énekli a Honvéd Cserekesz Örsvezetői Kar). 6. vitéz Náray Antal: A 17. honvéd egyalogerred indulója (Mária Terézia 1. honvéd gy. e. zenekara, vez. Pongrácz Géza).
- 10: Hírek.
- 10.20: Rubens, a színek királyak. Mándi Márta dr. előadása Rubens halálának 300. évfordulóján. (Feloivasás).
- 10.45: Kamilliaratás a szikes vidéken. Pechy-Horváth Rezső előadása.
- 11.10: Nemezelői vízfelzárkózás.
- 12: Harangszó. Himmusz. Időjárásjelentés.
- 12.19: Hersényi Bálint zongorizál. 1. Chopin: Három preludium (c-moll, h-moll, F-dúr). 2. Chopin: H-moll scherzo. 3. Geszler György: Hódolat Liszt Ferencnek. 4. Dohnányi: C-moll toccata.
- 12.40: Hírek.
- 12.55: Dolly Rázi énekel zongorakísérettel. 1. Haendel: Xerxes — recitativo és ária. 2. Schubert: A muzsikához. 3. Strauss Richard: Hakkan dobogj, szívem (Ruhe meine Liebe). 4. Liszt: Szerelmi álom. 5. Szabados Béla: Aranyhajú kis lepke, te. 6. Hubay: a) Rozsabokor a domboldalon; b) Minék turbékolok.
- 13.20 (1.20): Időjárás, időjárás- és vízállásjelentés.
- 13.30 (1.30): A Mária Terézia 1. honvéd egyalogerred zenekara, vezénnyel Pongrácz Géza. 1. Hollóssy Kornél: Bercegyi induló. 2. Pongrácz Géza: Lakodalmas — nyitány. 3. Fricsay Richard: Erzsébet — keringő. 4. Figedy Sándor: Gavott és rondó. 5. Kiss Dénes: Töborzó. 6. Dezsőffy György: Magyar táncok. 8. Heinemann Sándor: Szárvya magyar — induló. 9. Profant István: Erdély havasain — induló.
- 14.30 (2.30): Hírek.
- 14.45 (2.45): Műsorismertetés.
- 15 (3): Arfolyanhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 16.15 (4.15): Diakélet. Ami otthon olvasunk. Jókai Mór: Nagyvendé két fűzfa. Fábán István előadása.
- 16.45 (4.45): Időjárás, időjárásjelentés, hírek.
- 17 (5): Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 (5.15): Suki Toni cigányzenekara.
- 17.50 (5.50): Erdélyi csatornák. Asztalos Miklós dr. előadása.
- 18.20 (6.20): A rádió szalonzenekara. 1. Szűcs János: Kis katonák indulója. 2. Csányi Béla: Ankol kerítő. 3. E. Fischer: Három kis darab. 4. Strauss János: Bécsi vér — keringő. 5. Lehar: Lyuk, lyuk, lyuk... induló. 18.55 (6.55): Erdély és a tűzharcosok. Kertész Elemer, a Magyar Tűzharcos Szövetség orsz. ügyvezető alelnöke előadása.
- 19.10 (7.10): Hírek magyar és román nyelven.
- 19.25 (7.25): Az Operaház Zenekara. Vezényel Rajter Lajos. 1. Beethoven: Házaadás — nyitány. 2. Franck César: D-moll szimfónia. 3. Antos Kálmán: a) Fekete Mária — nyitány; b) Haláltánc. 4. Liszt-Weiner: Bolgyó tüzek (Feux follets).
- 21 (9): Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven.
- 22 (10): Közvetítés a Florián-kávéházból. Ifj. Gáspár Lajos és Károly cigányzenekara muzsikál.
- 23 (11): Hanglemek. 1. Egyveleg Strauss János műveiből (Berlini német opera zenekara, vezényel Walter Lutze). 2. Behling: Keringő (Carl Woitschach nagy füvös zenekara). 3. Strecker-Kurzer-Rubinger: Dalold el újat! — dal (Eric Helgar, kiseri Adalbert Lutter és nagy zenekara). 4. a) Jaernfelt: Sirkka; b) Tornudo: Kikarkakak — finn dalok (J. W. Rautavaara vegyeskarral). 5. Diering: Örsegen (orgona, kórus és zenekar). 6. Dolcsko-Feleki Béla-Segedy L.: Te vagy a dal — film dal (Nagypál László, kiser a Radtola zenekar). 7. Horváth Jenő-Rákosi János: Ennem fogok utána járni — slowfox (Nemes Pál zenekara). 8. Kopping: Törpök lakodalmá (Béres Alfréd zenekara). 9. Castroll-Rastel: Eljen a pisai torony — fúvós (Mario Letitia és vokálkar, zenekari kísérettel). 10. Zanetti: Tengertparti álmok (orgonaszólvó: Marcel Palotti). 11. Orlandis: Chitarra mia — tangó dal. Orlandis, zenekari kísérettel, vezényel Semp-rini). 12. Kohl Sándor-Rákosi J.: Magánlak mindég — slowfox (Radtola tánczenekar). 13. Parish-Perkins: Emaline — foxtrott — (The Champagne Music, vezényel Lawrence Welk).
- 0.05 (éjél 12.05): Hírek.

BUDAPEST II.

- 17.50—18.15 (5.50—6.15): A rádió szalonzenekara. 1. Adam: Ha én király volnék — nyitány. 2. Balázs Árpád: Marika — alaktó dal. 3. Fridl Frigyes: Tangó. 4. Szirmai Albert: Rézsátek a Mágus Miska című operettből.
- 18.20—18.50 (6.20—6.50): Német nyelvtanítás. Szentgyörgyi Ede dr. előadása.
- 19.40 (7.40): Szórakoztató hanglemek. 1. Werner: Heidenroslein — dal (H. E. Groh). 2. Egyveleg Strauss János műveiből (zongora: Rake Da Costa). 3. Capua: O solo mio — nápolyi dal (Dusolina Ghannini). 4. Strauss János: Ezerégy — közzene (Berlini Filharmonikus zenekar, vezényel Reuss).

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIÓMŰSORA

- Goossens). 5. Grieg: I. Peer Gynt — szvit — (John Barbirolli zenekara). 6. Dvorzsák: Szilváténe (Berlini állami opera zenekara, vezényel Kleiber). 7. Hubay: Scherzo a II. szimfóniából (Zeneművészeti Főiskola zenekara, vezényel Zsolit Nándor). 8. Liszt: Magyar roham-induló (Londoni Szimfonikusok, vezényel Coates).
- 14.30 (2.30): Hírek.
- 14.45 (2.45): Műsorismertetés.
- 15 (3): Arfolyanhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 16.15 (4.15): Ruszin hallgatónknak. 1. Petőfi és Arany. Sárkány Oszkár előadása. 2. Hanglemek.
- Peredacsna díva podkarpatzskich ruszinov. 1. Oszkár Sárkány: Petőfi i Arany. Doklad. 2. Muzsika po gramofonoi zapiszi.
- 16.45 (4.45): Időjárás, időjárásjelentés, hírek.
- 17 (5): Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 (5.15): A reglédi nábob. Gesztyei Nagy László egyetemi magántanár előadása.
- 17.45 (5.45): Veres Károly és fia cigányzenekara. Közbe 18.10 (6.10): A szeptember 29-i magyar-igogszláv válogatott Duna-Kupa labdarúgó-mérkőzés. Sefőddin Seffet előadása.
- 18.40 (6.40): Szőlősevárt-borszati időszerű táncsadó. Formády Elemer előadása. (A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata).
- 19.10 (7.10): Hírek magyar és román nyelven.
- 19.25 (7.25): Pöster Endre, az Operaház tagja énekel zongorakísérettel. 1. Schubert: a) Első szaradi virágok; b) Te vagy a csend; c) Nyugtalan szereltem (Lányi Viktor fordítás). — 2. Schumann: A lelke, mint a rózsák; b) A lótevirág; c) A hídalgó. 3. Bartók fejlődőzása: Anyai bánat szivemen. 4. Kodály fel-dolgozása: a) Arról aul; b) Verbunkos.
- 19.50 (7.50): Mikrofónnal az amerikai magyarok között II. rész: Máthé Elek dr. közvetítése (Részben hangfelvétellel).
- 20.25 (8.25): Albert vonásnégyes. Tagjai: Albert Ferenc, Hegedűs Miklós, Schmeloyszky Wolf Pál és Szabó Pál. 1. Schubert: C-moll vonásnégyes (poshumus mű). 2. Beethoven: G-dúr vonásnégyes. 18. mű. 2. sz.
- 21 (9): Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven.
- Majd: Hírek és időjárásjelentés.
- 22 (10): Közvetítés a Ketter-étteremből Lakatos Flóris és fia cigányzenekara muzsikál.
- 0.05 (éjél 12.05): Hírek.

BUDAPEST II.

- 16.15—16.45 (4.15—4.45): Film dalok és jazzszámok hanglemekről.
- 18.40—19.10 (6.40—7.10): Hanglemek — 1. Waldteufel: Nyári est — keringő (Paul Godwin zenekara). 2. Lajpár Ferenc: Egyveleg L-

hár műveiből (Ének: Peter Anders, kiser a berlini német Opera zenekara, vezényel Walter Lutze). 3. Bion: Virágszóság (Odeon művészenekara). 4. Benatzky: Dal és angolkeringő (ének) Zarah Leander zenekari kísérettel). 5. Casiroli-Nisa: Bruna — tangó dal — (ének: Carlo Buti zenekari kísérettel) — 6. Kálmán Imre: Csárdáskirály — foxtrott egyveleg (Jazz Symphony zenekar).

19.25—19.50 (7.25—7.50): Angol nyelvtanítás. J. W. Thompson előadása.

20 (8): Hírek, ügélőversenyeredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven.

20.25 (8.25): Kölcsey Pozsonyban. Merényi Oszkár dr. előadása.

21 (9): Közvetítés az Emke-kávéházból. Farkas Béla cigányzenekara muzsikál. Kalmár Pál énekel. Dalok: Sándor Jenő: Azt mondják, hogy tavasz nyílik. Balázs Árpád: Gyere velem akác lombos falumba. Népalák: Ha meguntál kisanjagalom szereti! Ablakonon be-sütött az esti fény. A becsali csárda fala. — Nem megyek én többé a templomba. Dankó: Három sós percc.

21.45 (9.45): Időjárásjelentés.

NEMET MŰSOROK ● A német állomások egyetemes műsort adnak ki, miután a világse-mények rendkívül gyors sodrásban minden mű-sorszámot időszerűvé tettek. A műsorok vázát hetfontól közöljük.

OLASZ MŰSOR 18.45: Vegyes zene. 245, 420 és 491 méteren. ● 19.30: Szimfónia. ● 21: La Volpe zongoraművész 230 méteren. ● 19.30: Szalon zene. ● 20.15: Rádiózenekar. ● 21: Énekkar. ● 21.30: Vegyes zene.

SZOFIA 21: Spa: és olasz dalok. ● 21.30: Könyv- és tánczene.

BEOGRAD

6.00—7.50: Induló, torna, kóro-zenge, a nemzet-szava, hírek, orvosi tanácsok.

11.30: Műsorok, hírek, hanglemek.

11.50: Vizállásjelentés.

11.59: Pontos idő.

22.00: Operett, harangszó. — Szalonzene leme-zelről.

12.40: Drzki Petrovics népdalokat énekel, kiser a rádió népies zenekara. 1. Adzina fata. 2. Me-handzsi moor. 3. Kad ja imam konja vrama. 4. Kradem ti se sz veceri. 5. Tad se szetim mila moja. 6. Meta ma.

13.10: Oskarovszki: Aurora huzasása (Gaszvi).

18.30: Pozsony idő, rádiópló, tózsde.

Péntek
szeptember 27

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIÓMŰSORA

19.30 (7.30): A magyar bástya kapui. Elekcs Lajos dr. előadása.

20 (8): Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.

20.25 (8.25): Kézírtés a Gellért-szállóból. Mursi Elek cigányzenekara muzsikál.

21.05 (9.05): Puccini: Pillangókisasszony című dalművének III. felvonása. Hangfoglalás.

Szövegét Long és Belasco nyomán írta Giacosa és Illica. Szerkesztést lásd Budapest I. műsorában.

NÉMET MŰSOROK • A német állomások egységes műsort adnak ki, miután a világesemények rendkívül gyors sodrában minden műsorszámot időszertűvé tettek. A műsorok vázát hétfőnél közöljük.

OLASZ MŰSOR Csak 245, 420 és 491 méter. • 19.30: Puccini: Manon Lescaut. 230 méter. • 19.30: Filmlemek. • 20: Dalos, zeneszerzők. • 20.30: Rádiózenekar.

SZÓFIA 19.50: Verdi: Falstaff, opera. • 22.05: Népies zene.

BEOGRAD

6.00-7.50: Induló, torna, katonazené, a nemzet szava, hírek, orvosi tanácsok.

11.30: Műsor-közlés, hangfoglalás.

11.50: Vizálási jelentés.

11.59: Pontos idő.

12.00: Harangzó a görögkeleti székesegyházból. Branislava Ejojvics, a beográdi Opera tagja népdalokat énekel.

12.40: Szórakoztató lemezek.

13.10: Jelena Bajeva orosz románokat énekel.

13.30: Pontos idő, rádiónapló, tözsdé.

13.50: A nagy rádiózenekar szórakoztató hangverseny, vezényel Szelinszki: 1. Suppé: Banditárfák, nyitány. 2. Armandola: Spanyol szerelmi dal. 3. Leopold: Jugoszláv gyöngyök. 4. Pausperli: Tánc. 5. Manfred: Gyermekkor sorozat.

14.40: Hírek, reklámok.

17.00: Pontos idő, műsor-közlés.

17.05: Szalonzene lemezekről.

18.20: »Nasa umetnijski«.

18.35: Mozart: D-dur divertimento (lemez).

19.00 Reklámok.

19.10: Hírek.

19.25: Jugoszláv nemzeti óra. Dr. Jorje Tadić felolvasása: Miho Srnatovics.

19.40: Tamburazsna.

20.00: Branislava Pivnicski tamburakiscrteti népdalokat énekel. 1. Setala sze bela bula. 2. Da szu meni ocsi tvoje. 3. Szirocse szam. 4. Voliti sze ja i ona. 5. Szelitje sze mene moje milose. 6. De-neszi vina.

19.30 Csajkovszki-művek lemezekről.

21.40: Pontos idő, hírek, rádiólexikon.

22.00: Mihovil Logar zongorán a saját szerzeményeiről játszik.

22.30: Hangfoglalás. Lucienne Boyer énekel.

22.40: Hírek.

22.50-23.15: Milica Tosics-Bogdanovics áriákat énekel Grieg, Saint-Saens és Verdi operáiból.

ZÁGREB 17.15: Zongoraverseny. • 20: Boszniai dalok. • 20.30: Hangjáték. • 21: Hangjáték. • 21: Hangverseny. • 22: Tánczene.

BUDAPEST I.

6.40: Ébredés. Torna.

7: Hírek. Közlemények. Étrend. Hangfoglalás. 1. Nánássy-Megay: Honvéd akadémikusok indulója (Mária Terézia I. honvéd gyalogezred zenekara, vezényel Fígedy Sándor). • 2. Kiss-Angyal Ernő: Konvenció csárdás (Gyökér N. verse). Dokupil: Hosszu az én kutyám farka • csárdások (Cselényi József). 3. Dostal: Repülő induló (Woitschach fuvószzenekara). 4. Pongrácz Géza: Vitéz Littay András induló (Mária Terézia I. honvéd gyalogezred zenekara, vezényel (Bécsi Bohém zenekar). 5. Zeller: Bányamester — keringő (Bécsi Bohém zenekar). 6. Fígedy Sándor: Vitézvári Simonyi öbester — induló (Mária Terézia I. honvéd gyalogezred zenekara, vezényel a szerző).

10: Hírek.

10.20: Somlay Károly elbeszéléseiből. 1. A világszép Szidónia. 2. A székely ember. (Felolvasás).

10.45: Jókai, a kertész. Irla: Ifj. Hegedűs Sándor. (Felolvasás).

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Harangzó. Himmusz. Időjárásjelentés.

12.10: A rádió szalonzenekara. 1. Becce: Kis nyitány. 2. Hervé: Nebántsvirág — részletek. 3. Stephanides Károly: Keringő szaxofonra. 4. Künnecke: Saltarello. 5. Riedl F.: K. Leti jelenet. 6. Mannfred: Lépésről-lépésre — induló. 7. Szabó Kálmán: Kérem, hogy mesélje el — slowfox. 8. Ráday László: Vádolom a szivedet — tangó. 9. Fröhlich: Angol keringő. 10. Szűcs János: Manihiki — rumba. 11. Losonczy Dezső: Mozimozik — parodisztikus szvit.

Közben 12.40: Hírek.

13.20 (1.20): Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30 (1.30): Zenekari művek hangfoglalás. — 1. Haydn: Szerenád (Berlini Filharmonikusok, vezényel Kleiber). 2. Weber: A büvös vadász — közzene a III. felvonásból (Berlini Filharmonikusok, vezényel Furtwängler). 3. a) Volkmann: Keringő a Szerenád-ból; b) Rim-szki-Korszakov: A dongó (Csikágói Szimfonikusok, vezényel Stock). 4. Massenet: Cid — baletzene (New Symphony zenekar, vezényel

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIÓMŰSORA

20 (8): Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.

20.25 (8.25): A mese és a valóság filmjei. Soós László előadása.

20.55 (8.55): Tánclemez.

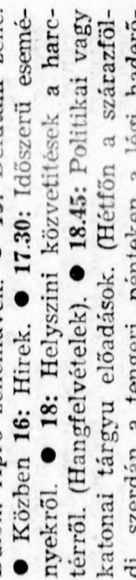
21.35 (9.35): Időjárásjelentés.

NÉMET MŰSOROK • A német állomások egységes műsort adnak ki, miután a világesemények rendkívül gyors sodrában minden műsorszámot időszertűvé tettek. A műsorok vázát a következők:

4: Jelmondat, reggeli zene. • 5: Gazdák-nak. • 5.10: Könnyű zene. • Közben 6: Hírek. • 7: Szórakoztató zene. (A hét bizonyos napjain és bizonyos állomásokon műsor házi-asszonyoknak). • 8: Kamarazene. • 8.30: Iskolai rádió. • 9: Szórakoztató zene. • 9.30: Kedden és pénteken: Tarika félóra kicsinyeknek, utána szórakoztató zene. • 11: Déli zene. • Közben 11.30: Hírek. • 12.55: Időjelzés (csak Deutschlandsender). • 13: A német és olasz harctéri jelentés. • 13.15: Hangverseny. • 14: A harctéri jelentés lassu megismétlése. • 14.15: Dalok. Apró zeneművek. • 15: Délutáni zene. • Közben 16: Hírek. • 17.30: Időszertű eseményekről. • 18: Helyszíni közvetítések a harcterről. (Hangfelvételek). • 18.45: Politikai vagy katonai tárgyú előadások. (Hétfőn a szárazföldi, szerdán a tengeri, pénteken a légi haderőről). • 19: Hírek. • 19.16: Szórakoztató zene. • 19.50: A politikai helyzet. • 20: A harctéri helyzet. • 20.15: Hangverseny. • 21: Hírek. • 21.15: Esti zene.

OLASZ MŰSOR 18.40: Vegyes zene. • 19.30: Szimfónia. • 21: Benesch Senta csellózika. Csak 230 méter. • 19.30: Fuvóegyüttes. • 20: Népszerű zene. • 20.40: Jelenet. • 21: Mandolinhatos. • 21.30: Vegyes zene.

SZÓFIA 19.50: Könnyű zene. • 20: Szimfonikus hangverseny. • 21.30: Könnyű-és tánczene.

BEOGRAD

6.00-7.50: Induló, torna, katonazené, a nemzet szava, hírek, orvosi tanácsok.

11.30: Műsor-közlés, hangfoglalás.

11.50: Vizálási jelentés.

12.00: Harangzó a görögkeleti székesegyházból. Nata Pavlovics és Branislava Dececrmus tamburakiscrteti népdalokat énekel. 1. a) Ti gyul baszi; b) Ko sze ono bregom setje. 2. a) Pred tvojom szam evo kutyom; b) Szecska szam lo-la. 3. a) Mene majka neguje; b) Vino pju dva jarana. 4. a) U basti mi zumbul cvata; b) Oj me-szose ti sve znas.

12.40: Hírek.

10.20: Nemzeti hősök Garay költészetében. Irta Eörsy Julia dr. (Felolvasás).

10.45: Divattudósítás. (Felolvasás).

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Harangzó. Himmusz. Időjárásjelentés.

12.10: Hangfoglalás. 1. Weber: Preciosa — nyitány (Berlini Filharmonikusok, vez. Kleiber). 2. Mozart: Don Juan — ária az I. felvonásból (Gigit). 3. Rossini: A szevillai borbély — Rosina ártája (Szabó Lujza). 4. Boccherini:

- Rondo (gordonka): Giulietta Suggia). — 5. Bellini: Puritánok — kettős (Pasero és Vanelli). 6. Montuszkó: Halka — szimfonikus zenekara, vezényel Mazurkiewicz). 7. Verdi: Trubadur — ária a II. felvonásból (Maartj Offers). 8. Billi: Tücsök-dal (Titia Ruffo). 9. Paganini—Liszt: La campanella — (zongora: Paderewski). 10. Puccini: Tosca — kettős a III. felvonásból (Bianca Scacciati és Alessand-ro Granda).
- Közben 12.40: Hírek.
- 13.20 (1.20): Időjelzés, időjárás- és vízállásjel-nés.
- 13.30 (1.30): A rádió szalonzenekara. 1. Hadty Hermann: Honvéd hirtőlinduló. 2. Huszka: Operetthytány. 3. Kálmán: Marica grófnő — egyveleg. 4. Siposs István: Jőjj hát — slow-fox. 5. Sas László: Amikor Havában — an-golkeringő. 6. Gade: Feltékenység. 7. Loson-czy Dező: Szeretlek én — pasodoble. — 8. Waldteufel: Dolores — keringő.
- 14.30 (2.30): Hírek.
- 14.45 (2.45): Műsorismertetés.
- 15 (3): Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszert-árak.
- 16.10 (4.10): Gyermekdelután. Ellátogatunk a szegénysorsu belyg édesanyák kisgyermekét gondozó otthonban. Közvetítés Budapest szé-kessőváros Mahunka Imre átmenniét gyermek-otthonából. Vezeti Geeső Sándorné.
- 16.45 (4.45): Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
- 17 (5): Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 (5.15): Szórakoztató zene. Hangfelvétel. 1. Jacobi: Menüet. 4. Buday Dénes: Slowfox. 5. Küster: Vizeses — bravur fox. (Előadja a rá-dió szalonzenekara Bertha István vezénylésé-vel).
- 17.50 (5.50): Egy nemzetek tanítómesterei. Go-gólk Lajos dr. előadása Székfi Gyuláról. — (Felolvasás).
- 18.20 (6.20): Petis Jenő cigányzenekara.
- 19.10 (7.10): Hírek magyar és román nyelven.
- 19.25 (7.25): Ember Nándor zongorázik. Ifjusá-gi sorozat. 14. sz. 1. Bartók: Szonatina a) Du-dás; b) Medvetánc; c) Finales. 2. Rachmani-nov: Prelude. 3. Mendelssohn: Dal szöveg nélkül. 4. Antalffy—Zsitros Dező: Karácsonyi daloska. 5. de Falla: Tuztánc. 6. Schumann: Almadozás. 7. Albeniz: a) Legenda; b) Ca-ñizi emlék.
- 20 (8): Rádió a rádióról.
- 20.05 (8.05): Báró Bánffy György dala. Beve-zető mond Balázs Árpád. Közreműködik Ko-réh Endre, az Operaház tagja. A zongoraszá-mokat Polgár Tibor adja elő. Késér Sara Ele-mér cigányzenekara.
- 21 (9): Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
- Majd: Hírek és időjárásjelentés.
- 22: Tánccserepek.

23 (11): Közvetítés a Pátria-kávéházából. Kuri-na Sini cigányzenekara muzsikál.

0.05 (éjfel 12.05): Hírek.

BUDAPEST II.

- 18.20 (6.20): Ruszin hallgatóinknak: Ruszin nép-dalok harmonikán.
- Peredacs dlya podkarpatszkich ruszinov: Ná-rodnója piszni podkarpatszkich ruszinov na harmuski.
- 18.40—19.10 (6.40—7.10): A földművelésügyi mi-niszterium mezőgazdasági felőrája.
- 19.30 (7.30): Francia nyelvoktatás. Garzó Mik-lós dr. előadása.
- 20 (9): Hírek, ügyelvényeredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 20.25 (8.25): Hhrner Ferenc citera számai.
- 20.40 (8.40): Majtényi György elbeszélései: 1. Hazugság. 2. A boszorkány.
- 21.15 (9.15): Liszt: Tassó — szimfonikus költe-mény. Budapesti Hangverseny Zenekar. Ve-zényel Ferencsik János. (Hangfelvez).
- 21.35 (9.35): Időjárásjelentés.

NEMET MŰSOROK ● A német állomások egy-séges műsort adnak ki, miután a világsze-mények rendkívül gyors sodródában minden mű-sorszámtól időszertűvé tettek. A műsorok vázát hétfőnél közöljük.

OLASZ MŰSOR ● Csak 245. 420 és 491 mé-teren. ● 19.30: Tarka est. ● 20.40: Rádiótere-nék. Csak 230 méteren. ● 19.30: Szimni. ● 20: Kis zenekar. ● 20.40: Rézfúvós zenekar.

SZÓFIA 19.50: Tibet és Cortot lemezek ● 20: Dalok ● 21: Orosz románok. ● 21.30: Könyv- és tánczene.

BEOGRAD

- 6.00—7.50: Induló, torna, katonazene, a nemzet-szava, hírek, orvosi tanácsok.
- 11.30: Műsorkezes, hanglencze.
- 11.50: Vizállásjelentés.
- 11.59: Pontos idő.
- 12.00: Operai harangszó. — Rkci táncok leme-zetről.
- 12.40: Zsarko Cvetica, a beogradi Opera tagja. Mokranjac és Binicki Jugoslav szerzők dalai enekli.
- 13.10: Hanglencze. 1. Couperin: Ot kis darab 2. Debussy: Harfajáték. 3. Donizetti: Lucia di Lammermoor.
- 13.30: Pontos idő, rádiónapló, térsze.
- 14.20: A rádió népies zenekara játszik.
- 14.40: Hírek, reklámok.
- 17.00: Pontos idő, műsorkezes.
- 17.05: *A mi sportunk*. (Felolvasás.)

- 17.20: Petar Stefanovic: II. szonata. Gordonkán játsza Mjeljeszlav Hoertman, zongorán Kiseri Dimitrije Geraszimenco.
- 17.50: Hanglencze. Eida Norene, Tiko Schtppe és Rose Porcelle énekel.
- 18.20: Dr. Nikola Vullis felolvasása: Régi ségek Jugoszláviában.
- 18.35: Népies zene. Közreműködik: Lyubinko Jovanovic (harmónka) és Adam Mihthrovics-Sonovac (tutnyla).
- 19.00 Reklámok.
- 19.10: Hírek.
- 19.25 Jugoszláv nemzeti óra: *Nasa vojzskaa*.
- 19.55: A kötelező műsorszám ismeretése.
- 20.00: Közvetítés a beogradi Nemzeti Színházból. Az I. színelőben 21.40: Pontos idő, hírek, rádió-lexikon.
- A II. színelőben kb. 22.40: Hírek.
- ZÁGRÉB 17.15: Rádiózenekar. ● 20: Ki-vánságlencze. ● 21: Hangverseny. ● 22: Tánccserepek.
- BUDAPEST I.
- 6.40: Ébresztő, Torna.
- 7: Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglencze.
1. Müller József: Jász-kun-induló (Hunyadi János, 9. honvéddalvezető zenekara, vezé-nyel Fricsey Ferenc). 2. a) Százados ur se-j, haj; b) Géppuskás nótá; c) Vékony héja van a piros almának; d) Szép a huszár — kato-nanóták (Bneki a Honvéd Cserkész Örsveze-tői kar). 3. Ziehrer: Bársony és selyem — ke-ringő (Walter Fenske zenekara). 4. Váci Fe-renc: Bárán előre — induló (Mária Terézia I. honvéddalvezető zenekara, vezényel Pong-rác Géza). 5. Gyorscsárdás (Ifj. Berkes Bé-la cigányzenekara). 6. Fahrbach: Széchenyi induló (Mária Terézia I. honvéddalvezető zenekara, vezényel Fügdy Sándor).
- 10: Hírek.
- 10.20: Emlék Erdély püspökéről. Irita Mohár Endre. (Felolvasás).
- 10.45: A Dunánál derűje. Irita Hamvas József. (Felolvasás).
- 11.10: Nemzetközi vízeljárásjelentés.
- 12: Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
- 12.10: Országos Postászenekar. Vezényel Eör-dőgh János. 1. Farkas Ferenc: Asztali muzsi-ka. 2. Borsay: Fülentőle nótá — egyveleg. 3. Eördőgh János: Rádió — scherzo. 4. Lehár: Hercegisasszony — keringő. 5. Buday Dé-nes: Csodatűtő — részletek. 6. Kiss Angyal Ernő: Férjet keressék — filmzene. 7. Ruszin-kó Nándor: Szimlai örjárat.
- Közben 12.40: Hírek.
- 13.20 (1.20): Időjelzés, időjárás- és vízállásjel-nés.
- 13.30 (1.30): Toki-Horváth Gyula cigányzene-kara.
- 14.30 (2.30): Hírek.
- 14.45 (2.45): Műsorismertetés.
- 15 (3): Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszert-árak.
- 16.10 (4.10): Asszonyok tanácsadja. — Arányi Mária előadása.
- 16.45 (4.45): Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
- 17 (5): Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 (5.15): A Rádió Szalonzenekara. 1. Gyöngy Pál: Tánccserepek. 2. Rajter Lajos: Verbun-kos — szvit. 3. E. Fischer: Linzi torta — ke-ringő. 4. Lehár: Frasquita — egyveleg.
- 18.10 (6.10): Kültügyi nevezdora.
- 18.25 (6.25): Tassó László dr. magyar nótákat zongorázik.
- 18.45 (6.45): Hangos betűk. Balogh József dr. előadása.
- 19.10 (7.10): Hírek magyar és román nyelven.
- 19.25 (7.25): Puccini: Pillangókisasszony című dalműveinek I. és II. felvonása. Hangfelvez-ről. Szövegét Long és Belasco nyomán Itá-Giacosa és Illica. — Szerelő: Butterfly — Margaret Sheridan; Szuzuki — ida Mannari-ni; Pinkerton — Lionello Cecil; Sharpless — Vittorio Weinberg; Goro — Nullo Palai; Ja-madori herceg — Antonio Gelli; Bonzo — Guglielmo Masini. A Milanói Scala zene-és enekkarát Carlo Sabajno vezényli.
- 21 (9): Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
- Majd: Hírek és időjárásjelentés.
- 22 (10): Közvetítés a Hungária-szállóból. Bura Sándor cigányzenekara muzsikál.
- 23 (11): Szórakoztató hanglencze. 1. Zakál Dé2 nes: Csokos a te széd — tangó (Mareali szö-vege) (Oláh Ferenc). 2. Kleine: Péterke — dal (Mimi Thoma). 3. Wolmer: Tik-tak ma-zurka (Olasz harmónikaegyüttes). 4. Denza-Zanardin: Funiculi—funicula (Alessandro Zi-hani). 5. Rákóczi megértesse (tárogató: Vidák Béla). 6. Velo kisasszony — bolgár dal (Szab-cso Szabey). 7. Babics László: Nagy ur ám a Horthy-baka — csárdás (Kalmár Pál). 8. Morena: Zenei fényesóvák — egyveleg (Paul Godwin zenekara). 9. Orlandis: Olasz tangó-dal (Ottello Boccacini). 10. Arnold: Odakünn Wachauban (Hans Busch zenekara). 11. Feke-tessen éjszakája (Cselenyi József). 12. E. Fi-scher: Almódó dallam (orgona: Ernst Fischer). 13. Kreuder: Blindéküh — dal és fox (Greta Melter). 14. Waldteufel: Aranyeső — keringő (Paul Godwin zenekara). 15. Rádáy László-Segesdy: Ha fáj a szívd — tangó (Oláh Fe-renc). 16. Martini—Ceppi: Olasz foxtról — (ének: Granata).
- 0.05 (éjfel 12.05): Hírek.
- BUDAPEST II.
- 18.25—18.50 (6.25—6.50): Florián Tibor és Kis Tamás verscből előad Szilassy Gyula.
- 18.50—19.10 (6.50—7.10): Olasz nyelvoktatás — Gallerani Bonaventura előadása.

Különcködők, bogarasok, rigolyások

Irja: Ráth Végh István

A BOLDOG BULLDOG

Az emberkerülő nem mindig húzódik vissza tökéletes magánosságba. Megvan a maga társasköre, azzal az eltéréssel, hogy kétlábu lények helyett néglábuakat telepít maga köré.

Timbs könyvében érdekes képet fest Lord Bridgewater házi köréről. A rettentően gazdag főúr magános óráit tizenkét szeretett bulldogja vidította fel. Együtt is ebédelt velük. A kutyák körben ültek a kerekasztal körül, mint Arthur király lovagjai, külön karosszékeken, nyakukban asztalkendővel. Mindegyikük mögött külön inas szorgoskodott, hogy a kiszolgálás kifogástalan legyen. Ha valamelyik eb vétett az asztali illem szabályai ellen, száműzetett az asztaltársaságból, a cselekmény súlyának megfelelő időre. A vétkes kutya a száműzetés tartama alatt szomorú volt és enni sem akart; csak akkor jött meg az életkedve, amikor újra nyakába kötötték az asztalkendőket.

Timbs mindezt még elnézte volna külön honfitársának, de amiatt erősen méltatlankodott, hogy a lord kutyáit cipőben járatta.

Szerinte ezzel a bolondsággal csak a varga járt jól, mert egyszerre negyvennyolc lábról vehetett mértéket. A múlt században igazsága lehetett az írónak, ma nem. Lord Bridgewater feltaláló-lángelme volt, messze megelőzte korát. Manapság minden kutyadivatkereskedésben kaphatók zippzárás sárcipők, hogy a gépkocsiban helyet foglaló kedvenc be ne rondítsa az ülést.

(Ebből is látható, hogy a lord elméje nem ficamodott ki teljesen. Amit az is bizonyít, hogy sokat olvasott s ha valamely könyvet nem bírt megszerezni, kölcsönkérte. Amikor igaz, hogy amikor elolvasta, elég különös módon küldte vissza. Legszébb hintójába két legjobb lovát fogatta be, mindegyiken egyenruhás lovász ült, a hátulsó bakon is kettő merevült élő szoborrá összefonott károkkal, a könyv pedig a hintó párnázott díszülésén terpeszkedett s úgy tette meg az utat régi gazdájához).

Mentemem kell magamat. Semmiképpen sem szándékozom leghivebb barátunknak, a kutyának érdemeit kisebbiteni. Csak ott említem őket, ahol életsorsuk a különöskébe kapcsolódik. Egyébként jól tudom, mit jelent az emberiség számára a kutya. Hiszen még történetírójuk is akadt: Émile Richebourg megírta a nevezetes kutyák történetét. Az ember hű társának erőseit minden áradásnál pontosabban méltatja az a síremlék, amely a newsteadi kastély parkjában látható. Lord Byron kutyája van ott eltemetve. A feliratot maga a költő fogalmazta:

Itt nyugszanak
Földi maradványai annak
Aki szép volt hivalkodás nélkül
Erős hányivettség nélkül
Bátor vadság nélkül
S egyesítette magában a férfi
erőseit
Annak bünei nélkül.
Ez a dicséret, amely hű dicsekvés
lenne

Emberi hamvak fölött
Méltán megilleti

BOATSWAIN

a kutya emléket

Aki született Ujfundlandban 1803
májusában

Meghalt Newstead Abbey-ben 1808
november 18-án.

Byron versben is megörökítette Boatswain erőseit s ez alkalommal hozzánk, férfitársaihoz is volt néhány szava. Sajnos, kevésbé előnyös. Ha a kutyák olvasni tudnának, kérdés, a rólunk festett kép nem befolyásolná-e eddigi ragaszkodásukat.

Hivatkozhatom még egy sirírra, amely állítólag Balagnában dicsőítette az elhunyt kutya erkölcsait.

Latrai a ladri, ed a gli amanti tacqui
Onde a messere, ed a madonna

[piacqui.

(A kutya a latrot megugatta, de a

[szeretöt nem.

Igy lön kedves az ur, kedves az

[asszony előtt.

Sebestyén Gábor fordítása.)

A két sirírat felment a gyanu alól, hogy a kutyákat akarom társadalmi elhelyezkedésük körül megtámadni. Nem. Különc — de te fabula narratur.

Ha már latin szavakat ejtettem, megtoldom még kettővel. Az ókori emlékek gyűjtői sokáig tanácsotlanul állottak egy csomó — ezuttal emberi — sirkövel szemben. A halott foglalkozása így volt rajtuk megjelölve: minister catellarum. Lefordítani könnyű a felíratot. Catelai: ebecske, minister: szolga. De miért »ebecskek szolgája?« Vége egyéb adat-mozsákok összeillesztésével kiderítették, hogy a régi Rómában az öleb épp úgy bevonult a családi körbe, mint manapság s az illető elhunyt csakugyan azzal kereste a kenyerét, hogy elszegődött előkelő házakhoz a kutyák szolgájának, vagyis gondozta és kiszolgált az apró kedvenceket.

Teendői eléggé elfoglalhatták. Gondoskodnia kellett puha nyoszolyáról és finom bibortakaróról, — izletes fogásokkal csiklandó a választós jószág inyét, — fürdetni, kefélni és csinosítani a kis szörgombolyagot, — sőt

illatos kenőccsel dörzsölgetni a patáit.

hogy minél kellemesebbek legyenek a pillanatok, amikor a dédelgetett kedvenc urnőjének épére mászik vagy a füle tövét nyalogatja.

Plautus szerint római urihölgnél az udvarló csak akkor tarthatott számot kedvező fogadtatásra, ha előbb megnyerte a kis kutya kegyeit. Az epé Juvenalis dühösen rója meg a divathölgyeket: »Egy kis ebecskeért odavetnék férjeik életét!«

Martialisból tudjuk, hogy egy Publius nevű ismerőse megfestette Issa nevű kutyájának az »arcképet«. A kötekező természetű költő nem hagyhatta szó nélkül a nevezetes eseményt és így verselte meg:

»Issa pajzánabb, mint Catullus versebe. Issa tisztább, mint a galambok csókjá. Issa vonzóbb, mint

ÉRDEKES A VILÁG

Furcsaságok gyűjteménye

Az amerikai expedíció tagjai, akik a Déli sarkra utaztak, előreláthatóan januárig maradnak az Antarktiszon, bár maga Byrd tengernagy már hazakerült Washingtonba és elkészítette beszámolóját. Nemcsak Amerikában, hanem Európában is nagy érdeklődéssel kísérik Byrd legújabb expedíciójának sorsát. Byrd tengernagy harmadik expedíciójának ugyanis fontos politikai jelentősége is van. Az Egyesült-Államok kormánya minden elképzelhető anyagi és erkölcsi támogatást megadott a legnagyobb élő sarkkutatóknak, mert Amerika győzni akar abban a nagy versenyben, amely az egyes nemzetek között immár évtizedek óta folyik az Antarktisz meghódításáért. Amióta Kemp százhat esztendővel ezelőtt felfedezte a Déli sarkvidéknek Ausztráliával szemben lévő nagyterjedésű szárazföldi partvidékét, azóta a tudomány sok harcosa és hőse járta meg a »fehér poklot«.

Kemp után néhány esztendővel a francia Dumont D'Urville, majd éppen száz évvel ezelőtt az amerikai Wilkes fedezte fel és térképezte a Déli sarkvidéket a legnagyobb kiterjedésben. Majdnem Wilkes-szel egyidőben az angol Ross benyomult a róla elnevezett tengerbe, de hosszú évek multak el addig, amíg Shackleton, majd Scott és Amundsen indultak el, hogy a Déli sarkvidéket meghódítsák. Néhány hónap múlva 29 esztendeje lesz annak, hogy Amundsennek, a későbbi hősi halált halt norvég sarkkutatónak sikerült elérnie a pólust.

Jelenleg az a helyzet, hogy amíg a Déli sarkvidék jégmezőit az egyes államok többé-kevésbé már felosztották egymás között, Amerika helyzete a Déli pólusnál még meghatározatlan. Byrd expedíciója — mint emlékeztet — a múlt év októberében indult el és a »Bear of Oakland«-on kívül a kormánytól adományozott másik két hajó összesen mintegy kétszáz embert vitt magával a sarkvidékre. Byrd több repülőutat tett az Antarktiszon és, mint jelentésében megírta, harminc-

ezer négyzetmérföldnyi ismeretlen területet sikerült feltérképeznie, vagyis ennyivel gazdagította az Egyesült-Államok sarki birodalmát. A »hatodik világrész«-en Angliának Uj Zélandnak, Norvégiának, Oroszországnak is vannak felfedezett területei. Előreláthatóan még sokat fognak vetélkedni a Déli sarkvidékért.

★

Az Egyesült Államokban a forgalomban lévő autók száma 1939-ben új magasságra szökkent. Thomas MacDonald kormánybiztos jelentése szerint a múlt esztendőben az autók száma meghaladta a 31 milliót. Anyagi autó szalad már az országban, hogy minden 4.4 lakosra jut egy. Kaliforniában több autó van, mint az ország bármely államában. Itt minden második emberre jut egy autó.

★

Milyen volt száz esztendővel ezelőtt Amerika? Erre a kérdésre válaszol egy amerikai író, aki többszáz oldalas könyvben gyűjtötte össze az 1840. évi eseményeket. Munkájához az egykori bírósági jegyzőkönyveket használta fel. Egy Palmer nevű bíró nyolcheti börtönre ítélte John Fuller newyorki lakost, aki közcsendhaborítást követett el és az utcán rendetlenkedett. A jókedvű Fuller ugyanis elgáncsolta a gyanútlan járókelőket és ennek következtében többen betörték az orrukát.

Száz esztendővel ezelőtt az amerikai színházi közönség sem volt olyan szalonképes és illedelmes, mint a mai. Az Olympia-színház igazgatója a saját közönsége ellen emelt panaszt a bíróságon. Panasz szerint a nézők egy része a színházat paradicsommal, hagymával és rothadt almával dobálta meg és ha a darab egyik-másik jelenete nem tetszett nekik, akkor hangosan piszszogtak, fütyültek, szitkozódottak és ezzel akadályozták az előadás menetét. Hogy ebben az ügyben a bíróság lefolytatta-e az eljárást, arról nincs dokumentum.

ak melyik fiatal leány. Issa sebezsebb, mint India drágaköve. Issa minden gyönyörűsége Publiusnak. Ha nyöszörög, azt hinnéd, beszél; együttérez urának örömeivel és bánatával; fejt ura nyakára hajtja s úgy alszik ott, hogy a lélegzés sem hallatszik. Sohasem felejtkezik meg magáról; ha ki kell mennie, gyöngéd vakarással ad jelet, hogy eresszék ki. Nehogy emléke elveszen halála után, Publius megfestette a képét. Ime az arckép, amely olyan hű, hogyha egymás mellett nézed őket, nem tudod, melyik a kép és melyik a kutya.»

(Horatius nem ilyen epés. Ő elnézőleg írja, hogy akkoriban a szerelmek között a leggyönyörűbb becéző név volt: kutyuskám. Ez a szokás ércnél maradványosabb bizonyult. Nem emlékszem annak a középkori lovagnak nevére, aki kalapjára egy fehér gyertyácskát hímzettetett, csak arra, hogy a kedvesének Bianca volt a neve. Fehér gyertyácska olaszul: candella bianca.

ca. De ha az első szónak első tagját elváltasztjuk, ez jön ki: can della Bianca. Vagyis, Bianca kutyája).

Század század nyomába hágott, trónok borultak fel és nemzetek pusztultak el, de az öleb változatlanul uralkodott a divat birodalmában. Az erről szóló krónika — azu történet lenne, nem is ide tartozik. Itt csak a különöckök társadalmáról van szó. Az öleb közöttük is megtartotta a rangját. Weber, a német nevető filozófus azt állítja, hogy B. ében 1805-ben harmincezer díszkutyát számoltak össze. A szolgálatszélyzetet szigorú parancs kötelezte, hogy a kutyákkal udvariasan bánják.

Tilos volt tegezni a finom uriebecket.

Ha a kertben a vadul száguldó agár letaposta a virággyakat, a kertész csak így szólhatott rá: »Menjen ki a kertből urasága.« A szobában garázdálkodó pudlit a szobalány csak így utasíthatta rendre: »Maradjon már veszteg, Lisette kisasszony!«

A hideg hatása a szervezetre

Lehet, hogy az idén kemény télenk megünneljük és sokat fogunk fagyoskodni, ezért talán nem lesz érdektelen, ha egy kissé átgondoljuk, hogy hat az emberi szervezetre a hideg és hogyan reagál, védekezik ellene a szervezet.

Az ember és a melegvérű (állandó hőmérsékletű) állatok olyan tökéletes hőszabályozó berendezéssel rendelkeznek, hogy hőmérsékletük bizonyos határok között állandó, míg a hidegvérű állatok testének a hőmérséklete nagyjából egyenlő a környező levegő, vagy víz hőmérsékletével, akárcsak az élettelen tárgyakkal. A hidegvérű állatok sokkal nagyobb hőmérsékletkülönbségeket is kibírnak, mint az ember. Az egyik szalamander fajtaról jegyezték fel, hogy a laboratóriumban, ahol kísérleti célokra használták őket, fölöslegessé váltak és a laboráns levitte a vízzel telt üvegtartályt, amelyben tanyáztak, a pincébe. Ott aztán senki sem törődött velük, míg egyszer aztán télen szükség lett az üvegtartályra és felhozták a pincéből. A víz fenékiig meg volt fagyva az edényben, mire a laboráns feltette az edényt a tűzhelyre, hogy a jég felolvadjon. Köz-

ben más dolga akadt és az edényt a tűzhelyen felejtette. A laboratóriumban dolgozó orvosnak dolga akadt az előkészítő helyiségben és meglepetve látta, hogy a gőzölő meleg vízben vigan uszkálnak a szalamanderek. Az előzményeket megtudva, le is írta az állati alkalmazkodó képesség e végtetekbe menő érdekes példáját.

A hidegvérű állatok anyagcseréje oly renyhé, hogy hőmérséklete alig egy-két fokkal magasabb a környező hőmérsékletnél, míg az emberé nagy szabályossággal 36—37 Celsius között mozog. E hőmérséklet-állandóság szolgálataiban rendkívül bonyolult, finom apparátus áll, amely a hőtermelés és a hőleadás viszonyát szabályozza. E készülék működésének is megvannak a maga határai, amelyeket az ember felismert és a meztelen testet az extrém hőbehatások ellen ruházattal és lakásának fűtésével védi.

A bőr a hideg behatására először halványává válik: a bőr saját izomzata összehúzódik, megkisebbedik a bőr felülete. »libabőrös« lesz, kisebb lesz a hőleadási felület. Összehúzódnak véreink is, kevesebb vér jut a test felszínére, aminek folytán kevesebb hő jut a test felszínére. A hideg behatására a szervezetben élénkülnek az égek, amiáltal meleg termelődik. A fokozott melegtermelés és a csökkentett hőleadás tehát egyidejűleg tör a kitűzött cél felé, a test hőmérsékletének állandósága érdekében.

Ha bőrünket sokáig éri a nagy hideg, akkor a véreken bénulási jelenségek mutatkoznak: az erek kitágulnak, a bőr kivörösödik. A vérkeringés a végtagban tökélet-

len lesz, majd elakad, ami a végtag lilás eszineződésében mutatkozik. A rossz vérkeringés és ezzel járó oxigén-ellátás iránt a legérzékenyebbek az idegek; az ujjainkon, fülünkön és orrunk hegyén, a szívtől távolosó, egyébként is rosszabb vérellátású, vagy a hidegnek leginkább kitett helyeken bizsergést, zsibbadást érzünk. Ilyenkor még a károsodás, amit a hideg okozott, nem jövathetetlen és a kellemetlen érzés csupán azt adja tudunkra, mint egy vészjelző berendezés, hogy tegyünk valamit a fagyás veszélyének kitett »végek« megmentésére. Megdörzsöljük kezeinket, ujjainkat vagy füleinket ösztönszerűleg: a vérkeringésünket ezáltal megjavítjuk, hacsak időlegesen is. Ha fázunk sokáig egy helyben állva, elkezdünk topogni, fészkelődni, ujjainkat a kesztyűben és a cipőben mozgatjuk: izommunkát végzünk, amiáltal a hőtermelést fokozzuk. Ha mindez nem használ, a vérkeringés teljesen megáll a lehült részben és beáll a fagyás. A fagyott végtag kékes-vörösszínű, súlyosabb esetben hólyagképződést látunk a bőrön és körülírt elhalások mutatkoznak a szövetekben. Mindezek igen nehezen gyógyuló fájdalmas elváltozások. A háborúban sok katonára lett nyomorékká a téli harcok alatt és itt is bebizonyosodott az a tény, hogy a száraz hideg kevésbé ártalmas, mint a nedves hideg, amikor sokkal enyhébb hideg mellett is bekövetkezett a fagyás a nedves lövészárókban.

Gyakran ismétlődő enyhébb hidegbehatások, ha nem is ily súlyos, de maradandó elváltozásokat hozhatnak létre. A fagydagatok

a lábakon, ujjakon évenként kiujulnak. Különösen a vérszegény, belsőszekréciós zavarokban, érszűkületekben szenvedő egyéneknél, különösen nőnél gyakoriak a kezek, az ujjak és az orr vörösségében, duzzadságában megnyilvánuló hidegártalmak. A divatos, ténedden alólig erő harisnyavisélet a térdék tájékán hoz létre fagydagaganatot, mely manzsetta módjára éktelenkedik a lábszáron a fedetlenül hagyott részen.

A súlyos helyi fagyásokkal kapcsolatban általános jelenségek is fellépnek. A végtagok vérkeringés akadályozottsága miatt a belső szervekben vértolulás áll be, különösen az agyvelő lesz vérbő. Az egész szervezet vérkeringése tökéletlenné válik, a vér szénsav tartalma felszaporodik, amit legelőször ismét csak az idegközpontok vesznek tudomásul: bágyadság, fáradtság, aluszékonyság lép fel. A járás támoogyó, a látás megromlik. A központ benuálása következtében a szív és a légzés beszűntetik működésüket és a halál fulladás következtében áll be. Ezt megelőzően a megfagyott ember a tetszhalál állapotában van, amelyből megfelelő beavatkozással még fel lehet éleszteni az embert, bár már szinte halottnak látszik. Hidegvérű állatok valóságban jéggég fagyva is feléledhetnek. Az embernél a legalacsonyabb hőmérséklet, amelyre lehülve még életben maradhatott 26 fok Celsius volt, míg melegvérű állatoknál a magyar Horváth még 5 Celsiusra való lehülés után is észlelte az élet visszatérését.

Fagyás veszélyének kitett egyént nem szabad azonnal meleg szobába vinnünk. Hóval, vagy nedves

— Most már aztán elpárologni, olyan gyorsan, amint csak lehet! — gondolta s halk léptekkel tüstént el is indult.

Köhögés jött rá s elővéve a zsebkezdőjét, belétemette az arcát.

Elhaladt a rendőr mellett, aki háttal állt feléje.

Sikerült lejutnia a lépcsőn, anélkül, hogy bárki ügyet vetett volna rá.

Elsietett az első mellékutcába, amelynek sarka mögött várakoztatta a kocsiját.

A Nádor-szállóhoz hajtatott, ott kifizette és elbocsátotta a kocsit.

Egyet került, aztán új kocsiba szállt és fölhajtatott a Várba, az Uri-utcába.

Tizenegy óra volt.

... Ezek elbeszélése után térjünk vissza az irodába.

Ott hagytuk el, hogy a motozást végző rendőrbiztos kiküldött az előszobába egy rendőrt Szilva felöltőjéért.

... A rendőr lekasztotta a szegről a szürke felöltőt s bevitte a belső szobába, a rendőrbiztosnak.

— Ez az ön kabátja? — kérdezte az Szilvától.

— Ez.

A rendőrbiztos persze egyszerűen megtalálta a fekete gyémántot.

Átnyújtotta a vizsgálóbírónak.

— Tekintetes bíró ur, ez volt az őrizetbe vett ember kabátjának a zsebében.

— Mindenki odanézett.

Izgalmas történet a száz év előtti Budapest mélységeiből

(177)

A bíró magasra tartotta ujjait közt az ékszert.

— Miféle ékszer ez? — kérdezte Szilvától.

Az csak szóltanul bámult a kis csillagra.

— Az ügyvéd ékszerei közül való! — döbönt rá magában a végzetes megállapításra. — Hogy került ez a zsebembe?... Veszve vagyok.

A bírónak és mindenkinek feltűnt az irnok zavartsága.

— Nos, mi az? — szólt nagy hangon a bíró. — Csak tud fölvilágosítani adni arról az ékszerről, amely a zsebemben volt?

— Sejtlemem sincs, hogy került oda! — nyögte ki Szilva.

— Mindjárt gondoltam! — diadalmaskodott a bíró. — Talán én csempésztem bele, vagy a kapitány ur?

Szilva majd összeesett.

— Ez az ékszer az ügyvédé? — kérdezte a bíró.

— Nem tudom... nem láttem... — De hát itt van az ügyvéd jegyzéke a zálogba vett ékszerek-

ről! — jutott eszébe a bírónak.

Fölvette az asztalról a jegyzéket s átfutotta:

— Itt van, ni! — kiáltotta, csak úgy sugározva az örömtől. — Apó, fekete gyémántokból egy kis csillag. Fürediné, 83. 1/5. Ezt az ékszert egy Fürediné nevű asszony január 5-én zálogosította el az ügyvédnél. Meri tagadni?

Szilva nem szólt semmit, az egész világ forgott már vele.

— Szilva Márton ügyvédi irnokot gyilkosság és rablás gyanúja miatt ezennel letartóztatom! — hirdette ki harsogó hangon a vizsgálóbíró.

Az irnokot aztán átadta a rendőrbiztosnak, hogy megbilincselve kísérje be a főkapitányságra s ott az ügyeletes tartsa szoros őrizet alatt.

A bíró intézkedett, hogy a holttestet a bonctani intézetbe szállítsák s természetesen elrendelte fölboncolását is.

A lakást, mikor a bizottság eltávozott, lepecsételték s az irnokot hagyták az ajtó előtt.

— Most már kétségtelen, hogy Szilva és a postás bűntársak voltak, — mondotta a bíró Rókanak, mikor lementek a lépcsőn.

— Semmi sem lehetetlen, — felelte rejtelmesen a titkosrendőr, akinek a gondolatai egészen másfelé kalandoztak.

Maga sem tudta miért, egyre Béressy Félixen, Mallóry báró törvénytelen fián járt az esze...

— Ön résztvesz a további nyomozásban? — kérdezte a bíró, amikor a detektívfelügyelő elköszönt tőle.

— Ah igen, résztveszek! — válaszolta gondolataiból fölriadva a kis pupos ember. — Annál is inkább, mert az én föltevéseim más irányba mutatnak.

— Hogyan, ön nem Szilvában és a postásban gyanítja a tettest, vagy tetteseket?

— A postásban: igen. Szilva? Talán bűnrészes. No majd meglátjuk. Mikor tetszik eljönni a rendőrségre?

Egy óra felé benéztek. Ha addig megkerül a sürgönykihordó, rögtön kihallgatom. Lesz szerencsém?

— Igen, örömmel leszek jelen a kihallgatáson!

A SÜRGÖNYKIHODRÓ

A rendőrség hamar előkerítette a sürgönykihordót Füredi Jánosnak, Vera férjének a személyében.

Vérce ügyvéd embertelen harácsolása arra kényszerítette Füredit, aki az állami nyomda alkalmazottja volt, hogy e foglalkozás mellett még valamelyes mellékeresetet is biztosítson magának.

kendők
kell ve
zést. E
meg és
emeljük
fokról
kezdése
emelked
általáno
dig szű
zásra, a
injekció
A hel
vosi fel
desére
szolgál
desére
szük cip
védő st
fürdők,
genbesu
a már l
A tél
lízál k
hetők é
között
de hogy
nél, szal
nél és a
okozója
nos, m
munk v
— Mag
— Zsu
héten r
ahelyett,
gyalog m
tűdögyull
miért ke
— Mer
taxiba ül
Sok p
után, egy
közbenjá
sítő volt,
hoz, kise
Minden
szolgálat
becsülete
a megfés
zást, csak
foglalt fi
javára va
ja.
Az elm
volt.
Este n
szolgálat
ahol a re
négy táv
besítés v
zett a he
ben lakot
Füredi
utca n
a Vérce
már leír
Azután
rom távi
óra előtt
sítók hely
Hajnalt
utra küll
kor tért
tették.
Füredi
alig lehet
de mégis
reggel fe
kezett a
házikóba
Nyolc
a Várbar

kendőkkel dörzsöljük testét és ha kell végezzünk mesterséges légzést. Ha mód van rá, fürdésük meg és a kád vizét fokozatosan emeljük két óra leforgása alatt 16 fokról 30 fokra. Rázóhideg jelentkezése jó jel: a test hőmérséklete emelkedni kezd. Persze, ezek csak általános tudnivalók, közben mindig szükség van orvosi beavatkozásra, a szív erősítésére szolgáló injekciókra stb.

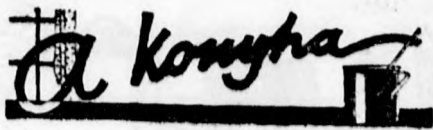
A helyi fagyások gyógyítása orvosi feladat. A hajlandóság leküzdésére általános erősítő eljárások szolgálnak, a helyi ártalom leküzdésére megfelelő öltözék: nem szűk cipő, karmantyú viselése, fülvédő stb., azután fagykenőcsök, fürdők, kvarc, rövidhullám, röntgenbesugárzások gyógyítják meg a már kifejlődött bajt.

A tél ilyen kellemetlenségei civilizált körülmények között leküzdhetők és normális körülmények között nem esnek súlyosan latba, de hogy turistaszereklenségeknél, szabadban dolgozó emberekénél és a háboruban mily ártalmak okozója lehet a hideg, arról sajnos, minden tél folyamán alkalunk van meggyőződni.

K. D. dr.

EGYRE MEGY

— Maga miért került kórházba?
 — Zsugoriságom miatt. A múlt héten rémesen zuhogott az eső, s ahelyett, hogy taxiba ültem volna, gyalog másztam haza, bőrig ázva s tüdőgyulladást kaptam. És maga miért került kórházba.
 — Mert nem voltam zsugori és taxiba ültem.

Vegyes vadász-gulyás

Negyedkilő marhahúst kockára vágunk és forró zsirban hirtelen barnára sütjük. Hozzáadunk egy nagy fej apróra vágott hagymát, sót, paprikát, vizet, melyben előzőleg leveskockát oldottunk fel. Befödve forraljuk, hogy a hus puhuljon. Közben félkiló tetszesszerű gombát megtisztítunk és vékonyra szeleteljük, a hushoz adjuk, hogy azzal együtt puhára főjjen. 20 deka burizst zsirban párolunk, vízzel feltöltve, puhára főzzük, ha kész, 1 evőkanállal finomra keverjük, koszorualakban táliba rakjuk és a közepébe öntjük a gombagulyást. A burizs a rizst pótolja. Leveskocka többféle van, izlés szerint választhatunk.

Paradicsom felfújt

Egy kikent formába rétegenként berakjuk a következőket: alsó réteg vékony karikára vágott friss főtt burgonya, középső réteg: karikára vágott friss kolbász, vagy karikára vágott borjú-, vagy sertéssült, felső réteg: karikára vágott paradicsom. Bésamelt készítünk zsirból, lisztből és tejből, tejjel keverjük és ráöntjük az egészre. A tetejét bőven meghintjük reszelt sajttal és zsirban piritott zsemlemorzssával. Mérsékelt tűznél a sütőben jól átsütjük.

Luxemburgi zöldbabfőzelék

A babot metéltre vágjuk. Zsirban puhára pároljuk finomra vágott hagymával és zöldpetrezselyemmel. Finomra vágott szárdellit vagy szárdellipasztát adunk hozzá izlés szerint. Nagyobb kockára vagy metélt-

re vágott főtt sonkát és tejfölt keverünk bele. Zsirban piritott morzsával meghintve és citromszeletekkel körítve tálaljuk. Ha a bab nem eresztene annyi levet, amennyiben puhára párolódna, adjunk hozzá 1-2 kanál huslevest. Ha nincs husleves, akkor leveskockából készítünk fél deci forró vizet.

Tiroli kiflik

Két deci tejjel és három deka élesztővel, cukorral kovászt teszünk. Ezalatt leszítélünk negyvenöt deka lisztet, beletesszük a kovászt, kanál cukrot, két tojást és csipetnyi sót. Meleg helyre egy kendővel letakarva kelni teszünk. Amikor már megkelt, a deszkára tesszük a tésztát, egy kicsit nyújtjuk és huszonnégy deka vaját szeletekre vágva, körül rakunk rajta, azután összehajtuk. Ezt a hajtogatást megismételjük mindig ugyanarra az oldalra hajtván a tésztát. A tésztát hideg helyen kell pihentetni. A harmadszori kinyújtás után veszünk egy tüzes kést, kockákat vágunk belőle, megtöltjük valami savanykás ízzel, azután pedig kiflicskéknek felsavarjuk. A tetejét a kiflicskéknek tojássárgájával kenjük meg. Ezt a tésztát tölthetjük dióval és túróval, azonkívül mákkal is, tetszés szerint ahogy akarjuk.

Eldugult vízvezeték kitisztítása

A leöntőbe tegyünk egy darabka szódát és öntsünk utána forró vizet. A leöntőbe lerakódott zsradék így felolvad és a víz akadály nélkül lefolyik.

Ha ruhakefének vagy hajkefének sörteje megpuhult, ismét kemény lesz, ha erős timsóoldatba mártjuk. Vigyázzunk arra, hogy a timsóoldat ne érjen a kefe fájához.

Asszonyok, lányok

Jó tanácsok:

Öntözőkannák megóvása

Ha nem akarjuk, hogy kerti öntözőkannánk hamarosan tönkremenjen, használat után rögtön szárítsuk ki oly módon, hogy lefelé borítsuk (léckerítésre vagy karóra is akaszt-hatjuk.) Éjszakára se hagyjunk a kannában vizet, mert ettől megrozsásodik és könnyen kilyukad. Ha kannánk festett vagy lakkozott, időnként dörzsöljük be szalmiákos vízzel, utána olajjal.

Kerítés vagy szabadban lévő fahalmi festése

Az időjárásnak kitett fabutorokat, ládákat vagy kerítéseket a következő festékekkel festhetjük be, hogy festése tartós maradjon:

Jóminőségű cementet olyan sűrűre keverünk el tejjel, amilyen általában az olajfesték szokott lenni. A deszka, amelyet be akarunk festeni, lehetőleg ne legyen simára gyalulva. Kétszer-háromszor mázoljuk be a fentebb leírt festékekkel s ez nemcsak az időjárás ellen, hanem a tűzveszedelemtől is megvédi a deszkát. Ügyeljünk arra, hogy a fa, mielőtt bemázoljuk, teljesen száraz legyen.

Mosóbőr-kesztyűk tisztítása. Áztassuk két napig 8 rész víz és 2 rész szalmiákoszelegyében. Utána alaposan öblítsük le hideg, folyóvízben s miután óvatosan kinyomkodtuk belőle a vizet, fújjuk fel a két kesztyűt, gomboljuk őket egymáshoz és így akaszszuk száradni. Sem meleg tűzhely, kályha vagy lámpa mellé nem szabad szárítani tenni. Száradás után dörzsölve, olyan lesz, mint az uj.

Sok próbálkozás és ajánkozás után, egy földijének és barátjának közbenjárására, aki táviratkézből, fölvevették a táviróhívatalhoz, kisegítő sürgönykihordónak.

Minden második éjjel kellett szolgálatot teljesítenie s a derék, becsületes ember szívesen vállalta a megfeszített munkát és éjszakázást, csak hogy az ügyvéd által lefoglalt fizetését felesége és kislányára valamilyest is pótolni tudja.

Az elmúlt éjjel is szolgálatban volt.

Este nyolc órakor jelentkezett szolgálatra a kézbesítő termében, ahol a rendező negyed tíz órakor négy táviratot adott át neki kézbesítés végett. Mind a négy címzett a hetedik kerület belső részében lakott.

Füredi legelőször is a Dohány utcába ment és ott kézbesítette a Vércsének címzett táviratot, a már leírt körülmények között.

Azután sorra eladta a másik három táviratot is és már tizenegy óra előtt újra bent volt a kézbesítő helyiségében.

Hajnaltól újabb kézbesítő-körutrá küldték, amelyről négy órakor tért vissza, akkor hazabocsátották.

Füredi erőteljes, fiatal férfi volt, alig lehetett még harminckétéves, de mégis félholtra fáradt, mire reggel fél öt óra tájban hazaérkezett a Vizivárosba, a dunaparti házikóba, amely lakásul szolgált.

Nyolc órakor kellett fönt lennie a Várban, a nyomdában, így te-

hát volt még pár kis órája, amit alvásnak szentelhetett.

Levetkőzött, ágyba feküdt s a következő pillanatban mélyen elaludt.

Fél nyolckor költötte föl a felesége, akkor sebtiben felöltözött, csak úgy üresen lehajtott reggeli kávéját és fölsietett a Várba, ahol pontban nyolc órakor munkába állt.

A nyomdában elhallgatta, hogy elseje óta milyen mellékfogalkozása van, mert ez egyrészt a szabályokba ütközött, másrészt nem akarta, hogy kollégái lenézzék és talán kigunyolják.

Még nem volt tizenkét óra, amikor a rendőrség már megjelent Füredi lakásán.

Nem volt otthon más, csak Fürediné öreg édesanyja, aki a konyhában ebédet főzött és a beteg kislíu, aki bent feküdt a konyhából nyíló hálószobában. A nyitott ajtón át be lehetett látni a gyerekre.

— Füredi János sürgönykihordót keressük, — mondta a rendőrtisztviselő, belépve a konyhába. — Idehaza van?

Az öregasszony nagyon megijedt a rendőrök láttára. Alig tudta kinyögni a feleletet:

— Nincs idehaza. Miért keresik?

— Azt ő majd megtudja a rendőrségen. Mikor ment el?

— Fél nyolckor, reggel.

— Hová ment?

— Föl a Várba, az állami nyomdába.

— Miért ment oda? Mi keresni valója van ott?

— Ott van állásban, — mondta az öregasszony. — Raktárnok.

— Igazat beszéljen, mert máskülönben meggyűlik a baja a rendőrséggel! — fenyegette meg az idős asszonyt a rendőrtisztviselő. — Hát maga kicsoda? Mi itt a háznál?

— Anyósa vagyok Füredinek, a leányom az ő felesége.

— Hát a leánya hol van?

— Nem tudom, ő is elment már tíz óra után.

— De hisz a maga veje sürgönykihordó! Hogy lehet akkor állása a nyomdában?

— A szegény, jó ember kénytelen volt sürgönykihordónak is fölcsapni, mivel hogy az a gyalázatos, alávaló ügyvéd lefoglalta a nyomdától járó fizetését.

— Micsoda ügyvédről beszél maga, hogy hívják azt az ügyvédet?

— Vércsének hívják és valósággal az is. Verje meg az Isten, amikor egyet lép!

A rendőrtisztviselő nagyot nézett.

— Ugy, hát magukat lefogaltatta Vércse?

— Le, az a köszívü ember és annak dacára, hogy havonta negyven pengőt huz el a vöm fizetéséből, most meg árverést is tüzetett ki ellene.

A rendőrtisztviselő eleget halott, hogy úgy gondolatban nagyhírtelen megszerkessze a vádat a szegény Füredi ellen.

— Ihol ni, egészen világos a bűncselekmény indító oka: a rablási szándékkal párosult bosszu az ügyvéd ellen, aki zálog alá vetette

és elárverezni készült Fürediéket. Semmi kétség benne, Füredi gyilkolta meg az ügyvédet, hogy bosszút álljon rajta s egyben ki is rabolja.

— Hogy volt öltözve Füredi, amikor eltávozott?

— Hogy? Hát a rendes civilruhájában.

— S a postásruha, amelyet tegnap viselt?

— Azt még négy nappal ezelőtt vette kölcsön egy postás ismerősétől. Ott van a hálóban a ruhászekrényben.

— Elvisszük magunkkal, — jelentette ki a rendőrtisztviselő s a háóba menve, az öregasszony nagy sopánkodása közben előszedte a postásruhát és sapkát.

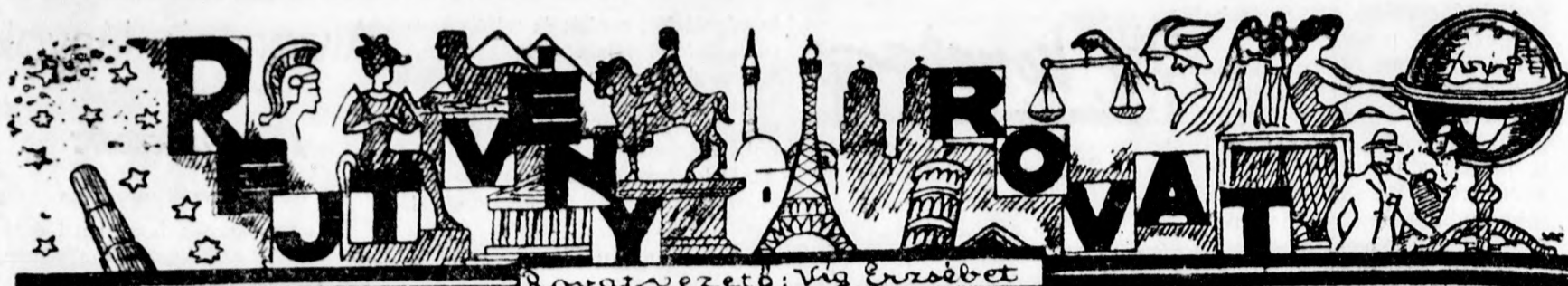
Kérésére az öregasszony nagy csomagolópapírost adott, abba a rendőrtiszt becsavargatta a ruhát, meg a sapkát s a csomagot madzaggal összekötve, távozóban átadta az egyik rendőrnek, hogy hozza magával.

A rendőrtiszt a másik rendőrt hátrahagyta a kapun belül, az udvaron, hogvha akár Füredi, akár a felesége hazatér, nyomban kísérije be a főkapitányságra.

Ő maga a csomagvívó rendőrrel a Várba sietett, hogy az állami nyomdában letartóztassa a raktárnokot, ha csakugyan ott találják.

Csak elhült a nyomdaigazgató, amikor a rendőrtiszt jelentkezett nála s elmondta, hogy mi járatban van és hogy milyen főbenjáró gyanu miatt keresik Füredit.

(Folytatjuk)

Rovarvezető: Vig Erzsébet

VIZSZINTES SOROK

1. Vállalatba fektetett tőke, bizonyos jövedelmezőségéért való jótállás
12. Német dátumrag
13. Vezényszó
14. B. Z.
15. Államnyelven, level.
18. A kis Ilonka
19. Névelővel és tárgyraggal, az erekben keringő folyadék
21. Fénytan
22. Sróf
23. Időmérő
24. Japan reformpolitikus
26. A 18. vízszintes, más változata.
27. Szláv női név
29. Husos levelű növény
31. Ebben az évben
33. T. N.
34. Végtag
36. Képes, bir
38. Visszafelé: fonetikus mássalhangzó
39. Csak folyadék lehet ebben az állapotban
40. Római hármas
42. A Tisza baloldali mellékveze
43. Megfordított: egyiptomi napisten
45. Pályatest
46. Érc
47. Idegen kötőszó
48. A Dráva mellékfolyója, ... magyarul
50. Azonos mássalhangzók
52. Át, keresztül
53. Elefántcsont, latinul
54. Egyiptomi kikötőváros
55. Mese
56. Forduló a teniszjátékban fon.
58. Nagyon kicsi
60. Mázol
61. Y. R.
62. Katonai titkok felderítésén dolgozók
64. Kor
66. N. S.
67. Porosz tartomány fővárosa

KERESZTREJTVENY

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12			13						14	
15	16	17		18				19	20	
21							22			
	23			24		25		26		
27	28			29			30		31	32
33		34	35				36	37		38 Cs
	39			40		41		42		
43	44		45				46			47
48	49			50		51				52
53				54					55	
56			57		58			59		60
61		62		63			64		65	66
	67				68		69			70
71										

69. Szűrő
71. Cselekvésünk jogtalanságának tudata.
7. Számneve szerbül
8. O. E.
9. Rokkant
10. Kép
11. Baleset
16. Független
17. Kereskedelmi súly
19. Visszafelé: egy szó a halotti beszédből
20. Idény
24. Aroma

FÜGGŐLEGES SOROK:

1. Pest vármegyei község.
2. Csecse-becse, névelővel
3. Atalanta pillangó
4. Igekötő
5. Azonos a 18. vízszintessel
6. A Magas Tatrában van

25. Mindennek a rugója
28. Tüköryvártásnál használják
29. S. B.
30. Ekezetten, keresztül
32. Azonos magánhangzók
35. Az értékpapírok névértékén felül való áremelkedése
37. USA egyik állama
44. Francia opera költő
47. Híres osztrák hadvezér
49. Tea izesítő
50. Dohányzik
51. Legyel, németül
52. Cimzés rövidítés
57. Veszedelem
59. Verskellék, névelővel
62. Himnusz
63. Hártásszárnyú rovar (ékezetten)
64. Két mutató szócska
65. Névelővel, szabószerszám
67. Utórag
68. Mutatószócska
69. Kettős mássalhangzó
70. Az egyik kártya neve.

A múlt vasárnapi számban megjelent keresztrejtvenyünk helyes megfejtése: Vízszintes sorok: Imádság már azis, ha szemedbe nézek, La, Bánk Bán, ZZ, Mía, Zai, Rév, Aida, Abb, Kávé, Ib, Ba, Rum, Rut, Kaárdi, Katalin, Ada, Oly, Ak, Adi, Tri, Un, Som, Or, Ida, O, Izé, Tlap, To, Ir, ZLLZ, Molba, Ro NM, Ssice, Isoz, Eke, Akt, NTM, Ray, Odi, Eba, To, Morog, Emese, Ól, Es mégis mozog a föld. — Függőleges sorok: Ilyen óriást mint, Ma Ab, Gáz, Mnaa, Akiba, RBRB, AAE, ZN, Az, Szemedbe nézek, Mar,ka, Il, Ad, Rá, Év, Vékony, Alr, Kata, Buda, Buta, Mi, Ra, Ada, Ke, Lori, Ill, Kolostor, Irt, Ki, Ba, Tor, Üzlet, Malom, De, Ilike, PBZ, Or, Im, Zsa, Kari, Ka, Ideg, Rag, Jos, Omo, Isa, Mé, GM, Ez, Ef.

A TUNÉDORSZÁG NYEREMÉNYEI:

Speciális gyermekfelvételek
művész kiállítások, olaj- és vízfestékek, esküvői és PORTRÉ-felvételek elsőrangú kidolgozásban
FOTO ANNY
Kralja Alekszandra ul. 9

Bésp ajándékok ad a **NAGYFEJŐ** (»SZNEZSANA«)
tulajdonos: Schön Márta, kézmunka-üzlet, Noviszád, Bulvar, Matica épület.

Szép ajándékok ad **PAPIRUS** — BUZA ERNŐ
Petrovgrad és környéke legnagyobb könyv és papíráru üzlete.

Állandóan a legjobb minőségű friss csokoládé és keksz kapható

UNION bonboniérában
Noviszád, Trg Oslobođenja 2.
Tulajdonos: Kelemen Gábor — A helyes megfejtőnek csokoládét ad

Öt adag finom fagyaltot ad az újonnan megnyitott és fagyalt specialitásairól már is közismert és kedvelt **LIDO**
fagyaltszalon, Kralja Petra II. 2.

Egy doboz legkínzóbb desszert csokorka a **WAHL-féle »CONFISERIE«** által
NOVISZÁD, KRALJA PETRA II. 72

Ajándékkönyvet ad a **GLOBUS** könyvesbolt
Novi Sad, Kr. Petra II. 42

Egy stíl ráját ajándékoz **SZÓTÉR J.** faszobrász
minden szakmába vágó munkák legjobb nevű szaküzlete Noviszád, Ustavska 1.

Truppel Béla
az ország legnagyobb hangszerüzlete, a »Hohner« harmonikák vezérképviselete és lerakata ajándékoz egy finom szájharmonikát. Noviszád, Duna ucca.

Kétszer öt-öt darab mignon-sütemény a **MIGNON cukrászdából**
tulajdonos Horváth Károly, Kralja Petra II. 13. — Állandóan friss sütemény

Egy oltás és szép látkérem a **»GOLYA«** bazar játékru és luxúciák üzletéből
Kralja Petra II. 7

Egy negyed tucat finom piperezapo pant ad a **PRVA JUGOSZLOVENSZKA KEMICSNA TVORNICA** NOVISZÁD.
gyártja a legjobb cipőkreteket, az **IDOL** és a híres **KLEIN ÉS FIA** felépítésszervezőit

Egy pár gyermekharisnya vagy kesztyű az **»OLCSÓ PEREPATICS«** kőtört és szövött áru üzletéből
Futoaki put 37.

Valtozatosan szép ajándékosomagot ad a **»KONZUM«** kávé és tea szaküzlet
Noviszád, Kr. Petra II. 2

3 drb. »Indanthrene« szintartó zsebkezdő, vagy egy gumilabda »Indanthrene« áthuzattal
HOLIK BACSI »Indanthrene« osztályától, Noviszád, Kralja Alekszandra 12.

Egy szép képkeretet ajándékoz **LERCH JOVÁN**
Blondel keretek, üveg és porcellán áruk legdusabb szaküzlete Noviszád, Kr. Petra II. 21 — Telefon 30—74

FOTO STUDIO ROYAL
Noviszád legmodernebb fényképező műterme egy fényképfelvételt, Trg Oslobođenja 2, Matica-épület

Fűszer csomag **MARTIN MIRKO** (azelőtt Gausz Viktor) fűszer és csomage üzletéből
BORNJI TRG 5 — TELEFON 33—66

NYVET AD **MENAHEM J.** antikváriuma, — Noviszád, Vesz-elad minden nyelvi használt könyvet.

Villany meblámpa **IRISAY JÓZSEF**
sport és vadászfelszerelési cikkek szaküzletéből
KRALJA PETRA II. UL. 32

Jó kidolgozású fényképet csak a 20 éven át dolgozó **OSZNOVITY MÜTERMÉBEN** kap. Forduljon bizalommal hozzánk. Noviszád, Zselezniczka ul. 5. Arvikkárosultaknak kedvezmény.

Egy szájharmonika vagy okarina **Schade Adám**
hangszerüzletéből, Noviszád, Kralja Petra II. 32. Nagy választék, olcsó árak, szolid kiszolgálás.

Egy szép ajándékosomagot ad **KONSTANTINOVIC.**
Noviszád legdusabban felszerelt fűszer-és csomage-üzlete
KR. ALEKSZANDRA U. 19

Hajnyírást, vagy kislányfrizurát csinál egy kislánynak és kislánynak az **»ELLO«** SZALON
Noviszád, Kralja Petra II. 63
Külön pedikűr osztály

Fényképfelvételt **Studio Heringnél**
Agotló csokor! Amattik képek készítésére

Egyesületi közlöny

MŰKEDVELES NÉPNEVELÉS KÖNYVTARELET

A magyar irodalom története

Mindenki ismerje nemzetének irodalmát!

(Kilencedik közlemény)

A népies nemzeti irodalom kora

A magyar irodalmi élet hatalmas lendületet vett a XIX. század első évtizedeiben, nyomom kísérté és lépést tartott vele a nemzeti szellem, a nemzeti öntudat ébredése, az egész magyarság vágya, hogy belekapcsolódjék a nyugati eszméáramlatokba, amelyek a polgári demokrácia szellőinek szárnyán az emberi szabadságjogok úde kiképletét hozták. Ezek a vágyak teljesebbre találtak a modern magyar alkotmány megszületésében, a negyvennyolcas törvényekben, amelyek népképviselői alapon nyugvó demokratikus államberendezkedést adtak a régi rendi Magyarországnak. Nemcsak a jobbágyság szabadult fel, hanem szabaddá lett a sajtó is. Megszűnt a cenzura és ezzel leomlott az irodalom szabad fejlődésének legfőbb korlátja.

De a nemzet nem soká örülhetett kivívott szabadságának. Ezután következett a szabadságharc véres erőfeszítése, az orosz betörés és az összeomlás. Az elnyomatás szomorú napjai szakadtak Magyarországra. Attól lehetett félni, hogy a zsarnoki önkényuralom, amely német és cseh tisztviselőkkel, settenkedő kémeikkel, zsandárokkal és cenzorokkal rakta meg az országot, csirájában fojtja majd meg a magyar irodalmat. Nem így történt. A magyar nemzeti érzés és öntudat dacos, acélos kitartással élt tovább az elnyomatás napjaiban. Az írók lelkét megédzette, megerősítette az üldözés. S az irodalom a veszedelmekkel szembenézve, kibúvókat, árutakat keresve, élt tovább. Népieségével ápolta azt a nemzeti demokráciát, amelyre a Bach-korszak halálos csapást akart mérni. Ez a népies hang Petőfi fellépésével aratott diadalt a magyar irodalomban. Arany János és Tompa Mihály költészetében érte el zenitjét és megerősítette az új, egyszerű, sallangosságoktól, mesterkélségektől mentes magyar költői nyelvet. Részben az ő hatásuk alatt tette meg a fejlődés hasonló útját a magyar szép-próza Jókai Móron át, de teljes kifejlődését csak később, Mikszáth Kálmán és Gárdonyi Géza egészen leegyszerűsített, népies zamattól izes nyelvében érte el. Míg a fejlődés végső fokon a magyar tudományos irodalom nyelvét is ugyancsak ennek a természetes egyszerűségnek a jegyében akarja átdolgozni. A nyelvnek ez a természetes, közvetlen leegyszerűsödése, világosságra, érthetőségre való törekvése jellemezte ezt a korszakot s ezzel együtt járt a tárgykor és a tartalom természetessége, közvetlen szemlélet alapján nyugvó világos egyszerűsége, vagyis a népies nemzeti irodalom kora egyben a magyar irodalmi realizmus korszaka is.

A magyar irodalom ebben az irányban haladt az abszolutisztikus korszakban is s teljes virágjában bomlott ki, mikor a kiegyezés végre meghozta a nemzetnek a békét, a nyugalmat, a szabadságot s a békés fejlődés minden lehetőségét. Magyarország legszebb, legboldogabb korszaka a kiegyezést követő harminc év. A gazdasági fellendüléssel együtt járt az egész kultúra kivirágzása. Rohamosan gyarapodott az iskolák száma, a műveltség egyre általánosabbá vált és ezzel az olvasóközönség is egyre gyarapodott. Már voltak megbízható, érdemes kiadók is:

Heckenast, akinek vállalatából a mai Franklin-társulat alakult. Emich Gusztáv, akinek vállalatából az Athenaeum fejlődött, továbbá Ráth Mór és Aigner Lajos. Megjelent az első szépirodalmi képes hetilap, a Vasárnapi Ujság, amely évtizedeken át szolgálta a közönség izlését és érdeklődését. Vadnay Károly megalapította a Fővárosi Lapok-at. Megszületett az első irodalmi és tudományos magyar revü, az Akadémia folyóiratában, a Gyulai Pál által alapított Budapesti Szemlében. Toldy Ferenc az Új Magyar Múzeumot alapította meg, Szarvas Gábor a Magyar Nyelvort, amely a legalaposabb és legtudományosabb készültséggel fogott hozzá a magyar nyelv tisztaságának ápolásához.

A Kisfaludy-Társaság mellett megalakult a Petőfi-Társaság, amelyben Jókai Mór vezetésével a fiatalabb irónemzedék tömörült. A népies divat megteremtette a Nemzeti Színház mellett a Népszínházat, ahol főleg a kor hangulatának igen megfelelő s ezért közkedvelt népszínmű talált hajlékot és ért meg egészen kivételes virágzást egy olyan istenáldotta tehetség révén, aminő Blaha Lujza volt. Neve öleg hatott az irodalomra az irodalom-történetírás s a kritika nagy fejlődése, amelynek teljesen nyugateurópai színvonalon álló magyar művelői voltak már ekkor, mint Erdélyi János, Imre Sándor, Salamon Ferenc, Greguss Ágost, de különösen Gyulai Pál, Beöthy Zsolt, Péterfy Jenő, Riedl Frigyes és Alexander Bernát.

PETŐFI, ARANY, TOMPA

Három kivételes tehetségű költő neve adja meg a címét e korszak első fejezetének. Ez a három kivételes egyéniség nemcsak megindítója, hanem teljes felvirágoztatója is volt a korszak új költői irányának. Rányomta a maga bélyegét korának egész magyar költészetére. Mindháromnak bőven akadt utánzója s az a költői irány, az a stílus, amelyet ők megteremtettek, nagyon soká élt ezekben az utánzóknak, sőt ma is felbukkan még egy-egy megkésétt epigonnál.

Ez az új magyar költészet visszament a századok folyamán elkallódott ősi hagyományokhoz, amelyek csak a tiszta magyar nép körében éltek még, a dalokban, amelyekben még egy nomád nép természetesen naiv lelke nyilatkozott meg, a mesékben és mondákban, amelyek apáról fiúra szálltak. A tiszta magyar vidékeken, a Tisza mentén, Erdély eldugott, idegennek hozzáférhetetlen völgyeiben felkutatatták ezeket a régi dalokat és meséket. Megtanulták belőlük azt az ősi ütemet, amely talán még ott zengett a Volga és a Don menén vágató magyar lovas szívében. Megtanulták a dolgokat a természetfiának egyszerű, józan szemével nézni. Megértették, hogy az a költészet a legszebb s a legelevenebb hatású, amely érzéseit a magyar szívből veszi, erejét, zamatát a tiszta magyar népből szívja, színeit és illatát a magyar nap és a magyar levegő bázsamos csókjaiból meríti. Így született meg teljesen népies alapokon az új nemzeti költészet, amelynek mesterei Petőfi, Arany és Tompa.

Tompa lépett fel időrendben először, de Petőfi volt az igazi megindítója ennek az új népies iránynak, az ő rendkívüli egyéniségének csodálatos hatása tette csaknem egy csapásra elfogadottá, divattá, sőt szinte megdönthetetlen hitvallássá a népies irányt. Az

egész világirodalomban páratlanul áll, hogy költő olyan hirtelen, csaknem egy csapásra olyan tökéletesen meghódítsa a szíveket, mint Petőfi. Az igaz, hogy költészte az egész kor epedő vágyait szólaltatta meg. A levegőben volt a sóvárgás a demokrácia után. A cikornyás, fellengzős, hamis egekben barangoló, vagy betegesen sápitózó költészet után mindenki várta már az egyszerű, tisztán érthető, cikornyátlan beszédet, az erőteljes, zamatos szavakat s Petőfinél ezt az egyszerűségi még varázsozabb hatásúvát tette egy határtalan költői tehetség meleg és lebilincselő liraisága. Később segítette ezt a nagy hatást az a legenda, amely a költő alakja köré fonódott.

Petőfi, mint a nagy triászhoz mind a három tagja, a nép egyszerű gyermeke volt. 1823-ban született Kiskőrösön, apja tanulatlan paraszt mészáros és gazdálkodó volt. Ő maga egész gyermekkorát egyszerű földművesek közt töltötte s itt szivta magába a népies szellemet s a végtelen rónaság szeretetét, ami lépten-nyomon kiütözközik költészetéből. Szeretett tanulni és sokat is tanult. De zabolátlan természete nem tűrte az iskolai fegyelmet. Iskoláit teljesen nem is végezte be. Volt vándorszínész és katona. Azután lapszerkesztő lett. Nőül vette Szendrey Juliát, akiben szerelme a tiszta női eszmény megtestesülését látta. A márciusi napoknak egyik főmozgatója volt. Mint tiszt vett részt a szabadságharcban. Bem tábornok hadsegéde volt és 1849-ben, a segesvári csatában nyomtalanul eltűnt. A nép képelete legendákat szőtt a költő köré, akit szibériai fogságból várt vissza. A valóság azonban sokkal szomorubb volt a legendáknál. A költő alakjában szélhámosok bolondították a hiszékeny embereket. Felesége nem sokkal halála után férjhez ment s házassága nem volt a legeszményibb. A költő fia, Zoltán, viharos ifjúság után korán és dicstelenül fejezte be földi pályáját.

Petőfi a legnagyobb magyar költői tehetségek közül való, sőt külföldi esztétikusok megálliapítása szerint a világirodalom legnagyobb szellemei közt foglal helyet. A magyar költők közül őt ismeri és őt becsüli legtöbbször a külföldi irodalmi mérlegelése. Van verse, amelyet 40 nyelvre lefordítottak. Petőfi Sándor az első igazán közvetlen lírikus a magyar költészetben, aki őszintén kiönti verseiben szívét és lelkét. Életének csaknem minden mozzanatát megénekelte. Ez magyarázza, hogy ő a családi érzésnek első és eddig tul nem szárnyalt költője nálunk. Gyönyörű költeményeket írt szüleitől, amelyekben az érzés mélységét szemérmesen humorral rejtegette. Még a szerelmi líra is nagyobb részben családi költészet nála s a hitvestárs gyöngéd magasztalása. A nőben különben is a női eszményt kereste. Szerelmi költeményeit tiszta fiatal lányokhoz írta, s a családi élet tiszta szerelmét tartotta az igazi szerelem beteljesedésének. Tájfestő költeményeiben szemléletes képek lebilincselő szépségeivel magasztalta az alföldet, a szabad pusztát. Hazafias költészte imádságos, himnikus rajongás hazájáért és nemzetéért.

(Jövő vasárnap folytatjuk)

A szónoklás és előadás művészete

IRJA: BOGNÁR ELEK

Az akaratérő szerepe a siker kivívásában

Valamennyi belső kellék között a legfontosabb az, hogy a sikert akar-ni kell!

Bárhon beszélünk, azzal az erős akaratú, komoly elhatározással kell hozzáfognunk a beszédhez, hogy tudásunkat hallgatóinknak át is adjuk, illetőleg meggyőződésünkről őket is meggyőzzük. Mert szavakat, mondatokat szépen összefűzni és elmondani: ez még nem művészet. Erre még ne legyen büszke a szónok akkor sem, ha ékes szóvirágokkal diszitett cicerói körmondatokat órák hosszában át puffogat is a levegőbe. Még az sem siker, ha megakadás nélkül elmondja előre elkészített beszédét. Ha akármilyen szépen hangsúlyoz, ha egyszerű sem sül bele, ez még mind nem a siker!

A siker ott kezdődik, ha úgy beszél, hogy a hitét, eszméit másokba át tudja ültetni. Ha a hallgatóság a szónok érveit megérti, azokat átveszi, magáévá teszi, sőt azokért ugyanúgy lelkesedik, mint ő: ez már siker! Az a szónok, aki szavaival zászalja alá lelkes harcosokat tud toborozni: sikerrel beszél.

E téren mutatkozik szónok és szónok között a nagy különbség. Mert beszélni, éppen úgy, mint járni, többé-kevésbé mindenki megtanul, amikor kilép a bölcsőből. Azonban a gondolatokat úgy eljuttatni azokhoz, akikhez szántuk, hogy gyökeret verjenek a lelkekben, az már nem mindenkinek sikerül egyformán. A jó szónok többet, a rossz szónok kevesebbet tud megtermékenyíteni hallgatói lelkében. Szónoki szempontból a legszebb gondolatok és legragyogóbb eszmék is értéktelnek, ha azokat olyan módon adják elő, hogy nem jutnak el a tulsó partra: a hallgatókhoz, hanem örökre elmerülnek a szónok és hallgatóság között tátongó űrben.

Aki nyilvánosság előtt óhajt beszélni, tulajdonképpen harcba indul! Ha meggyőzi a maga igazáról a körülötte állókat: megnyerte a csatát. Ha csak előadta a mondani-valóját, de nem győzött vele meg senkit sem, akkor bizony vereséget szenvedett.

Mindig úgy beszéljünk, hogy a magunk elé kitűzött célt elérjük. Mert minden beszédnek, még a leg-rövidebbnek is, van valami célja. A cél a fontos, a beszéd csupán célra-vezető eszköz.

Ha azt mondom: »Kérek egy pohár vizet!« — ennek is van célja. Ha nem értem el a célot, a kérésemet megismételelem. Követelve, kérve, könyörögve, haragosan, de ismét-lem mindaddig, amíg a vizet meg nem kapom. Vagy belenyugszom a kudarcba, a nélkül, hogy célhoz ér-nék.

A tanár nem elégedhetik meg az-al, hogy órájának egy részét szép magyarázással tölti el. Ezzel még hivatásának nem tett eleget. Nekí az a feladata, hogy tanítványait

megtanítsa. A »meg«-en van a hang-súly.

Az ügyvédnek sem jelent sikert, ha elmondta szépen a védőbeszédét. Ha fennakadás nélkül, ha zsufolt hallgatóság előtt, ha órákon át is beszélt, ez még magában véve nem siker. Sikere akkor van, ha beszé-dével segített valamit védettje sor-sán.

A politikus csak akkor szónokolt sikerrel, ha szavaival meggyőzte vá-lasztóit, vagy a képviselőházban képviselőtársait elgondolásainak he-lyességéről.

A színész nem lehet büszke ma-gára, ha hibátlanul elmondja a hu-moros szöveget, de a nézőtérben nem nevetnek rajta. Ugy kell elmondania, hogy megnevettesse a közönséget. A cél itt: a megnevetetés, — ezt kell elérni, nem pedig a szöveget szóról-szóra elmondani.

És végül a temetésen sem végezte jól a feladatát az a lelkész, aki csak elmondta a vigasztaló beszédet. Ez magában véve még nem elég. Csakis akkor áll hivatása magaslatán, ha úgy beszélt, hogy a szomorúak szeméből, vigasztaló szavaival, fel tudta szárítani a könnyeket. A sza-vakat úgy kell kiejtenie, olyan szin-nel, megindultsággal, hangsúllyal és főleg akaratú, hogy a gyászoló lel-kekbe bele tudja sugározni az Isten akaratában való megnyugvást. Amit ő érez, amit ő hisz, azt öntse át má-sokba. Az még nem minden, ha önti magából a hitet; öntse át a hűvekbe is! Szónoki szempontból csak akkor lesz sikere.

A siker azonban magától nem jön meg. A sikert akar-ni kell! Testestől-lelkéstől, életre-halálra! Minden al-kalommal azzal a megingathatatlan elhatározással kell megkezdenni a be-szédet, hogy meg fogom győzni hall-gatóimat. És ettől az élet-halál aka-rásomtól nem tágitok az utolsó szó kimondásáig, sikerem biztosításáig.

Igen, de a sikerhez csak egyetlen uton juthat el a legelszántabb aka-rat is és ez: a hallgató figyelmének a lekötése. A cél egy módon érheti el a szónok: ha kicsikarja ennek elő-feltételét, hallgatóinak figyelmét. Minden tudását, rátermettségét, ér-zékét, találékonyságát latba kell vet-nie, hogy ezt a maga számára meg-szerezze.

Amiként a kovács a vasat csak iz-zó állapotban alakíthatja, azonkép-pen a szónok is csak akkor törheti meg hallgatói ellenállását, ha figyelmüket magához láncolja.

A kereskedelmi életnek is szüntel-enül fejtörést okozó kérdése: ho-gyan lehet a vásárlóközönség érdeklődését a kirakatban elhelyezett árukra terelni? Egy népszerű áru-ház néhány évvel ezelőtt hono-sította meg, hogy kívül, a bejárat feletti kis emelvényen, gépezettel hajtott bábukat helyezett el. Való-ságos színpadi jeleneteket játszottak le ezek az alakok. Az egyik hónap-

Mesél a nép

Orfatay Gyula gyűjtése

FÉDICS MIHÁLY MESÉL

Igazság és Hamisság

Elmentek osztán haza. Ebéd várta őket. Megebédelték, ebéd közbe azt mongya az orvos: »Felséged! én mán hazafele is utaznék.« »Hogyhogy — azt mongya, — hazafele? Orvos ur, én nem azt akarom. Azt akarom, — azt mongya, — ha a jányom felgyő-gyitotta a betegségtül, vegye is el.« »Ó, felséged! annyira járunk egy-mástul, mint az ég a földtül.« »Hogyhogy? Talán nem is szeretné a já-nyomat?« »Ó dehogynem, mint a lelkemet, de mán én azon tuestem. Nekem otthon feleségem van, gye-rekem van, én azt nem tehetem.« »En meg azt hittem, hogy orvos ur nótelen.« »Dehogyl!« »Hát mostmán orvos ur, mit kér ezeker az esetek-ér?« »En semmit se. Amit felséged szán, azt fogadom el, én nem alkut-tam semmire, nem is szabad.«

Nahát osztán hozzákészültek, meg raktak osztán, azt mán biztosan nem tudom, tizenöt vagy husz szekeret pézzel, hát még oszt reneteg sok buzával szekereket, egy század ka-tonát kíséretnek, meg azt a hintót lovastul, kocsisostul, aki odavittek őket. »Na, orvos ur, be van eléged-ve?« »Nagyon be vagyok, nagyon be vagyok mindennel, nagyon szépen meg is köszönöm.« »En is köszönöm orvos urnak a szíveséget, mert nem tudom meghálálni a jó Istenemnek, amennyi sok bánatot levett a szí-vevrül és amennyi sok örömet hoz-zott. Nem tudok örömömbe micsi-nálni, hogy vizem van, mijen nagy nyűg vót ez a fejemen. Se nyom-rék nincsen az országomba, se vak nincs az országomba. Még oszt a já-nyom is saslódott hét évig az ágyba. Most mán uj nyugott vagyok, a jó istenemnek is, de orvos urnak is kö-szönöm, hogy ijen örömet hozott nekem.«

Igy osztán elkészültek. Megtut-ták, hogy hazafele megy az orvos, az egész ország odatódult megkö-szönni szíveséget. Elkészültek, mindentül elbucszott, felüt a hin-tóra, nagy tisztekel, katonaság kísé-ri. Uk meg mentek elől a hin-tóval. Mennek csendesen, utazgat-nak, ahun estelednek, meghálnak, addig-meddig, hazaértek. Mindég kérdezgették, mejik lesz a kössege ennek az orvos urnak? Mán mi-kor az ü kössege jött sorba, azt nézték, mejik a legnagyobb pala-ta a faluba, az lesz az orvosé.

Hát itt nem tudott senki sem-mit, hogy miféle népe ezek. Csak ü oszt elrendezte ezt a nagy ura-

ságoknál, ü esmert mindenkit, de ütet senkise. Avval elment a fele-ségéhe. Feleségének azt montá: »Na, hé, esmersz-e éngemet? Hát légy nyugodt.« Mingyán ő szer-zett, ahon péz van, ott minden van, a feleségét elrendezte más helyre, oda meg osztán egy jó palotát készített a kis háza hejére. Azután osztán istállót, pincét a ház alá, csakhogy hamar ment ott minden, mer péz vót. Ebbül a sze-kerekbül, mer odaatta a kiráj ne-ki, katonáktul, de ü felkérdezte: »Akinek itt van kedve, itt marad-hat, aki akar, visszamehet.« Vót ojan, aki visszament, a legtöbb ott maratt.

Csakhogy kérdezte mindég az ángyátul a bátyya, hogy kiféle, mi-csoda? De azt mongya: »Nem tu-dok semmit, nekem nem szól sem-mit se, megbüvitte a portáját ist-állóval, magtárral, kastéjjal, min-dennel ellátta.« Itt osztán a porta elkészült hamarosan, elrendezett mindent, pézt, marhát, buzát. Übe-lüle osztán nagy uraság válott, lehet képzelní. Mikor mán oszt ké-szen lettek, mán oszt a feleségét se ismerte meg a bátyya, nacsága lett belőle, semmit se csinát, min-dent a szakácsné, szobalány, min-dent vót mán akkor. Vót mit aprí-tani a tejbé, a spájz se üres vót.

Vannak darab ideig, senki se is-merte fel a faluba. A bátyya meg nem is képzelte, hogy az legvék, ü ásta ki a szemét. Csak minden-kinek feltűnő vót, hogy szó nélkül odaalapított ojan egy kuriát. Mégis azért képzelődött némejjik, hogy idegen nem tehetta. Majd osztán el vannak mindenek felejt-ve, rendbe van minden, tiszteket tartott, gazdákat, cselédeket. Ak-kor osztán a feleségének azt mon-tá: »Na, hé! mindenek után hát csinájjunk egy lakomát.« Hát ü oszt megparancsolta a cselédek-nek, szakácsnének, szakácsnak, hogy készüjjenek hozzá. Hány csa-ládtag lesz, mindent elszámoltak. Meg is hivatta osztán a vendé-eket. Majd osztán a feleségének megmontá: »Héj, — azt montá, — hívd meg a bátyyamat is.«

(Jövő vasárnap folytatjuk)

Reggeli Ujság a magyarság napilapja

ban iskolásdit játszottak, a másik-ban fürdőtrikóba öltözötten jelentek meg, a harmadikban pedig labdáz-tak. A mozgalmas látványosságot álandóan nagy, bámészködő tömeg figyelte. Vajjon mi volt a célja ez-zel a szórakoztató kiállítással a tu-lajdonosnak? Valóban azért állitta-ta fel a költséges mutatványt, hogy a járó-kelőket szórakoztassa? Nem! Nem volt ez olyan önzetlen mutat-vány a részéről. Csalogató eszköz volt, a figyelem lekötésére. Mit sem sejtve addig-addig csodálták a szo-katlan jeleneteket, míg hogy-hogy-

nem tekintetük rávetődött a kira-katban elhelyezett árukra is. És ez volt a szemfülés üzletember célja. Nagyon jól tudja ő azt, hogy hiába áll a legkitűnőbb anyag is kedvez-ményes árral együtt a kirakatban, ha azt nem veszik észre. Ő tehát gondoskodott arról, hogy az embe-reknek szemébe tűnjék, amit nekik el akar adni.

A szónok is gondoskodjék róla, hogy észrevegyék mindazt, amit ő mond. Kövessen el mindent beszéd közben az érdeklődés felkeltésére. (Jövő vasárnap folytatom)